

สภาวะหนึ่งในจินตนาการที่มีต่อผู้คนสังคมเมือง

โดย

นายจักรกฤษณ์ หมั่นหมาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สถานะหนึ่งในจินตนาการที่มีต่อผู้คนสังคมเมือง

โดย

นายจักรกฤษณ์ หมั่นหมาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A SITUATION IN OUR IMAGINATION AFFECTING CIVIL SOCIETY

By

Jakkrit Monmai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Applied Art Studies

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาวะหนึ่งในจินตนาการที่มีต่อผู้คนสังคมเมือง” เสนอโดย นายจักรกฤษณ์ ห่มน้หอมาย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทักษ์ สง่า
2. อาจารย์นภดล วิรุฬห์ชาตะพันธ์
3. อาจารย์วรภรต สิริรัตน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์เสาวลักษณ์ กบิลสิงห์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์นภดล วิรุฬห์ชาตะพันธ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทักษ์ สง่า)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์วรภรต สิริรัตน)

...../...../.....

48152303 : สาขาวิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

คำสำคัญ : จินตนาการ / สังคมเมือง

จักรกฤษณ์ หมั่นหมาย : สภาวะหนึ่งในจินตนาการที่มีต่อผู้คนสังคมเมือง. อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ. พัทธ์ชัย สง่า, อ.นภดล วิรุฬห์ชาติพะพันธ์ และ อ. วรภรท สิทธิรัตน์.
81 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงความคิด
ความรู้สึก การจินตนาการที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเมือง เป็นผลงานกึ่งนามธรรมใช้
เทคนิคไฟเบอร์กลาสและการประกอบกล่องไม้โดยการนำรูปร่างรูปทรงของมนุษย์มาใช้ในการ
สร้างสรรค์ผลงานเพื่อสะท้อนให้เห็นและเข้าใจในความคิดจินตนาการ ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ประติมากรรม ได้จำลองการติดตั้งผลงานบริเวณอาคารด้านหน้าห้างสรรพสินค้า Central World
ซึ่งกระตุ้นความรู้สึกของผู้คนให้เห็นถึงความสำคัญของผลงานศิลปะกับสถานที่ที่มีความจำเป็นต่อตัว
สถาปัตยกรรมควบคู่กันไปทุกยุคทุกสมัย

จากการที่ได้สัมผัสถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน ทำให้เห็นวิถีชีวิตของผู้คน
ท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน หาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอด ไม่ว่าด้วย
สติปัญญาหรือ แรงงานก็ตาม ท่ามกลางเมืองหลวงที่มีผู้คนอาศัยมากมาย จึงทำให้เกิดการแข่งขัน
ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งในปัจจุบันเราต่างทราบกันดีว่าค่าครองชีพของผู้คนสูงขึ้นมากในทุก ๆ ด้าน ทำให้
การดำเนินชีวิตของผู้คนนั้นต้องแข่งขันกันตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอดในสังคม ทำชีวิตของคน
ในเมืองเสื่อมลง ขอบเขตและศีลธรรมต่าง ๆ ของความเป็นคนลดลงและเริ่มจางหายไปจากใจทุก
ที่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดการกระตุ้นต่อศิลปินในการสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบศิลปะ

โครงการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเพื่อติดตั้งสถานที่ลาน Central World นี้มี
การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์อย่างมีเหตุและผล มีขั้นตอนการทำงานเป็นระบบ เพื่อได้ผลงาน
ประติมากรรมที่มีความงามและความเหมาะสมกับบริเวณรอบข้าง ทั้งนี้การสร้างสรรค์ผลงาน
ประติมากรรมมีจุดมุ่งหมายแสดงถึงตัวผลงานที่มีความสัมพันธ์กับสถานที่ แสดงเนื้อหาความงาม
ความรู้สึกที่มีต่อสภาพแวดล้อมรอบตัว รูปแบบเป็นงานประติมากรรมตัดทอน สะท้อนถึงอารมณ์
ของผลงานที่มาจากรูปทรงพื้นที่ว่างขนาดของผลงาน สี เส้น พื้นผิวเป็นสำคัญมีการประสาน
กลมกลืนปรากฏเป็นความงามทางด้านประติมากรรม เพื่อการออกแบบตกแต่งสถานที่ให้มี
ความสัมพันธ์เสริมสร้างบรรยากาศความงามทางสายตาและความรู้สึกร่วมกัน

ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

48152303 : MAJOR : APPLIED ART STUDIES

KEY WORDS : IMAGINATION / SOCIETY

JAKKRIT MONMAI : A SITUATION IN OUR IMAGINATION AFFECTING CIVIL SOCIETY. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. PITAK SA-NGA, NOPPADOL VIROONCHATAPHAN AND VORAPHAT SITHIRAT. 81pp.

The MFA thesis has the objective for creation the Sculptures to express the thought , feeling and imagination from life style in the city. The works of art is semi-abstract style by fiber glass technique and wood combined. The artist taken human form in his work for installed in front of central world plaza to reflect the important of the works of art and harmony between art form of sculpture and place to unity.

The source of inspiration comes from the way of life in the city, working people, and struggle for live in big city. At the present living cost in capital city is so expensive, made the way of life of people because of the season mention made inspiration to the creation the works of art.

The project of sculpture for installed in front of central world plaza, has analyzing to harmony between the sculpture and place to communicate the beauty, the feeling have been influenced to surrounding environment. The works of art is distortion sculpture style to inspired from the space, form, size of work, color, lines and texture to express the emotion, the beauty of sculpture and decoration at the place for made atmosphere of the beauty to the visitor.

Department of Applied Art Studies Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะศึกษา ทดลอง สร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้มีความละเอียดอ่อน มีคุณค่าแก่จิตใจเรา ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ดี ต้องใช้ความคิด ความบริสุทธิ์ใจ จริตใจ และฝีมือในการแสดงออกไปพร้อมกัน ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมด้วยดี ให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่วัยเยาว์จาก บุพการี ที่ท่านรู้ค่าของการศึกษาเป็นเบื้องต้น ตามด้วยครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ให้การอบรม สั่งสอน ให้โอกาส ทำให้มีความเข้าใจและเข้าถึงคุณค่าของงานศิลปะ เพิ่มประสบการณ์ขึ้น อันนำมาซึ่งการพัฒนาผลงานจิตรกรรมประยุคค์ของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอขอบคุณ เพื่อน และทีมงานที่มีคุณภาพทุกท่าน รวมทั้งสังคมเมืองที่ช่วยให้การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จไปได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
ขั้นตอนการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 ที่มาและแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม.....	5
อิทธิพลงานศิลปะของศิลปินในประเทศไทยที่ส่งผลต่องานวิทยานิพนธ์.....	5
แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์.....	6
อิทธิพลทางสังคม	8
อิทธิพลทางศิลปะ โครงสร้างและองค์ประกอบ	10
อิทธิพลทางสังคม	20
3 องค์ประกอบและกระบวนการสร้างสรรค์.....	23
การวางแผนการดำเนินงานระยะเริ่มต้น.....	25
การดำเนินงานและขั้นตอนการทำงาน.....	25
รูปแบบผลงาน	28
ที่มาของความคิด	28
การสร้างสรรค์รูปทรง	28
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	51
4 โครงการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมติดตั้งบริเวณลานด้านหน้า Central World.....	60
สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน Central World.....	60

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์สถานที่โดยรวม.....	62
การวิเคราะห์ตำแหน่งติดตั้ง.....	62
5 สรุป	78
บรรณานุกรม	80
ประวัติผู้วิจัย	81

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์.....	8
2 ภาพร่าง 2 มิติ	29
3 ภาพร่าง 2 มิติ	30
4 ภาพร่าง 2 มิติ	31
5 ภาพร่าง 2 มิติ	32
6 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 1	33
7 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 2	34
8 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 3	35
9 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 4	36
10 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 5	37
11 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 6	38
12 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 7	39
13 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 8	40
14 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 9	41
15 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 10	42
16 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 11	43
17 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 12	44
18 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 13	45
19 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 14	46
20 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 15	47
21 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 16	48
22 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 17	49
23 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 18	50
24 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1	54
25 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2	55
26 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3	56
27 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4	57

ภาพที่	หน้า
28 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5	58
29 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6	59
30 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน.....	65
31 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน.....	66
32 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน.....	68
33 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน.....	69
34 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน.....	69
35 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน.....	70
36 แผนผังลานด้านหน้า Central World.....	71
37 ชุดจำลอง Model ของ Central World	72
38 ชุดจำลอง Model ของ Central World	73
39 ภาพบรรยากาศลานด้านหน้า Central World และผู้คน	74
40 ภาพบรรยากาศลานด้านหน้า Central World และผู้คน	75
41 ภาพผลงานประติมากรรมติดตั้งสถานที่ลาน Central World.....	76
42 ภาพผลงานประติมากรรมติดตั้งสถานที่ลาน Central World.....	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ส่วนใหญ่ที่อยู่ร่วมกันในสังคมต้องประสบกับปัญหาสังคมเสมอ ไม่เฉพาะสังคมชนบท สังคมเมืองที่เจริญรุ่งเรืองในทุกด้านก็ต้องพบเจอ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพของชีวิตมนุษย์ในการอยู่ร่วมกัน การที่มนุษย์มีความจำเป็นจะต้องอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ต่อกัน มนุษย์จะต้องรู้ว่าตนมีหน้าที่และสิทธิต่อสังคมอย่างไรบ้าง เช่น จะต้องรู้ว่าสังคมจะให้อะไรแก่เราบ้าง และในขณะเดียวกันเราจะทำประโยชน์อะไรให้แก่สังคมบ้าง ด้วยเหตุนี้ สังคมจึงต้องมีข้อกำหนดต่าง ๆ ร่วมกันขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันและเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

การอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ปัญหาสังคมจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์หลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นสังคมที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาก็ตาม โดยบางสังคมอาจคิดว่าไม่มีปัญหาสังคมหรือมีน้อยจนเกือบไม่มี แต่ถ้อยคำเพียงปากใจเชื่อสิ่งที่เห็นว่าสังคมนั้นเป็นสังคมที่ดีพร้อม คนในสังคมมีจิตใจสูง แต่ในทางตรงกันข้ามสังคมนั้นอาจจะมีปัญหาบางอย่างซ่อนเร้นอยู่ โดยปัญหานั้นยังไม่ปรากฏออกมาให้เห็นชัดเจนเท่าที่นั้น ซึ่งอาจจะทำให้ปัญหานั้นทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นก็ได้ และเมื่อปัญหาถึงขีดสุดปัญหานั้นจะแสดงออกมารุนแรง

จากการที่ได้สัมผัสถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน ทำให้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน หาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอด ไม่ว่าด้วยสติปัญญาหรือแรงงานก็ตาม ท่ามกลางเมืองหลวงที่มีผู้คนอาศัยมากมาย จึงทำให้เกิดการแข่งขันในทุก ๆ ด้าน ซึ่งในปัจจุบันเราต่างทราบกันดีว่าค่าครองชีพของผู้คนสูงขึ้นมากในทุก ๆ ด้าน ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คนนั้นต้องแข่งขันกันตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอดในสังคม ทำให้ชีวิตของคนในเมืองเสื่อมลง ขอบเขตและศีลธรรมต่าง ๆ ของความเป็นคนลดลงและเริ่มจางหายไปจากใจทุกที

โดยแท้จริงแล้วมนุษย์เป็นเพียงอณูที่เล็กจิ๋วท่ามกลางสถานะแห่งธรรมชาติ อันสุดจะประมาณได้ แต่มนุษย์ก็พยายามดิ้นรนให้พ้นจากการถูกกักขังในความคับแคบของตัวเองด้วยการสร้างโลกสมมติแห่งตัวตนอันยิ่งใหญ่ขึ้น แล้วไปยึดติด การขาดคุณธรรม เมตตาธรรม ขาดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความละโมภ การทุจริต การคอร์รัปชัน คดโกง การกอบโกยทรัพย์สิน

ส่วนรวมที่อยู่อย่างจำกัดมาเป็นของตน การทำลายล้าง การข่มเหงรังแกผู้ที่อ่อนแอกว่า ความโหดเหี้ยม ความป่าเถื่อน เหล่านี้มีพื้นฐานมาจากความเห็นแก่ตัวและยึดมั่นถือมั่นในตัวตนซึ่งเป็นสามัญของทั้งมนุษย์และสัตว์ทั่วไป แต่มนุษย์สามารถทำได้เลวร้ายกว่า สามารถนำภัยพิบัติไปสู่คนหมู่มาก แม้กระทั่งทำลายโลกที่ตัวเองอาศัยอยู่ ก็ด้วยความเห็นแก่ตัวและสมองอันชาตูลาดของมนุษย์นั่นเอง

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลงานการสร้างสรรค์ต้องแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกและจินตนาการอันเกิดจากความรู้สึกภายในที่มีต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเมือง โดยการนำรูปร่าง รูปทรง ของมนุษย์ มาผนวกกับการแข่งขันหมากรุก มาใช้ในการสร้างสรรค์และเพื่อสะท้อนให้เห็นและเข้าใจในความคิดและจินตนาการ

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม จำลองติดตั้งผลงานสำหรับตกแต่งบริเวณ ลานด้านหน้าอาคาร Central world ให้เกิดความสัมพันธ์กับแนวคิดและจินตนาการ
2. เพื่อสะท้อนถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบันที่ต้องใช้ความคิดและใช้ความสามารถของตนในการดำเนินชีวิต
3. เพื่อแสดงเพื่อหาของผลงานที่ได้แนวคิดมาจากการเล่นหมากรุก นำมาปรับใช้เป็นผลงานประติมากรรม

ขอบเขตของการศึกษา

ในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะครั้งนี้ ได้นำทัศนธาตุต่าง ๆ ทางประติมากรรม ประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อสะท้อนถึงจินตนาการ ความคิด และความรู้สึกส่วนตัว เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมาย จึงได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. การแสดงออกถึงผลงานประติมากรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการดำเนินชีวิตของผู้คนในยุคปัจจุบัน
2. แสดงออกด้วยรูปร่าง รูปทรง ของมนุษย์มาตัดทอนรายละเอียดเป็นส่วนประกอบของผลงาน
3. รูปแบบเป็นผลงานศิลปะลักษณะกึ่งนามธรรม
4. ศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานประติมากรรมเทคนิคไฟเบอร์กลาสและการประกอบกล่องไม้
5. เป็นผลงานประติมากรรมที่ผันแปรเปลี่ยนแปลงได้เมื่อติดตั้งที่บริเวณของสถานที่

6. ศึกษาความสัมพันธ์ของผลงานประติมากรรมที่สร้างสรรค์ตรงบริเวณลานด้านหน้าอาคาร Central world

ขั้นตอนการศึกษา

1. สถานที่ติดตั้งผลงาน

1.1 รวบรวมข้อมูลการค้นคว้าตามลำดับขั้น เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ให้มีความสอดคล้องในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.2 ข้อมูลที่ได้จากเว็บไซต์ เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานที่ บ่งบอกที่ตั้ง ขนาด ของสถานที่ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ

1.3 ข้อมูลจากสถานที่จริงเป็นการเข้าไปศึกษาสถานที่ ที่จะติดตั้งผลงานประติมากรรม ตลอดจนบรรยากาศและกิจกรรมต่าง ๆ โดยบันทึกภาพถ่ายของสถานที่ติดตั้งผลงาน

1.3 ข้อมูลจากแบบก่อสร้างเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาพื้นที่ใช้สอยและพื้นที่ว่าง ตลอดจนทิศทางอันเหมาะสมประกอบพิจารณาเพื่อติดตั้งผลงาน

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเพื่อรวบรวมถึงความสำคัญและเหตุผลของความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

2. การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

2.1 รวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าให้ได้ว่าซึ่งข้อมูล

2.2 ข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์เดิม แนวความคิด และแรงบันดาลใจที่ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานประติมากรรม

2.3 ศึกษาค้นคว้าโดยการสร้างภาพร่างข้อมูลเบื้องต้น เพื่อหาความเหมาะสมกับแนวความคิด

2.4 นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านประติมากรรมเพื่อวิเคราะห์ วิจัย เป็นแนวทางการแก้ไขและพัฒนาเพื่อสร้างผลงานจริง

2.5 สรุปผลการศึกษา การดำเนินงานวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลและผลงานการสร้างสรรค์ประติมากรรม เพื่อให้ได้ข้อคิดมาพัฒนาและนำข้อเสียมาปรับปรุง ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมมากที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สร้างผลงานสร้างสรรค์ทางด้านประติมากรรม เพื่อใช้ในการติดตั้ง Central world ศูนย์การค้าที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. ได้คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาเพื่อความสวยงามให้สถานที่ที่มีประโยชน์มากที่สุด และเพิ่มความงดงาม สถานที่ภายนอกอาคาร Central world กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

ที่มาและแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์อื่น ๆ บนโลก มนุษย์มีการคิดค้นและมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และวัตถุ รู้จักการถ่ายทอด มีการเปลี่ยนแปลงและมีการผสมผสานกันระหว่างวัสดุ เทคนิค กระบวนการการออกแบบ รูปทรง พื้นผิว บริเวณที่ว่าง เรื่องราวที่หลากหลายเพราะมนุษย์ชอบคิดและทำให้สิ่งที่ตนเองได้รู้ได้เห็นและอยากจะทำ มีการสร้างวัสดุต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอด เพื่อความสวยงาม และเพื่อพิธีกรรม วัฒนธรรม ศาสนา ต่อมาจึงได้วิวัฒนาการมาเป็นศิลปะและเป็นการบันทึกตามฝาผนังถ้ำเรื่อยมาจนถึงเป็นการสร้างงานเพื่อความสวยงาม อาจกล่าวได้ว่ามนุษย์เป็นผู้สร้างงานศิลปะและงานประติมากรรมที่มนุษย์เริ่มมีการพัฒนาโดยตลอด ไม่ว่ายุคใดสมัยใด เช่น งานประติมากรรมรูปคนซึ่งมนุษย์ได้มีการลอกเลียนแบบสร้างงานศิลปะที่อยู่ใกล้ตัว มีลักษณะเรียบง่ายไม่ซับซ้อน รูปแบบงานจะเป็นแบบนามธรรม (Abstract) อย่างเช่น ผลงานรูปคนที่เป็นวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ ซึ่งถือว่าเป็นงานประติมากรรมรูปคนชิ้นแรกที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งสุชาติ เถาทอง ได้กล่าวถึงรูปแบบวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ ว่ามีรูปแบบที่มีลักษณะเรียบง่าย คือ ในส่วนศีรษะไม่แสดงรายละเอียด แต่ทำเป็นปุ่มเล็ก ๆ หู ตา จมูก และปาก ไม่เน้นรายละเอียด แขนขา ไม่ปรากฏเท้าและนิ้วเท้า เต้านมใหญ่ ท้องยื่นคล้ายกำลังตั้งครรภ์ แสดงส่วนที่เป็นอวัยวะเพศชัดเจน เชื่อกันว่าสร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ (Fertility Rites)¹¹

อิทธิพลงานศิลปะของศิลปินในประเทศไทยที่ส่งผลต่องานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ได้มีอิทธิพลและแรงบันดาลใจต่อข้าพเจ้า โดยผลงานของศิลปิน คือ อาจารย์นนทิวรธรณ์ จันทนะพะลิน ซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในตัวตนที่ถ่ายทอดความอ่อนไหวของเส้นที่เกิดจากรูปทรงอันอ่อนช้อย การจัดจังหวะที่ลงตัวและสวยงาม สิ่งเหล่านี้เกิดจากฝีมือและประสบการณ์ที่ตัวศิลปินได้ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม

¹¹ สุชาติ เถาทอง, ศิลปะกับมนุษย์ (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532), 149

อาจารย์นนทิวรรณ จันทะพะลิน เกิดเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2489 ที่ตำบลวัดท่าพระ อำเภอบางกอกใหญ่ จังหวัดธนบุรี เป็นบุตรของนายจ่านง และนางทิวศรี จันทะพะลิน ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดคิวดวด และระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนทิวาภิเศก จากนั้นในปี พ.ศ.2505 จึงเข้าเรียนต่อในโรงเรียนช่างศิลป์ กรมศิลปากร ในปี พ.ศ. 2508 เข้าศึกษาศิลปะในคณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาประติมากรรม เมื่อปี พ.ศ. 2513 และศิลปมหาบัณฑิต สาขาเดียวกัน เมื่อปี พ.ศ.2522 จากมหาวิทยาลัยศิลปากร นอกจากศึกษาในประเทศไทยแล้ว ในปี พ.ศ.2523 อาจารย์นนทิวรรณยังได้รับทุนไปอบรมเรื่องการสลักหินอ่อน ที่เมือง Carrara ประเทศอิตาลี เป็นระยะเวลา 6 เดือน จากนั้นในปี พ.ศ. 2530 ยังได้มีโอกาสไปดูงานศิลปะในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นระยะเวลา 45 วัน อีกด้วย หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว ในปี พ.ศ. 2514 ศิลปินหนุ่มจึงตัดสินใจเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาประติมากรรม ของคณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากรเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

อาจารย์นนทิวรรณ เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลา กว่า 30 ปี ของการประกอบอาชีพประติมากร เขาได้รับรางวัลเกียรติยศอันนับ 2 เหรียญเงิน ประเภทประติมากรรม 3 ครั้ง และได้รับรางวัลเกียรติยศอันนับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทประติมากรรม อีก 2 ครั้ง ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 19-22 และ 24 ในปี พ.ศ.2527 ศิลปินผู้นี้ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แทนประติมากรของประเทศไทยให้สร้างสรรค์งานประติมากรรม ร่วมกับศิลปินของชาติอาเซียน เพื่อนำไปติดตั้งสวนสาธารณะคนละ 1 ชิ้น ในโครงการ 3rd ASEAN Sculpture-Symposium ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ผลงานประติกรรม “ภราดรภาพ” ของนนทิวรรณ ยังคงตั้งตระหง่านอยู่ในใจกลางสวนสาธารณะ Taman Suropati ในกรุงจาการ์ตา จนถึงปัจจุบัน

นอกจากผลงานสร้างสรรค์ศิลปะที่สำคัญดังกล่าวมาแล้วข้างต้น อาจารย์นนทิวรรณ ยังเคยดำรงตำแหน่งราชการที่สำคัญอีกมากมายหลายตำแหน่ง อาทิเช่น หัวหน้าภาควิชาประติมากรรม (2523 - 2527) คณะบดีคณะจิตรกรรม (2527 - 2531 และ 2538 - 2542) ผู้อำนวยการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2532 – 2533) และนายกสมาคมประติมากรไทย (ตั้งแต่ปี 2525 จนถึงปัจจุบัน) สำหรับงานด้านบริการสังคม ประติมากรผู้นี้ได้รับเชิญให้เป็นที่ปรึกษา ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการของโครงการสำคัญ ๆ ต่าง ๆ อีกมากมาย รวมทั้งเป็นกรรมการคัดเลือกและตัดสินงานศิลปกรรมต่าง ๆ อีกนับไม่ถ้วน

นนทิวรรณ เป็นประติมากรรมที่คร่ำหวอดในวงการศิลปะเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากเขาจะเคยได้แสดงผลงานประติมากรรมร่วมกับศิลปินคนอื่น ๆ ในประเทศไทยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 35 ครั้ง แล้วยังมีโอกาสไปแสดงผลงานร่วมกับศิลปินท่านอื่น ๆ ในต่างประเทศ เช่น เดนมาร์ก อิตาลี สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เวียดนาม และอินโดนีเซียอีกด้วย

นนทิวรรณ จันทนะพะลิน เป็นประติมากรที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งของประเทศไทย และเป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาอันยาวนานกว่า 30 ปี ผลงานประติมากรรมของเขามีทั้งแนวนามธรรมและรูปธรรม วัสดุที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ก็ค่อนข้างหลากหลาย แต่ไม่ว่าประติมากรผู้นี้จะถ่ายทอดความรู้สึกลงในประติมากรรมที่ทำด้วย ไม้ ปูนปลาสเตอร์ สัมฤทธิ์ โครเมียม หรือแก้ว เขาก็สามารถทำให้ผู้ชมได้เห็นถึงความสามารถทางเทคนิค ฝีมือ แนวความคิด และการนำเสนอที่ยอดเยี่ยมของเขาได้อย่างชัดเจนเสมอ

วิธทางแห่งการสร้างสรรค์ศิลปะของนนทิวรรณได้เริ่มต้นด้วยการศึกษาแม่แบบจากธรรมชาติหรือจากสรีระของงูของงูคางคกของงูคางคก จากนั้นจึงมุ่งไปยังที่จะแสวงหารูปทรงที่เหมาะสมมาเป็นสื่อ ในการถ่ายทอดความคิด และความรู้สึกตลอดจนการบรรยายและถ่ายทอดทัศนคติใหม่ๆ ที่มีอยู่ในใจของศิลปิน จึงเป็นผลงานชุด “ความปรารถนา” ขึ้น และในท้ายสุดประติมากรผู้นี้ก็ได้พบแสงสว่างแห่งปัญญาอันสมบูรณ์ในการสร้างสรรค์งานประติมากรรม เช่นเดียวกับการค้นพบสัจจะธรรมในพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ซึ่งทำให้เขาเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น และผู้เบิกบาน ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่า ผลงานประติมากรรม ที่เป็นดังสื่อภาษาอันงดงามของประติมากรผู้นี้ คือ เกาสะทอนแห่งความปรารถนา ของนนทิวรรณ จันทนะพะลิน อย่างแท้จริง²

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

สิ่งแวดล้อมรอบตัว การใช้ชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ย่อมส่งผลต่อบุคลิกภาพของการแสดงออกและผลงานศิลปะก็เป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นผลผลิตของการแสดงออกนั้น ฉะนั้นการศึกษาและทำความเข้าใจถึงแรงบันดาลใจและอิทธิพลที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุดนี้เกิดจากการดำรงชีวิตของข้าพเจ้า และผู้คนในสังคมและเกมส์การเล่นของหมากรุกที่ข้าพเจ้าพบเห็นอยู่ตั้งแต่สมัยเด็กจนโต อิทธิพลของเกมส์หมากรุกส่งผลต่อผลงานของข้าพเจ้าโดยตรง หมากรุกเป็นเกมส์ที่ต้องแข่งขันกันสองฝ่ายมีแพ้มีชนะ

² นนทิวรรณ จันทนะพะลิน, เกาสะทอนแห่งความปรารถนา (กรุงเทพฯ : อัมรินทร์เพ้นท์ติ้ง, 2544) , 4-8

ข้าพเจ้าจึงนำการเล่นหมากรุกมาเปลี่ยนแปลงจากเกมส์ให้เป็นเรื่องราวของการดำเนินชีวิตในสังคมเมือง เปรียบเสมือนตัวเองเป็นหมากรุกสังคม ผู้คนรอบด้านเป็นคู่ต่อสู้ที่มีความแตกต่างกัน

ภาพที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์

อิทธิพลทางสังคม

สังคมในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกัน เพียงแต่ความรุนแรงจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการมองที่ปัญหา ปัญหาทางสังคมในเขตเมืองมีอยู่มากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาแรงงานเด็ก ปัญหาการว่างงาน การดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมเมืองเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม เพราะผู้คนในสังคมมีการแข่งขันกัน การดำรงชีวิตของตนเองในสังคมและต้องใช้ความคิด วางแผนชีวิตตนเองต่อการดำรงชีวิต เพื่อความอยู่รอดในสังคมเมือง

เมือง หมายถึง อาณาบริเวณที่มีประชากรอยู่ร่วมกันจำนวนหนึ่งและต้องมีความหนาแน่นมากพอสมควร ต้องเป็นบริเวณที่มีอาคารบ้านเรือนหนาแน่น ต้องเป็นบริเวณที่อยู่ในเขตการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง ประชากรส่วนใหญ่ในบริเวณนั้นต้องมีอาชีพหรือการเศรษฐกิจที่ไม่ใช่การเกษตร มีความเจริญ มีศูนย์กลางต่าง ๆ และรวมทั้งมีความเชื่อมอยู่ด้วย เช่น ปัญหาการจราจร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฯลฯ

สังคมเมือง หมายถึง สังคมที่แวดล้อมไปด้วยตึกอาคารต่าง ๆ และถนนหนทางอันคับคั่งไปด้วยประชาชน ชาวเมืองมักจะทำงานอยู่ในอาคารที่ทำงานของตนมากกว่าที่จะทำงานกลางแจ้ง แสงแดด และขาดความผูกพันกับธรรมชาติ อาชีพส่วนใหญ่มักเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริการ งานอุตสาหกรรมและธุรกิจต่าง ๆ มีอาชีพต่าง ๆ มากมายและเป็นอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร ชาวเมืองแต่ละคนจะมีความรู้เฉพาะในงานอาชีพของตน โดยพอสรุปลักษณะของสังคมเมืองได้ดังนี้

1. ประชาชนอยู่กันอย่างแออัด หนาแน่น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมเมืองมักจะเป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขาย การพาณิชย์กรรม การศึกษา การคมนาคมขนส่ง ทำให้ชาวชนบทมักจะอพยพเข้าสู่เมือง จึงก่อให้เกิดภาวะความแออัด

2. ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรมีลักษณะเป็นแบบตัวใครตัวมัน การติดต่อระหว่างกันมักเป็นแบบพิธีการ ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีน้อย บางครั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กันแต่ก็ไม่ค่อยรู้จักกัน

3. ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมีมากขึ้น เนื่องจากสังคมเมืองเป็นศูนย์กลางของบุคคลหลายระดับ หลากหลายอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่จึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป

4. เน้นวัตถุนิยมมากกว่าด้านจิตใจ สังคมเมืองมักจะเน้นด้านวัตถุนิยม ประชาชนส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนขวบหาเลี้ยงชีพ มีการแข่งขันกันตลอดเวลา ทำให้ไม่ค่อยเห็นความสำคัญทางจิตใจ

5. ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก การที่สังคมเมืองมีลักษณะเป็นศูนย์กลางความเจริญในด้านต่าง ๆ จึงทำให้อารยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในแถบตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลมาก

6. โดยทั่วไปการควบคุมสังคมเป็นแบบรูปนัย (formal) มีเจ้าหน้าที่และตำรวจทำหน้าที่คอยควบคุมดูแล และใช้กฎหมายบังคับลงโทษผู้ปฏิบัติผิดระเบียบวินัยของสังคม

7. ลักษณะของการตั้งที่อยู่อาศัย เนื่องจากที่ดินในเขตเมืองมีราคาแพงมากการปลูกสร้างบ้านเรือนในเขตเมืองจึงแตกต่างจากในเขตชนบทเป็นอย่างมาก ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะเป็นตึกหลายชั้น ขยายขึ้นไปในแนวดิ่ง ส่วนในสังคมชนบทบ้านเรือนจะสร้างในแนวราบ ทั้งนี้เพราะที่ดินในชนบทมีราคาไม่แพงเหมือนในเมือง

8. ลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันตลอดเวลาในทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่การซื้อสิ่งของก็ต้องแย่งกันซื้อ และมักพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่จะให้ได้มาจะต้องมีการแลกเปลี่ยนด้วยเงินตรา หรือค่าตอบแทนที่เป็นวัตถุอื่น ๆ แต่ไม่ใช่ด้วยจิตใจหรือแบ่งปันช่วยเหลือกันและกัน เช่นในสังคมชนบท

จากข้างต้น สิ่งที่ทำให้ความสนใจและนำรูปทรงมาสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมสิ่งสำคัญคือผู้คน ซึ่งเห็นตลอดของการใช้ชีวิต จากภาพลักษณ์โดยรวมไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง รูปทรง ของมนุษย์ ซึ่งมีความงามที่ธรรมชาติเป็นตัวสร้างขึ้นมา ทำให้ดึงดูดความสนใจจนเกิดเป็นความประทับใจ อาศัยธรรมชาติของมนุษย์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ และนำเสนอผลงานที่มีรูปแบบ กิ่งนามธรรมได้รับแรงบันดาลใจ เพื่อให้สาธารณะชนเกิดผลทางความรู้สึก เห็นถึงการดำเนินชีวิตของตนให้อีกแง่หนึ่งที่ต้องใช้ความคิดหรือการวางแผนในการดำเนินชีวิตของตนเอง

การค้นหารูปแบบทางศิลปะ เป็นระยะที่จะใช้ภาพวาดลายเส้น (sketch) 2 มิติ เข้ามาใช้สร้างรูปทรงที่เป็นผลงานจริงในตัวประติมากรรมจริง แต่จะไม่ใช่ออกแบบตามอย่างที่อยู่ในภาพวาดลายเส้นทั้งหมด ด้วยเหตุผลที่ว่า ภาพร่างลายเส้นของรูปทรงเป็นเพียงภาพที่แทนความคิดที่เกิดขึ้นจากจินตนาการภาพวาดที่เขียนขึ้นมานั้นจึงเป็นเพียงภาพที่เราอาจจะรู้ถึงขนาดจริง ๆ ได้ที่เกิดจากภาพวาดที่เป็น 2 มิติจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องสัดส่วน (scale) ของผลงานจริง และจะต้องประกอบกับการค้นพบความงามที่ต้องการนำเสนอในรูปแบบลอยตัว โดยให้มีการจัดวางแต่ละรูปทรงให้สามารถมองได้โดยรอบด้าน ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์ผลงานของประติมากรรม

การพิจารณาความสัมฤทธิ์ผลของการสื่อสารความหมาย ความน่าสนใจ ความเข้าใจ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสังเกตอย่างละเอียดที่จะต้องฝึกมาอย่างจริงจัง เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทัศนธาตุแต่ละชนิดแต่ละอย่าง มีความต่าง ความประสานกันอย่างไร ในเนื้อหาที่ต้องการสื่อ

อนึ่ง การค้นหารูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ เป็นการมุ่งประเด็นกระบวนการต่อเนื่องของปัญหาจากช่วงระยะต่อ เริ่มแรกซึ่งคิดค้นสิ่งต่าง ๆ เข้ามาแทนความคิดที่ต้องการจะสื่อ โดยข้าพเจ้าไม่ได้จำกัดขนาดของ แต่ข้าพเจ้าจะจำกัดการใช้วัสดุ ซึ่งสามารถเป็นสื่อ นำความคิดของจินตนาการของผู้พบเห็นได้ กำหนดใช้รูปทรงโดยเฉพาะรูปทรงของมนุษย์และรูปทรงเลขาคณิตเห็นผลที่ใช้ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

อิทธิพลทางศิลปะ โครงสร้างและองค์ประกอบ

1. อิทธิพลทางศิลปะ รูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างในแต่ละชิ้นแต่ละแบบมีความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ ในการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างกันไป ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมของศิลปินนั้น นอกจากนี้มีอิทธิพลและแรงบันดาลใจจากสังคมเมืองแล้วยังมีแรงบันดาลใจในโลกศิลปะซึ่งก็คืออิทธิพลทางศิลปกรรมในอดีตบ้างไม่มากก็น้อย

จากความรู้สึกของข้าพเจ้าที่ชื่นชอบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบกึ่งนามธรรมเพราะผลงานประเภทนี้ดูแล้วให้ความรู้สึกละเอียดถี่ถ้วนแก่ผู้พบเห็น และสามารถแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างดีทั้งยังสามารถจินตนาการต่อเติมได้อีกตามแบบกึ่งนามธรรม หรือแบบนามธรรมที่

ไม่ตายตัวแล้วงานศิลปกรรมที่เราชื่นชมมักมีอิทธิพลต่อผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นไม่มากนักน้อยตามแต่ตัวของมันเองทั้งหมดทั้งสิ้น หากแต่อิทธิพลเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นจุดไฟในการทำงานก็ไม่น่าจะมีผลเกิดขึ้นมากดังกล่าว สำหรับผู้สร้างสรรค์ผลงานนั้นต้องมีชั้นเชิงและกลยุทธ์ที่จะนำอิทธิพลผลงานศิลปกรรมมาผสมผสาน

ข้าพเจ้ามีความเห็นชอบจนเกิดแรงบันดาลใจ มาจากผลงานศิลปะปั้นชื่อ อาจารย์นนทิวรรธน จันทะพะลิน เพราะงานที่เขาทำนั้น มีส่วนทางตรงจนเกิดพลังในการทำงานในด้านเทคนิคต่าง ๆ เช่น การปั้นดินเหนียว จนเกิดเป็นแนวความคิดของข้าพเจ้า

2. โครงสร้างและองค์ประกอบ

2.1 โครงสร้างทางศิลปะ

2.1.1 เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงผ่านรูปทรง ทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหาของงานแบบนามธรรมหรือแบบนอนออบเจกทีฟ เกิดจากการประสานกันอย่างเอกภาพของรูปทรงเนื้อหาเป็นคุณลักษณะฝ่ายนามธรรม ของงานศิลปะ ที่มองจากด้านการขึ้นชนหรือจากผู้ดู³

ทางด้านเนื้อหาที่ผู้เขียนจะนำมากล่าวในที่นี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาทางรูปทรง และเนื้อหาทางเรื่องราว

เนื้อหาทางรูปทรง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง ซึ่งถือเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง อันได้แก่ การประกอบกันของพื้นระนาบ (Plane) มาสร้างเป็นปริมาตร เป็นรูปทรงของพื้นระนาบที่มีความโค้งงอไปมา เกิดทิศทางในรูปทรงระหว่างรูปทรง จะทำให้เกิด พื้นที่ว่าง (Space) เป็นรูปทรงต่าง ๆ โดยอาศัยโครงสร้างของรูปทรงเรขาคณิตมากำหนดพื้นที่ของระนาบ ตามทิศทางของรูปทรง ส่วนรูปทรงที่ถูกตัดแยกออกจากกันมีการจัดวางพลิกขยับไปตามตำแหน่งทิศทางใหม่ ก่อให้เกิดเป็นเนื้อหาความรู้สึกละเอียดถี่ถ้วนด้านศิลปะ

³ ชลุด นิมเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 22.

เนื้อหาทางเรื่องราว หรือทางสัญลักษณ์เช่นเนื้อหาที่สืบเนื่องจากเนื้อหาทางรูปทรงเป็นความหมายของเรื่องและแนวเรื่อง ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอื่น ๆ ตามมา

3. รูปทรง

3.1 ความหมายของรูปทรง

3.1.1 โครงสร้างทางศิลปะที่รวมทั้งรูปภายนอกและรูปภายใน อาจเป็นโครงสร้างที่ก่อรูปขึ้นเพียงหน่วยเดียวหรือหลายหน่วยรวมกันก็ได้เช่น งานประติมากรรมที่ทำเป็นรูปคนเดียวกับงานประติมากรรมรูปกลุ่มคน เป็นต้น

3.1.2 ส่วนที่เป็นรูปธรรมซึ่งตรงกับรูปแบบ

3.1.3 สิ่งที่มีความแน่นทึบเป็น 3 มิติ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุจริง เช่น งานประติมากรรม หรือเห็นเหมือนของจริงอย่างในงานจิตรกรรมก็ตาม

3.1.4 สิ่งที่มีรูปนอกแน่นอนมีความหมาย

3.1.5 สิ่งที่มีโครงสร้าง มีความหมายในตัว เช่น รูปคน รูปสัตว์ รูปต้นไม้ รูปจุลินทรีย์

3.1.6 รูปที่เกิดจากโครงสร้างที่มีเอกภาพ และสุนทรีย์ภาพ

3.1.7 สิ่งตรงข้ามกับที่ว่างในงานศิลปะ (งานศิลปะจะมี 2 ส่วนประกอบกัน คือ รูปทรงกับที่ว่าง)

3.2 ประเภทของรูปทรงที่แบ่งตามลักษณะโครงสร้าง

3.2.1 รูปทรงที่เป็นโครงสร้าง (SKELETAL FORM) ได้แก่ รูปทรงที่มีโครงสร้างเหมือนโครงกระดูก หรือสัตว์ โครงของต้นไม้ และกิ่งไม้

3.2.2 รูปทรงที่เป็นมวล (MASS FORM) ได้แก่ รูปทรงที่มีโครงสร้างเป็นปริมาตร⁴

4. เส้น

4.1 ความหมายของเส้น คือ ทิศทางอันหนึ่งซึ่งโครงสร้างทัศนศิลป์โดยเฉพาะงานประติมากรรมโครงสร้างที่เป็นเส้น หรือเส้นที่ให้โครงสร้าง มี 6 อย่าง คือ

4.1.1 เส้นแกนของรูปทรง คือ เส้นศูนย์ถ่วง (GRAVITY) หรือเส้นแกนของคน และวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ดังตัวอย่าง เช่น คนยืน จะเห็นเป็นเส้นตั้ง ภูเขา จะเห็นเป็นเส้นนอน คนนั่ง จะเห็นเป็นเส้นโค้ง เป็นต้น

4.1.2 เส้นรูปนอกของกลุ่มรูปทรง

⁴ วิเชียร อินทรกระติก, ประติมากรรม (กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์, 2539), 12-16.

4.1.3 เส้นที่ลากด้วยจินตนาการจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง

4.1.4 เส้นที่แสดงความเคลื่อนไหว

4.2 หน้าของเส้น เส้นมีหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 กำหนดที่ว่างเป็นส่วน ๆ เพื่อเน้นรูปทรงให้เห็นเด่นชัด

4.2.2 กำหนดขอบเขตของรูปร่าง

4.2.3 กำหนดขนาดของรูปทรง

4.2.4 กำหนดน้ำหนักก่อนแก่ของแสงและเงา หรือการแรเงาด้วยเส้น

5. จังหวะ จังหวะเป็นคำที่ใช้ในดนตรีและกวีนิพนธ์มาก่อน เป็นการวัดความซ้ำเร็วของช่วงเวลาที่ยืดและถอยคำปรากฏอยู่ ในการดู การมองเห็นก็ต้องใช้เวลาเช่นกัน ดังนั้นคำว่า จังหวะ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในทัศนศิลป์ การดู การฟัง การสัมผัสสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าหรือเร็วเป็นช่วง จะให้ความพอใจแก่เรา การผ่อนรับ เสี่ยงกลอง สายลมที่พัดมาถูกกายล้วนมีจังหวะ จังหวะคือการซ้ำของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์ หรือการซ้ำของเสียงในดนตรีในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน จังหวะของการเห็นเป็นเครื่องมือสำคัญของการแสดงออกที่ให้ความรู้สึก หรือความพอใจทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ

จังหวะในงานศิลปะ คือ การซ้ำอย่างมีเอกภาพและความหมาย จังหวะเป็นกฎอันหนึ่งของเอกภาพที่เกิดจากการซ้ำของรูปทรง

5.1 การเกิดจังหวะ

5.1.1 การซ้ำของหน่วยหรือการสลับกันของหน่วยหรือช่องไฟ

5.1.2 การเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันของเส้น รูปทรง น้ำหนัก หรือสี

จังหวะภายนอก และจังหวะภายใน ได้แก่ จังหวะของช่องไฟและของรูปทรงหรือหน่วย จังหวะทั้ง 2 คู่นี้ เป็นของกันและกันเหมือนบวกกับลบ⁵

5.2 ที่ว่าง ความสำคัญของที่ว่างที่มีต่อรูปทรง เมื่อมีสิ่งหนึ่งปรากฏขึ้นบนที่ว่างจะเกิดเป็นรูปกับพื้นหรือทรงกับที่ว่างขึ้น และที่ว่างนั้นจะเริ่มมีรูปร่างขึ้น เป็นอย่างเดียวกับรูปร่างของรูปทรงที่ปรากฏนั้น แต่มีลักษณะเป็นลบตรงข้ามกับรูปร่างของรูปทรงที่มีลักษณะเป็นบวก ความ เป็นบวกและลบจะเป็นปฏิริยาต่อกันอยู่ ทำให้เกิดพลังผลักดันอย่างตึงเครียดตลอดเวลา

คนทั่วไปจะมองเห็นความสำคัญของรูปทรงเท่านั้น เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ มีตัวมีตน มีน้อยคนนักที่จะนึกถึงที่ว่างเป็นสิ่งที่มีความแต่เดิม แต่ศิลปินจะมองเห็นและสนใจที่ว่างที่อยู่รอบ ๆ รูปทรงนั้นด้วย เพราะ ที่ว่างทำงานไม่น้อยกว่ารูปทรง เป็นสิ่งที่ให้ความดำรงอยู่ของ

⁵ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ, 145-157.

รูปทรงและให้ความสมบูรณ์แก่งาน ศิลปินมองดู “รูป” ที่เกิดขึ้นจากการรวมกันของรูปทรงกับที่ว่างมิใช่มองเฉพาะรูปทรง

ที่ว่างที่เป็นบวกและเป็นลบในภาพหนึ่งต่างก็เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งคู่ที่จะขาดฝ่ายใดเสียมิได้ สร้างสิ่งหนึ่งขึ้นมาก็เท่ากับสร้างอีกสิ่งหนึ่งด้วย ช่างสลักเอาที่ว่างกัดกินเข้าไปในวัตถุ เขาสร้างที่ว่าง เพื่อให้เกิดรูปทรง ช่างปั้นสร้างรูปทรงขึ้นมาเพื่อกินระหว่างเนื้อที่ในที่ว่าง เมื่อเขาเปลี่ยนรูปทรงที่ว่างก็เปลี่ยนตามทันที งานที่ผู้ทำให้ความสำคัญเฉพาะรูปทรงโดยไม่คำนึงถึงที่ว่างด้วยนั้น ไม่ใช่งานศิลปะเพราะ “รูปทรง” ของงานศิลปะนั้น หมายถึง รูปทรงและที่ว่างที่รวมกันอยู่ ถ้ามีแต่รูปที่ไม่สัมพันธ์กับพื้น คนดูก็จะเห็นเพียงศิลปินทำ “เรื่อง” อะไรแต่ไม่เห็นงานศิลปะ เรารับรู้รูปทรงด้วยสำนึก แต่เรารับรู้ที่ว่างด้วยสำนึก ซึ่งมีพลังมากกว่า⁶

5.3 สัดส่วน (Proportion) เป็นกฎของเอกภาพที่เกี่ยวข้องกับความสมส่วนซึ่งกันและกันของขนาด (Dimensions) ในส่วนต่าง ๆ ของรูปทรงและระหว่างรูปทรง ที่เราเห็นคนหัวโต คนเตี้ย คนยาวหรือสั้นเกินไป ก็เพราะเขามีสัดส่วนที่ผิดจากคนธรรมดาทั่วไป ในศิลปะก็มีความเป็นธรรมดาของสัดส่วนนี้อยู่ สัดส่วนเป็นเรื่องของความรู้สึกทางสุนทรียภาพและอุดมคติ การสมส่วนนี้ หมายถึงไปถึงความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมกลมกลืนของ สี เงา แสง และทัศนธาตุอื่น ๆ ด้วย

ศิลปะที่มีอุดมคติจะมีสัดส่วนผิดไปจากความเป็นจริงในธรรมชาติ เพื่อเน้นความงามตามอุดมคตินั้น ศิลปะที่เน้นการแสดงออกของอารมณ์ จะมีสัดส่วนของรูปทรงผิดไปจากธรรมชาติด้วย

โกเดน เซกชัน (Golden Section) หรือ โกเดน รูล (Golden Rule) เป็นกฎเกณฑ์ที่มีมาแต่สมัยคลาสสิกของกรีก ใช้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนต่าง ๆ เป็นอัตราส่วน 1 : 1.618 ถือว่าเป็นสัดส่วนที่สมบูรณ์ที่สุด

สัดส่วนที่ประสานกันอย่างสมบูรณ์จะอยู่ในกฎของเอกภาพ กล่าวคือ มีความขัดแย้ง มีการซ้ำ มีการเปลี่ยนแปลงในปริมาตรที่เหมาะสม และมีพลังความเคลื่อนไหวที่สมดุล⁷

5.4 พื้นผิว ลักษณะพื้นผิว หมายถึง ลักษณะบริเวณของพื้นผิวต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือเห็นแล้วรู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ค้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็นกุ่มะหยี่ ฯลฯ

⁶ เรื่องเดียวกัน, 65-79.

⁷ เรื่องเดียวกัน, 161-167.

ลักษณะผิวมี 2 ชนิด คือ

1. ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้ เช่น กระจกทราย ผิวส้ม แก้ว ฯลฯ
2. ลักษณะผิวที่ทำเทียมขึ้น เมื่อมองจะรู้สึกว่ายาบหรือละเอียดแต่เมื่อสัมผัสจับต้องเข้าจริงกลับเป็นพื้นผิวเรียบ ๆ เช่น วัสดุสังเคราะห์ที่ทำผิวเป็นลายไม้ ลายหิน หรือการใช้รอยฟุ่กันในงานจิตรกรรมบางชิ้น

ลักษณะผิวโดยทั่วไปถือว่าเป็นทัศนธาตุที่มีได้เป็นหลักในการสร้างรูปทรง เพราะตัวมันเองมีข้อจำกัด ไม่มีลักษณะทั่วไปสมบูรณ์เหมือนธาตุอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วแต่ก็มีศิลปินร่วมสมัยหลายคนใช้

ลักษณะผิวเป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างงาน ด้วยการใช้พื้นผิวของวัสดุต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปทรงที่สมบูรณ์ได้⁸

5.5 บทสรุปแห่งทัศนธาตุ

นักประพันธ์ใช้ถ้อยคำแสดงความคิด นักดนตรีใช้เสียงถ่ายทอดอารมณ์ทางดนตรี ทัศนศิลป์ใช้ทัศนธาตุ อันได้แก่ เส้น (Line) น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา (Tone) ที่ว่าง (Space) สี (Colour) และลักษณะผิว (Texture) สร้างรูปทรงเพื่อสื่ออารมณ์หรือความคิด

ศิลปินอาจสร้างรูปด้วยทัศนธาตุอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันได้ แต่โดยความจริงแล้วถึงแม้จะใช้ทัศนธาตุใดธาตุหนึ่งสร้างรูปขึ้น ธาตุอื่น ๆ ก็จะมาปรากฏตัวตามมาเอง เช่น เมื่อใช้เส้นสร้างรูปทรงในงานชิ้นหนึ่งจะมีที่ว่างหรือรูปร่างของที่ว่างปรากฏขึ้นพร้อมกับเส้น ด้วย หรือเมื่อใช้สีระบายลงในแผ่นภาพ ทัศนธาตุที่ปรากฏจะเห็นเป็นเส้นขอบเขตของรูปร่าง ของสี มีน้ำหนักอ่อนแก่ของสี มีที่ว่างรอบ ๆ บริเวณสีและจะมีลักษณะของผิวที่หยาบหรือละเอียด มันหรือด้านของสีที่ระบายลง

ทัศนธาตุเหล่านี้จะอยู่ร่วมกันและเกี่ยวเนื่องกันอยู่ ทั้งในรูปทรงที่ศิลปินสร้างขึ้นหรือในสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ยกตัวอย่างเช่น สัมผัสหนึ่งที่มีรูปทรงค่อนข้างกลมมีขอบนอกเป็นเส้น ทรงตัวอยู่ในที่ว่างที่มีปริมาตรเท่ากับตัวเอง มีที่ว่างล้อมรอบอยู่เมื่อมีแสงสว่างเราจะเห็นความอ่อนแก่ของแสงและเงา ผิวจะเป็นสีส้มและมีลักษณะขรุขระเล็กน้อยรวมความว่า เมื่อมีรูปทรงของสิ่งใด ๆ ปรากฏขึ้นแก่สายตา ทัศนธาตุทั้งหลายจะประสานตัวรวมกันอยู่ในรูปทรงนั้นอย่างครบถ้วนแต่ในการศึกษาวิชาองค์ประกอบศิลป์ เราจำเป็นต้องแยกทัศนธาตุออกเป็นอย่าง ๆ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ให้เห็นชัดเจนถึงคุณลักษณะหรือหน้าที่เฉพาะตัวของแต่ละธาตุ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ซ้องกันและร่วมกันกับธาตุอื่น ๆ ในการสร้างรูปทรง

⁸ เรื่องเดียวกัน, 62-64.

การสร้างงานศิลปะนั้น ความคิดหรืออารมณ์ที่ศิลปินต้องการแสดงออกนับเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกเปรียบได้กับแบบแปลนในการก่อสร้างงานสถาปัตยกรรม ถ้าไม่มีแปลนหรือจุดหมาย งานที่สร้างขึ้นก็จะเป็นไปอย่างตามบุญตามกรรม จะเปรียบว่าเป็นงานศิลปะไม่ได้ แนวความคิดในการทำงานจึงเป็นโครงสร้างทางนามธรรม หรือทางจิตที่จะขาดเสียมิได้

ทัศนธาตุเป็นสื่อสุนทรียภาพที่ศิลปินจะนำมาประกอบกันเข้าให้เป็นรูปทรงเพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่องหรือแนวความคิดที่เป็นจุดหมายนั้น การประกอบกันหรือการจัดระเบียบ หรือการประสานกันเข้ากับทัศนธาตุจึงเป็นปัญหาที่สำคัญในอันดับต่อมา และจำเป็นต้องมีสิ่งหนึ่งที่ยึดเหนี่ยวให้วัสดุเหล่านี้รวมตัวเข้ากันอย่างสมบูรณ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นสิ่งใหม่ในชีวิต มีความหมายในตัวเอง สิ่งยึดเหนี่ยวนี้คือ กฎเกณฑ์ของเอกภาพ⁹

5.6 การสร้างสรรค์ศิลปะ

มนุษย์ไม่ว่าจะยากดีมีจนเป็นคน เช่นไรล้วนพอใจที่จะเข้าใจสิ่งที่เป็นความงาม ความไพเราะ เกลียดสิ่งที่น่าขยะแขยงมาแต่เด็ก มนุษย์จึงได้สร้างสรรค์สิ่งใด ๆ ขึ้น เพื่อให้เกิดความพอใจในความรู้สึกรักของตนที่มีมาแต่กำเนิด ความรู้สึกนี้เป็นสัญชาตญาณที่มีประจำบุคคลหยาบบ้าง ละเอียดบ้าง แล้วแต่การศึกษาอบรม ความแตกต่างนี้อาจขึ้นอยู่กับมาตรฐานความเจริญ ความคลั่งคลายแห่งปัญญาความคิดของแต่ละบุคคล

แม้ศิลปะจะดูเหมือนไม่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีพของมนุษย์เลยก็ตาม แต่จุดมุ่งหมายของศิลปะก็ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นที่นิยมยินดี ส่งเสริมให้ความคิดและจิตใจให้ผ่องใส นับแต่อดีตถึงปัจจุบันไม่ว่าสมัยใดและชนเผ่าใด ต่างไม่เคยห่างงานศิลปะเลยในความเป็นจริงของมนุษย์ยิ่งเจริญขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งปรุงแต่งชีวิตและสิ่งแวดล้อมแก่ตนมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น ขณะเดียวกัน ความประณีต วิจิตรพิสดารจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ตามระดับความเจริญของบุคคลนั้น ๆ

เมื่อสังคมทั่วไปต่างยอมรับกันว่า ศิลปะเป็นสิ่งสวยงามอันสามารถล่อเมลาอารมณ์และจิตใจให้อ่อนโยน ไม่หยาบกร้านได้ ศิลปะจึงกลายเป็นพื้นฐานของศิลปกรรม เป็นเหตุให้มนุษย์สร้างสรรค์ศิลปะ ก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับบุคคลอื่น ๆ และตนเอง คือ

1. ให้เกิดความเพลิดเพลิน ศิลปะทุกแขนงต่างให้ความเพลิดเพลินทั้งแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค

⁹ เรื่องเดียวกัน, 27.

2. ให้ความปิติยินดี แม้จะเกิดขึ้นชั่วขณะหนึ่งแล้วสลายไปเมื่อการรับรู้สิ่งใหม่เข้ามาแทนที่ แต่เป็นภาวะที่มีคุณค่าทางจิตใจ เพราะความอึ้งอึ้ง ปลื้มใจ ซึ่งเกิดจากการรับรู้ความสามารถของคนอื่นเป็นความไม่เห็นแก่ตัว ไม่อิจฉาริษยา หากเกิดบ่อย ๆ สุขภาพก็จะดีไปด้วย

3. ให้ความภูมิใจ ผู้สร้างสรรค์ผลงานดีย่อมได้รับการยกย่อง สรรเสริญและชมเชยกับสังคม ผู้สร้างสรรค์ย่อมเกิดความภูมิใจ ความภูมิใจนี้เองจะเป็นบรรทัดฐานควบคุมการสร้างสรรคผลงานศิลปิน เพื่อความภูมิใจครั้งต่อไปอีก

4. ให้ความสะดวกสบาย คือ การนำประยุกต์ศิลป์มาใช้กับสิ่งแวดล้อมประจำวันให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและจะมีความงาม มีความสะดวกสบายเมื่อใช้สอย

5. ให้ผลทางเศรษฐกิจ ศิลปะทุกสาขาใช้การสร้างสรรคประกอบเป็นอาชีพได้ โดยอาศัยการผลิตเป็นสินค้าเพื่อขายและแลกเปลี่ยน หรือค่าตอบแทนในการแสดง¹⁰

5.7 รูปแบบศิลปะนิยม

5.7.1 ความหมายของรูปแบบศิลปะนิยม

ความเจริญของรูปแบบของศิลปะก็คือ คุณลักษณะของศิลปะ อันสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทอย่างใดอย่างหนึ่งหรือรูปแบบของศิลปะนิยมนั้นหนึ่งก็คือ ศิลปะใด ๆ ที่ปรากฏให้เห็นแล้วได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม จนถูกกำหนดให้ถือเป็นหลักหรือตัวอย่างสาระสำคัญของรูปแบบศิลปะนิยมจำแนกได้ ดังนี้

5.7.1.1 รูปแบบทางความงาม หมายถึง งานศิลปะที่มีการจัดการและเลือกใช้องค์ประกอบอย่างเหมาะสม เกิดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหนึ่งกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในตัวของมันเอง และมีความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับผู้ชื่นชม โดยมองเห็นเด่นชัดในสายตาและความรู้สึก ส่งผลให้เกิดความปิติยินดี พึงพอใจต่อผลของความงามในศิลปะนั้น ๆ เมื่อได้เห็น ได้ยิน ได้อ่าน ความงามจึงเป็นคุณลักษณะของรูปแบบแห่งศิลปะ ที่สามารถสัมผัสหรือการเพ่งพินิจในจิตจัดเป็นคุณสมบัติหนึ่งด้านรูปแบบของงานศิลปะที่นิยมกัน

5.7.1.2 รูปแบบทางอารมณ์ หมายถึง งานศิลปะต้องมีคุณสมบัติที่สามารถโน้มน้าว สะเทือนอารมณ์ ความรู้สึกของการชื่นชม ให้คล้อยตามเจตนารมณ์ของศิลปินผู้สร้างสรรค์ได้ เช่น รัก โกรธ เกลียด เศร้า สนุกสนาน เป็นต้น

ความสะเทือนอารมณ์จึงเป็นอำนาจของศิลปะนั้น ที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึกแปลก ๆ ต่าง ๆ อย่างไม่มีขอบเขตการสิ้นสุดของผู้ชื่นชม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละลักษณะของศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์คาดหวังจะส่งผลมากระทบความรู้สึกที่จะให้เกิดขึ้น

¹⁰ ประสพ ลิ้มหมื่นอภัย, ศิลปะนิยม (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543), 10

5.7.1.3 รูปแบบทางเนื้อหาสาระ ศิลปะส่วนใหญ่ในอดีตถึงปัจจุบัน มักสร้างขึ้นเพื่อเสนอเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ หมายรวมถึงประโยชน์ทางการใช้สอย และสาระอันเป็นนามธรรมที่ศิลปินแสดงถึงความก้าวหน้า เป็นต้น รูปแบบของศิลปะที่นิยมสร้างสรรค์กันมาแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในความรู้สึก ¹¹

5.7.1.4 ลักษณะของศิลปะนิยม การแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ในด้านลักษณะหรือรูปแบบจะแตกต่างกันออกไปตามแนวทางแห่งความคิดและการสร้างสรรค์ของผู้สร้างที่ผลักดันให้เข้าไปในสิ่งที่ควรจะเป็นลักษณะของศิลปะนิยมนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน พอสรุปและจำแนกได้ 3 รูปแบบ คือ ลักษณะเหมือนจริงตามธรรมชาติ ลักษณะนามธรรม และลักษณะกึ่งนามธรรม

ลักษณะเหมือนจริงตามธรรมชาติ (REALISTIC) คือ การแสดงออกทางอารมณ์ในงานศิลปะ โดยผ่านทางรูปแบบที่เหมือนธรรมชาติ หนึ่ง รูปแบบที่เหมือนธรรมชาตินี้ จะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ภาพคน ภาพสัตว์ ภาพหุ่นนิ่ง และทิวทัศน์ ซึ่งรูปเหล่านี้ มนุษย์อาจแสดงออกในงานศิลปะตามที่ตาเห็นหรือแสดงออกตามอารมณ์หรือความรู้สึกทางศิลปะนั้น ๆ และรูปแบบและลักษณะที่นำมาแสดงออกในงานศิลปะ อาจนำมาทั้งหมดหรือลด ตัด ทอน เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งของรูปแบบ ที่แต่เดิมที่ความสมบูรณ์ต่อเนื่องย่อทำได้ เพราะทั้งหมดนี้จะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สร้างสรรค์จะเลือกนำมาแสดงออกอย่างมีจุดหมายและเหมาะสม

ลักษณะนามธรรม (ABSTRACT) การแสดงออกทางศิลปะในรูปแบบที่เป็นนามธรรมนี้ การสร้างสรรค์จะไม่คำนึงถึงรูปแบบหรือ กฎเกณฑ์ที่เป็นจริงตามธรรมชาติเพราะลักษณะนามธรรม หมายถึง มโนศิลป์ เป็นศิลปะในกลุ่มทัศนศิลป์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงออกด้านจิตใจของมนุษย์กับธรรมชาติแวดล้อม โดยไม่มีการพรรณนาเรื่องราวที่แสดงออกตามความเป็นจริงในรูปแบบ 2 มิติ หรือ 3 มิติ

ผลงานที่ปรากฏจะเป็นรูปแบบของอารมณ์ ความรู้สึกที่มนุษย์ถ่ายทอดออกมาโดยตรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการสร้างสรรค์ของศิลปินจะเลือก ดึง สกัด ตัด ทอน สิ่งที่เด่น ๆ สำคัญ ๆ จากวัตถุที่เห็นหรือ จากความรู้สึกมาใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงความรู้สึกผ่านงานศิลปะ

¹¹ เรื่องเดียวกัน, 18.

5.8 ความงามของประติมากรรม

ประติมากรรมเป็นผลงานทางทัศนศิลป์ ที่มีลักษณะการแสดงออก และวิธีการของตัวเองโดยเฉพาะ แต่การใช้สื่อในการสร้างสรรค์ นับได้ว่าประติมากรรมมีความคล้ายคลึงกับผลงานทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นอย่างยิ่ง ถ้าจะเปรียบเผ่าพันธุ์ของงานทั้งสองประเภท จัดได้ว่าใกล้เคียงกันมาก เพราะเป็นงาน 3 มิติ ใช้วัสดุถาวรประเภทต่าง ๆ ทั้งประเภทเดี่ยว ๆ และประเภทรวมวัสดุเช่นเดียวกัน ทั้งยังให้อิทธิพลไปมาซึ่งกันและกันตลอดเวลา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่สิ่งที่แยกความแตกต่างระหว่างประติมากรรมและสถาปัตยกรรมออกจากกันนั้น กิรติ บุญเจือ ได้ให้ข้อคิดว่า “ประติมากรรม อาจจะใช้สื่อประเภทเดียวกับสถาปัตยกรรม แต่สถาปัตยกรรมมีแต่แบบ (Form) ไม่มีเนื้อหา (Content) ส่วนประติมากรรมมีแบบเนื้อหาด้วย” ที่ถือได้ว่าเป็นคุณค่าทางความงามของประติมากรรม

5.8.1 ความงามทางรูปทรง (Beauty inform)

ประติมากรรมส่วนใหญ่จะมีรูปทรงกินเนื้อที่ในอากาศและเป็น 3 มิติ รูปทรงจะให้ความหมายทางด้านการจับต้อง และความรู้สึกมากกว่าจิตรกรรม อันเนื่องมาจากมิติที่เกิดขึ้นเป็นมิติที่แท้จริง ความสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ปริมาตร และความประสานกลมกลืนของรูปทรงอย่างพอดี เป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งคุณภาพของรูปทรงประติมากรรมด้วยผลงานประติมากรรมของ เขียน ยิ้มศิริ ที่ชื่อ “หวิ” เป็นภาพปั้นหญิงสาวกำลังหวิผม แสดงให้เห็นคำตอบได้ดีว่า เป็นการแสดงซึ่งความรู้สึกของไทย มีความสัมพันธ์กับงานประติมากรรมแบบประเพณี การให้ลักษณะกายวิภาคอย่างง่าย ๆ ของรูปทรงและลีลาอันประสานกลมกลืนอย่างอ่อนไหวของปริมาตรแห่งงานประติมากรรม หรือผลงานชิ้นอื่น ๆ ก็ตาม เขียน ยิ้มศิริ นับได้ว่าเป็นประติมากรที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการสร้างสรรค์ผลงานแนวประยุกต์ เพื่อให้เกิดมิติใหม่ในแวดวงประติมากรรมไทยร่วมสมัยขึ้นมา รูปทรงปริมาตรและมวลแห่งความนุ่มนวล ประสานกลมกลืนกันของประติมากรรมของเรา จะได้รับการพิจารณาอย่างพิถีพิถันจนเกิดเป็นรูปทรงใหม่¹²

5.8.2 ธรรมชาติกับความงาม

บางท่านอาจพิศวงถึงความงามที่ปรากฏทั่วไปในธรรมชาติว่า เพราะเหตุใดสัตว์ตัวผู้จึงมีความสวยงามกว่าสัตว์ตัวเมีย เช่น ไก่ตัวผู้จะมีหางเป็นพู่พวง ขนที่ปีกและลำตัวมีสีสันทัน สอดสลับกันอย่างสวยงาม หรือแม้แต่ นกยูง ปลา นก ม้า วัว ควาย ธรรมชาติก็จะสร้างความสวยงามให้แก่ตัวผู้เป็นพิเศษ บางท่านคงอาจจะทราบบว่าสัตว์เหล่านี้มีตาเปรียบเทียบกับความงาม

¹² อัสณีย์ ชูอรุณ, ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ (กรุงเทพฯ : ไอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์), 10-25.

ตามที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์มาให้หรือไม่ ธรรมชาติได้สร้างดอกไม้กับแมลงเป็นของคู่กัน เพราะแมลงเป็นพาหนะนำผงเกสรจากดอกไม้มาผสมกัน ดอกไม้จำเป็นต้องมีกลิ่นและสีสรรที่สวยงามเพื่อล่อตาแมลงให้เข้าไปดื่มรสน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ ถ้าจะกล่าวเปรียบเทียบในทางศิลปะแล้ว แมลงเป็นนักนิยมในสุนทรีย์เกี่ยวกับสี หรือจัดได้ว่า แมลงมีนิสัยเป็นจิตรกร ในทำนองเดียวกันม้าหรือวัวตัวเมียเห็นความงามในรูปร่างของตัวผู้จัดได้ว่าม้ามีตามเป็นประติมากรอย่างนั้นเป็นต้น สิ่งเหล่านี้คือสุนทรีย์ในวิถีของธรรมชาติหรือสุนทรีย์แห่งความมีระเบียบและความงาม ธรรมชาติมักจะมีกฎแห่งสุนทรีย์ซึ่งก่อให้เกิดความมีระเบียบ ความเหมาะสมกลมกลืน และความงามอยู่ทั้งสิ้น ในธรรมชาติมีความงดงาม ความสะอาดใจและให้ความสำนึกคิดแก่ผู้พบเห็นเสมอ อังคาร กัลยาณพงศ์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติว่า ธรรมชาติของประสบการณ์และสิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านในอดีตให้ผู้พบเห็น อาจกล่าวได้ว่า ธรรมชาติเป็นครูของมนุษย์ด้วย ความเคลื่อนไหวในลักษณะกลมกลืนประสานกันของธรรมชาติในป่า สามารถให้บทเรียนที่ไม่รู้จักเบื่อหน่าย เช่น ความรู้สึกใหม่ ๆ ภาพที่เต็มไปด้วยความลึกซึ้ง บรรดานักปราชญ์จึงมักอาศัยอยู่ในป่าเปลี่ยว ภูเขาสูง และได้ธรรมชาติเป็นครูจนเป็นนักเขียนหรือจิตรกรที่มีชื่อเสียงดีก็ธรรมชาติเช่นกัน ที่สอนให้ศิลปินญี่ปุ่นเป็นนักจัดสวนที่มีชื่อเสียงแพร่หลายในปัจจุบัน¹³

จากข้อมูลที่ข้าพเจ้าศึกษาเกี่ยวข้องกับงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้นำเนื้อหาสาระรูปแบบต่าง ๆ มาพัฒนาแนวความคิด วิธีสร้างงานมาแทนค่า ลงในงานประติมากรรมพร้อมทั้งอิทธิพล จากสื่อต่าง ๆ ทางศิลปกรรม ที่สำคัญอิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปกรรมของอาจารย์นันทวรรณ จันทนะพะลีน และ อาจารย์ชาเรียง วิเชียรเขตต์

อิทธิพลทางสังคม

สังคมในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกัน เพียงแต่ความรุนแรงจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการมองที่ปัญหา ปัญหาทางสังคมในเขตเมืองมีอยู่มากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาแรงงานเด็ก ปัญหาการว่างงาน เป็นต้น

เมือง หมายถึง อาณาบริเวณที่มีประชากรอยู่ร่วมกันจำนวนหนึ่งและต้องมีความหนาแน่นมากพอสมควร ต้องเป็นบริเวณที่มีอาคารบ้านเรือนหนาแน่น ต้องเป็นบริเวณที่อยู่ในเขตการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง ประชากรส่วนใหญ่ในบริเวณนั้นต้องมีอาชีพหรือการเศรษฐกิจที่

¹³ เทพศิริ สุขโสภา, ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2518), 37.

ไม่ใช่การเกษตร มีความเจริญ มีศูนย์กลางต่าง ๆ และรวมทั้งมีความเชื่อมอยู่ด้วย เช่น ปัญหาการจราจร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฯลฯ

สังคมเมือง หมายถึง สังคมที่แวดล้อมไปด้วยตึกอาคารต่าง ๆ และถนนหนทางอันคับคั่งไปด้วยประชาชน ชาวเมืองมักจะทำงานอยู่ในอาคารที่ทำงานของตนมากกว่าที่จะทำงานกลางแจ้งแดด และขาดความผูกพันกับธรรมชาติ อาชีพส่วนใหญ่มักเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริการ งานอุตสาหกรรมและธุรกิจต่าง ๆ มีอาชีพต่าง ๆ มากมายและเป็นอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร ชาวเมืองแต่ละคนจะมีความรู้เฉพาะในงานอาชีพของตน โดยพอสรุปลักษณะของสังคมเมืองได้ดังนี้

1. ประชาชนอยู่กันอย่างแออัด หนาแน่น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมเมืองมักจะเป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขาย การพาณิชย์กรรม การศึกษา การคมนาคมขนส่ง ทำให้ชาวชนบทมักจะอพยพเข้าสู่เมือง จึงก่อให้เกิดภาวะความแออัด

2. ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรมีลักษณะเป็นแบบตัวใครตัวมัน การติดต่อระหว่างกันมักเป็นแบบพิธีการ ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีน้อย บางครั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กันแต่จะไม่ค่อยรู้จักกัน

3. ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมีมากขึ้น เนื่องจากสังคมเมืองเป็นศูนย์กลางของบุคคลหลายระดับ หลากหลายอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่จึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป

4. เน้นวัตถุนิยมมากกว่าด้านจิตใจ สังคมเมืองมักจะเน้นด้านวัตถุนิยม ประชาชนส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนขวบหาเลี้ยงชีพ มีการแข่งขันกันตลอดเวลา ทำให้ไม่ค่อยเห็นความสำคัญทางจิตใจ

5. ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก การที่สังคมเมืองมีลักษณะเป็นศูนย์กลางความเจริญในด้านต่าง ๆ จึงทำให้อารยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในแถบตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลมาก

6. โดยทั่วไปการควบคุมสังคมเป็นแบบรูปนัย (formal) มีเจ้าหน้าที่และตำรวจทำหน้าที่คอยควบคุมดูแล และใช้กฎหมายบังคับลงโทษผู้ปฏิบัติผิดระเบียบวินัยของสังคม

7. ลักษณะของการตั้งที่อยู่อาศัย เนื่องจากที่ดินในเขตเมืองมีราคาแพงมากการปลูกสร้างบ้านเรือนในเขตเมืองจึงแตกต่างจากในเขตชนบทเป็นอย่างมาก ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะเป็นตึกหลายชั้น ขยายขึ้นไปในแนวดิ่ง ส่วนในสังคมชนบทบ้านเรือนจะสร้างในแนวราบ ทั้งนี้เพราะที่ดินในชนบทมีราคาไม่แพงเหมือนในเมือง

8. ลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันตลอดเวลาในทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่การซื้อสิ่งของก็ต้องแย่งกันซื้อ และมักพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่จะทำให้ได้มาจะต้องมีการแลกเปลี่ยน

ด้วยเงินตรา หรือค่าตอบแทนที่เป็นวัตถุอื่น ๆ แต่ไม่ใช่ด้วยจิตใจหรือแบ่งปันช่วยเหลือกันและกัน เช่นในสังคมชนบท

จากข้างต้น สิ่งที่ให้ความสนใจและนำรูปทรงมาสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมสิ่งสำคัญคือผู้คนที่เห็นตลอดของการใช้ชีวิต จากภาพลักษณ์โดยรวมไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง รูปทรง ของมนุษย์ ซึ่งมีความงามที่ธรรมชาติเป็นตัวสร้างขึ้นมา ทำให้ดึงดูดความสนใจจนเกิดเป็นความประทับใจ อาศัยธรรมชาติของมนุษย์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ และนำเสนอผลงานที่มีรูปแบบ กึ่งนามธรรมได้รับแรงบันดาลใจ เพื่อให้สาธารณะชนเกิดผลทางความรู้สึก เห็นถึงการดำเนินชีวิตของตนให้อีกแง่หนึ่งที่ต้องใช้ความคิดหรือการวางแผนในการดำเนินชีวิตของตนเอง

บทที่ 3

องค์ประกอบและกระบวนการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่เข้าใจในสังคมชนบท เพราะภูมิลำเนาเดิมเป็นคนต่างจังหวัด แม้ว่าจะเกิดในสังคมต่างจังหวัดของภาคกลาง และไปศึกษา เติบโตในสังคมต่างจังหวัดของภาคใต้ แต่ไม่ว่าจะภาคใด สังคมต่างจังหวัด หรือที่หลายคนเรียกว่าสังคมชนบท ผู้คนและสิ่งแวดล้อมก็ดูไม่วุ่นวาย เรียบง่าย ไม่แก่งแย่งแข่งขันหรือเอาเปรียบกัน ไม่รีบร้อน พอลงพอกินแบบพอเพียง

ตั้งแต่ยังเด็กที่จำความได้บ้านของข้าพเจ้าเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว สร้างอยู่ติดกับแม่น้ำ บ้านเรือนใกล้เคียงกันก็เป็นบ้านไม้ โดยมากจะมีได้ทุนไว้เป็นที่เก็บสิ่งของและทำกิจกรรมกันช่วงกลางวัน เลี้ยงเด็กบ้าง ทำอาหารบ้าง หรือไม่บางบ้านก็ทำดอกไม้แห้งสัตรี ทุกคนในหมู่บ้านรู้จักกันอย่างเป็นมิตร เดินไปทางไหนก็มีแต่คนทักทายปราศรัย หยิบยื่นของให้กันด้วยความมีน้ำใจ บรรยากาศโดยรวมมีแต่ต้นไม้อากาศเย็นสบายน่าอยู่ อาหารการกินก็จะเป็นอาหารพื้นบ้านที่ทำอย่างสะอาดและเรียบง่ายโดยเน้นผักหรือปลาที่หาได้ทั่วไป ในส่วนของค่าครองชีพของสังคมชนบทแต่ละวันน้อยมาก เพราะทุกอย่างถ้าไม่ปลูกกินเอง เพื่อนบ้านก็แบ่งมาให้ หรือถ้าซื้อราคาก็ถูก ในด้านการเดินทางสัญจรโดยมากจะใช้บริการพาเรือหรือไม่ก็เป็นเรือติดเครื่องยนต์ ถ้าเป็นระยะทางไกล ๆ ก็จะเดินเท้า หรือหากต้องไปจับจ่ายใช้สอยของจำเป็นในตลาดที่ห่างออกไป ก็จะมีรถสองแถวของหมู่บ้าน เช่นเดียวกับการค้าขายก็ใช้เส้นทางเรือ ส่วนอาชีพของคนแถวนี้คือทำน้ำตาลมะพร้าว เป็นอาชีพดั้งเดิมตั้งแต่สมัยปู่ ย่า เพราะมีต้นมะพร้าวมากและเป็นที่ขึ้นชื่อในเรื่องรสชาติของน้ำตาลมะพร้าว เด็ก ๆ ที่เติบโตขึ้นมาก็ช่วยพ่อแม่ทำตาลมะพร้าวตามรอยบรรพบุรุษ

สังคมชนบทเป็นสังคมใหญ่ที่อยู่รวมกันตั้งแต่พ่อ แม่ ลูก หลาน ปู่ ย่า ตา ยาย หรือบางคนแยกเรือนออกไป พ่อแม่ก็จะมอบพื้นที่สำหรับปลูกบ้านให้ แต่ก็อยู่บริเวณใกล้ ๆ กัน แต่ละปีที่มีเทศกาลก็จะสนุกสนานเพราะลูกหลานมีจำนวนมาก ผู้สูงอายุก็จะมีความสุขเพราะมีคนคอยห่วงใย ประเพณีของคนต่างจังหวัดยังคงรักษาไว้ของแต่ละท้องถิ่นก็จะต่างกันไป สำหรับสังคมชนบทเป็นเรื่องปกติที่เห็นภาพครอบครัว หลานจูงยายเข้าวัด ไปทำบุญตอนวัดพระใหญ่ หรือทำบุญตักบาตรหน้าบ้าน บางวัดพระจะเดินบาตรทางเรือก็มีให้เห็น เป็นสังคมที่ยังรักษาวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี เด็ก ๆ ถูกสอนให้กราบหมอนก่อนนอนทุกคืน ให้ไหว้เวลาเจอผู้ใหญ่ ให้นอบน้อมแก่ผู้อาวุโส ให้พูดจาไพเราะ ให้ซื่อสัตย์และรู้จักบุญคุณต่อผู้ที่มีพระคุณ ครูอาจารย์โดยเฉพาะต่ออนุภากริ

เมื่อเรียนจบข้าพเจ้าต้องเข้ามาเผชิญโลกกว้างมากขึ้นในสังคมเมือง สังคมใหญ่ที่หลายๆ คนใฝ่ฝันหา ในใจลึก ๆ แล้วอยากหางานที่อยู่ใกล้บ้าน เมืองหลวงที่สวยงาม ดึกสูงใหญ่ ผู้คนมากมาย แต่งตัวกันหรูหรา มีรถสวย ๆ หู ๆ ขับกันขวกไขว่ ทั้งแสงสียามค่ำคืน ทุกอย่างดูศิวิล์แต่จิตใจของคนในสังคมเมืองกลับไม่เป็นอย่างที่เห็น สิ่งที่ได้มาซึ่งประโยชน์ของตน สามารถทำได้ทุกอย่าง แก่งแย่งแข่งขัน เอาชนะ ตนต้องเป็นที่หนึ่งจะข้ามหรือเหยียบย่ำใครไม่สนใจ ขาดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สังคมเมืองเป็นแหล่งของปัญหามากมาย เช่น ปัญหาการจราจรที่ติดขัด มลพิษทางอากาศ มลพิษจากน้ำเสีย ปัญหาอาชญากรรม บ้านเรือนแออัด และสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมจากน้ำมือของมนุษย์สังคมนั้นเอง

มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์อื่น ๆ บนโลก มนุษย์มีการคิดค้นและมีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และวัตถุ รู้จักการถ่ายทอด มีการเปลี่ยนแปลงและมีการผสมผสานกันระหว่างวัสดุ เทคนิค กระบวนการออกแบบ รูปทรง พื้นผิว บริเวณที่ว่าง มีเรื่องราวที่หลากหลาย เพราะมนุษย์ชอบคิดและทำให้สิ่งที่ตนเองได้รู้ได้เห็นและอยากจะทำมีการสร้างวัสดุต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอด เพื่อความสวยงาม และเพื่อพิธีกรรม วัฒนธรรม ศาสนา ต่อมาจึงได้มีการวิวัฒนาการมาเป็นศิลปะและเป็งานที่มีการบันทึกตามฝาผนังถ้ำเรื่อยมา จนถึงมีการสร้างงานเพื่อความสวยงาม อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เป็นผู้สร้างงานศิลปะและงานประติมากรรมที่มนุษย์เริ่มมีการพัฒนาโดยตลอด ไม่ว่ายุคใดสมัยใด เช่น งานประติมากรรมรูปคนขับซ้อนรูปแบบงานจะเป็นแบบนามธรรม (Abstract) ตัวอย่างเช่น ผลงานรูปคนที่เป็นวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ ซึ่งถือว่าเป็นงานประติมากรรมรูปคนชิ้นแรกที่มนุษย์สร้างขึ้น

อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาทางด้านประติมากรรม ทำให้มนุษย์มีการสร้างงานประติมากรรม (Abstract) และงานประติมากรรมสมัยใหม่ ศิลปินสร้างงานตามความพอใจทั้งรูปทรง เรื่องราวกรรมวิธีต่าง ๆ รวมถึงกระบวนการสร้างสรรค์งานที่เป็นกิจกรรมของมนุษย์ให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตในประจำวัน ซึ่งสะท้อนสังคมออกมาในแนวของการตัดทอนให้เหลือรูปทรงที่งดงาม

ศิลปินจะสร้างงานตามความถนัดของตนเอง บางคนชอบเหตุการณ์ชีวิตชนบท บางคนชอบบันทึกเหตุการณ์ของบ้านเมือง บางคนชอบแบบจินตนาการตามความคิด ความฝัน บ้างก็ถ่ายทอดจิตใจได้สำนึก ลักษณะเหนือความเป็นจริง จากการตัดทอนรายละเอียดเพื่อให้เกิดความลงตัวที่สมบูรณ์ มีความคิดมุ่งมั่นใฝ่ฝันด้วยความคิด อารมณ์ รสนิยม ความรู้สึกแรงกล้า ประกอบด้วย ความนุ่มนวล กลมกลืน เพื่อเพิ่มคุณค่าทางศิลปะชั้นสูง

การวางแผนการดำเนินงานระยะเริ่มต้น

ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสร้างงานประติมากรรมแต่ละชิ้น โดยเฉพาะมิใช่เพียงแค่สร้างให้รูปแบบออกมาเป็น 3 มิติเท่านั้น หากแต่จำเป็นมากในเรื่องสุนทรียภาพด้านความงามและต้องผสมผสานเรื่องราวให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่องที่ได้นำมาเป็นต้นแบบของแนวความคิด ของจินตนาการทางรูปทรง เพื่อให้ประติมากรรมแสดงความหมายทางเนื้อหา เรื่องราว และยังมีรูปแบบที่มาตรฐานทางด้านสุนทรียภาพที่สูงขึ้นอีกด้วย ดังนั้นขั้นตอนต่าง ๆ หรือกระบวนการในการสร้างงานประติมากรรมในแต่ละชิ้น มีความสำคัญมากเพื่อให้ผลงานตอบสนองทั้งความหมายและสุนทรียภาพสำหรับผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้แบ่งกระบวนการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ทบทวนตนเองในด้านความสนใจ ความถนัดในเรื่องของรูปแบบผลงานประติมากรรม โดยมองย้อนไปยังผลงานชุดก่อน ๆ ทั้งหมด ที่ผ่านมาแล้วนำมากำหนดประเด็นย่อย ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอว่า ผลงานนี้มาจากประสบการณ์อย่างไร ต้องการสื่อความหมายให้ชัดเจนในด้านใดมากที่สุดแค่ไหน เพื่อสามารถกำหนดเรื่องราวและเนื้อหาที่ต้องการได้แล้ว การค้นหารูปทรงจากความคิด โดยการสังเคราะห์ประสบการณ์ เพื่อเหตุและผลที่จะให้กลายเป็นรูปทรงประติมากรรมโดยเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์งานต่อไป

การดำเนินงานและขั้นตอนการทำงาน

ในการดำเนินงานสร้างสรรค์งานเริ่มจากงานคลี่คลาย ตัดตอนรูปทรงของมนุษย์ สิ่งที่สำคัญคือ การศึกษาเรื่องของจังหวะ เส้น และรูปทรงในด้านของการประสานสัมพันธ์ให้ความรู้สึกถึงการจินตนาการ ทำทาง สัมพันธ์สอดคล้องอารมณ์และความรู้สึก การจัดจังหวะและองค์ประกอบให้ดูแล้วเกิดความสมดุลของชิ้นงานให้มากที่สุด

การวาดเส้น เป็นวิธีหลักสำหรับค้นหาความเป็นไปได้ของรูปแบบ เพราะวิธีการวาดเส้นเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดในการถ่ายทอด “ภาพจินตนาการ” ออกมาเป็นรูปธรรม เป็นการทำงานร่วมกันของสมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งสามารถเห็นภาพร่างทางความคิดเพียงส่วนหนึ่ง และอาจผสมผสานวัสดุที่พบเห็นเข้ามาร่วมกันในภาพให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแยกจุดมุ่งหมายของการวาดเส้น (sketch) ออกเป็นข้อดังต่อไปนี้

1. สร้างภาพของความคิดในจินตนาการออกมาเป็นรูปธรรม
2. ถ่ายทอดอารมณ์กับรูปทรงที่ถ่ายทอดออกมาเปรียบเทียบกับความคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน
3. แก้ปัญหาในการสร้างสรรค์กับรูปทรงที่จะเป็นผลงานจริงต่อไป

4. เป็นการบันทึกจินตนาการที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละเวลา

5. การวาดเส้นภาพร่างเป็นเพียงภาพของจินตนาการเท่านั้นเพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ที่เป็นผลงานจำลองหรือผลงานจริงต่อไป

การค้นหารูปแบบทางศิลปะ เป็นระยะที่จะใช้ภาพวาดลายเส้น (sketch) 2 มิติ เข้ามาใช้สร้างรูปทรงที่เป็นผลงานจริงในตัวประติมากรรมจริง แต่จะไม่ใช่ออกแบบตามอย่างที่อยู่ในภาพวาดลายเส้นทั้งหมด ด้วยเหตุผลที่ว่า ภาพร่างลายเส้นของรูปทรงเป็นเพียงภาพที่แทนความคิดที่เกิดจากจินตนาการภาพวาดที่เขียนขึ้นมานั้นจึงเป็นเพียงภาพที่เราอาจจะรู้ถึงขนาดจริง ๆ ได้ที่เกิดจากภาพวาดที่เป็น 2 มิติจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องสัดส่วน (scale) ของผลงานจริง และจะต้องประกอบกับการค้นพบความงามที่ต้องการนำเสนอในรูปแบบลอยตัว โดยให้มีการจัดวางแต่ละรูปทรงให้สามารถมองได้โดยรอบด้าน ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์ผลงานของประติมากรรม

การพิจารณาความสัมฤทธิ์ผลของการสื่อสารความหมาย ความน่าสนใจ ความเข้าใจ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสังเกตอย่างละเอียดที่จะต้องฝึกมาอย่างจริงจัง เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทัศนธาตุแต่ละชนิดแต่ละอย่าง มีความต่าง ความประสานกันอย่างไร ในเนื้อหาที่ต้องการสื่อ

อนึ่ง การค้นหารูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ เป็นการมุ่งประเด็นกระบวนการต่อเนื่องของปัญหาจากช่วงระยะต่อ เริ่มแรกซึ่งคิดค้นสิ่งต่าง ๆ เข้ามาแทนความคิดที่ต้องการจะสื่อ โดยข้าพเจ้าไม่ได้จำกัดขนาดของ แต่ข้าพเจ้าจะจำกัดการใช้วัสดุ ซึ่งสามารถเป็นสื่อ นำความคิดของจินตนาการของผู้พบเห็นได้ กำหนดใช้รูปทรงโดยเฉพาะรูปทรงของมนุษย์และรูปทรงเลขาคณิตเห็นผลที่ใช้ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

อย่างไรก็ตาม การค้นหารูปแบบทางศิลปะยังคงยึดถือการสร้างสรรค์ผลงานเสนอเป็นรูปธรรม ในแง่ของการปฏิบัติซึ่งมีความจำเป็นต่อผู้สร้างสรรค์ศิลปะ

1. วาดเส้นลงบนกระดาษให้ดูเป็นภาพ 3 มิติ ที่มองได้รอบของรูปทรงนั้น ๆ เพื่อหาความสำคัญ สอดคล้องลงตัวในทุกมุมทุกด้าน

2. สร้างเป็นงานประติมากรรมขนาดเล็ก (Model) ตามที่ได้กำหนดขึ้น

3. ขยายแบบจาก Model โดยนำมากำหนดขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมลงบนกระดาษเขียนแบบ A1 ให้ได้ขนาดของประติมากรรมจริงที่ต้องการสร้างงาน

4. จัดเตรียมวัสดุต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างงาน เช่น เหล็ก เครื่องมือปั้น ฐานไม้รองปั้นดินเหนียว

5. ขึ้นโครงเหล็กตามแบบที่เขียนไว้และผูกคอร์ดติดกับโครงเหล็ก รับน้ำหนักของดินเพื่อยึดดินไม่ให้ดินร่วง
6. ขึ้นดินและปั้นตามแบบจาก Model และแบบขยาย ตรวจสอบเส้นให้ได้ตามที่ต้องการแล้วจึงเก็บรายละเอียด
7. แบ่งพิมพ์โดยการขีดแบ่งเส้นเป็นส่วน ๆ ด้วยคัตเตอร์ และตัดแผ่นไสขนาด 2x4 เซนติเมตร นำมาเสียบขึ้นตามเส้นแบ่งพิมพ์ที่ขีดไว้แล้ว
8. ทำพิมพ์โดยใช้ปูนปลาสเตอร์ เทหรือทาปูนปลาสเตอร์ให้ปิดดินที่ปั้นไว้ดูให้เสมอบนแผ่นไสที่เสียบกันพิมพ์ไว้ และรอให้ปูนปลาสเตอร์แข็งตัวหรือเซ็ดตัว จึงแกะพิมพ์ออกมาแล้วรอให้พิมพ์แห้ง
9. ทาวาสลินที่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์เพื่อป้องกันไม่ให้เรซินติดกับพิมพ์
10. นำเรซินที่เตรียมไว้โดยอัตราส่วนของเรซินและส่วนผสม
 - 1.1 เรซิน ½ ลิตร
 - 1.2 ทัมกัม 1 ส่วน 4 ลิตร
 - 1.3 ตัวม่วง (Coball)
 - 1.5 ตัวเร่ง (Heald) 15 หยด
11. ทาเรซินลงบนพิมพ์ประมาณ 2 ชั้น ชั้นแรกทาบาง ๆ แล้วเกลี่ยเรซินให้ความหนาของเรซินเท่ากันทั้งหมด พอเรซินชั้นแรกเซ็ดตัว เริ่มทาชั้นที่ 2 แล้วเกลี่ยให้เสมอกันเช่นเดียวกับชั้นแรก
12. หลังจากทาเรซินเสร็จ นำแผ่นใยแก้วที่เตรียมไว้มาตัดแบ่งขนาด 3x5 นิ้ว ปูใยแก้วลงบนพิมพ์แล้วทาเรซินซับให้แผ่นใยแก้วติดกับผิวของเรซินที่ลงไปก่อนแล้ว
13. พอปูใยแก้วลงบนพิมพ์แล้วรอให้เรซินเซ็ดตัวพอสมควรจึงตัดแต่งขอบพิมพ์ให้เรียบร้อย ในส่วนที่แผ่นใยแก้วเกินขอบพิมพ์มาเพื่อให้ให้พิมพ์แต่ละชิ้นประกบกันสนิท
14. ประกบพิมพ์ในแต่ละชิ้นงานให้สนิทแล้วนำเชือกหรือเส้นลวด มัดพิมพ์ที่ประกบกันให้แน่น แล้วนำปูนปลาสเตอร์มาปิดตามรอยที่ประกบบาง ๆ
15. จากนั้นทาเรซินเพื่อเชื่อมข้างในให้ติดกัน พยายามกลิ้งพิมพ์เพื่อให้เรซินเข้าเชื่อมต่อระหว่างพิมพ์ที่ประกบ ทิ้งระยะไว้พอสมควร เพื่อให้เรซินแข็งตัว
16. แกะพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ออกแล้วขัดแต่งตะเจ็บให้เรียบร้อย
17. พันสีรองพื้นลงบนตัวงาน (สีเทา)
18. พันสีที่เลือกไว้ (สีโครเมียม) ตามต้องการ

รูปแบบผลงาน

เป็นการสร้างสรรค์งานประติมากรรมแบบตัดทอน แต่งเติมรูปทรงมนุษย์ตามจินตนาการ ความรู้สึกงงตามโดยการถ่ายทอดทัศนธาตุดังนี้

1. เส้น (Line) เป็นส่วนประกอบขององค์ประกอบเบื้องต้นที่สำคัญของผลงาน เส้นส่วนใหญ่เป็นเส้นโค้งทำให้เกิดความรู้สึกอ่อนไหว นุ่มนวล เกิดจังหวะของเส้นที่สัมพันธ์กัน เส้นที่ได้ในผลงานเกิดจากรูปทรงมนุษย์ 1 หรือ 2 คน ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันของเส้นตามจินตนาการ
2. รูปทรง (Form) เกิดจากการตัดทอน แต่งเติมความรู้สึกจากรูปทรงของมนุษย์ ให้มีความสอดคล้องระหว่างรูปทรงต่อรูปทรงเพื่อเกิดความงดงาม
3. บริเวณที่ว่าง (Space) บริเวณที่ว่างในผลงานเกือบทุกผลงานจัดจังหวะของเส้นและรูปทรงทำให้เกิดที่ว่าง ไม่แน่นหรืออึดอัดของรูปทรงจนเกินไป
4. สี (Colour) เป็นสีของโครเมียม
5. พื้นผิว (Texture) เป็นพื้นผิวเรียบ เพื่อให้เข้ากับงานที่เน้นความงามของรูปทรงมนุษย์

ที่มาของความคิด

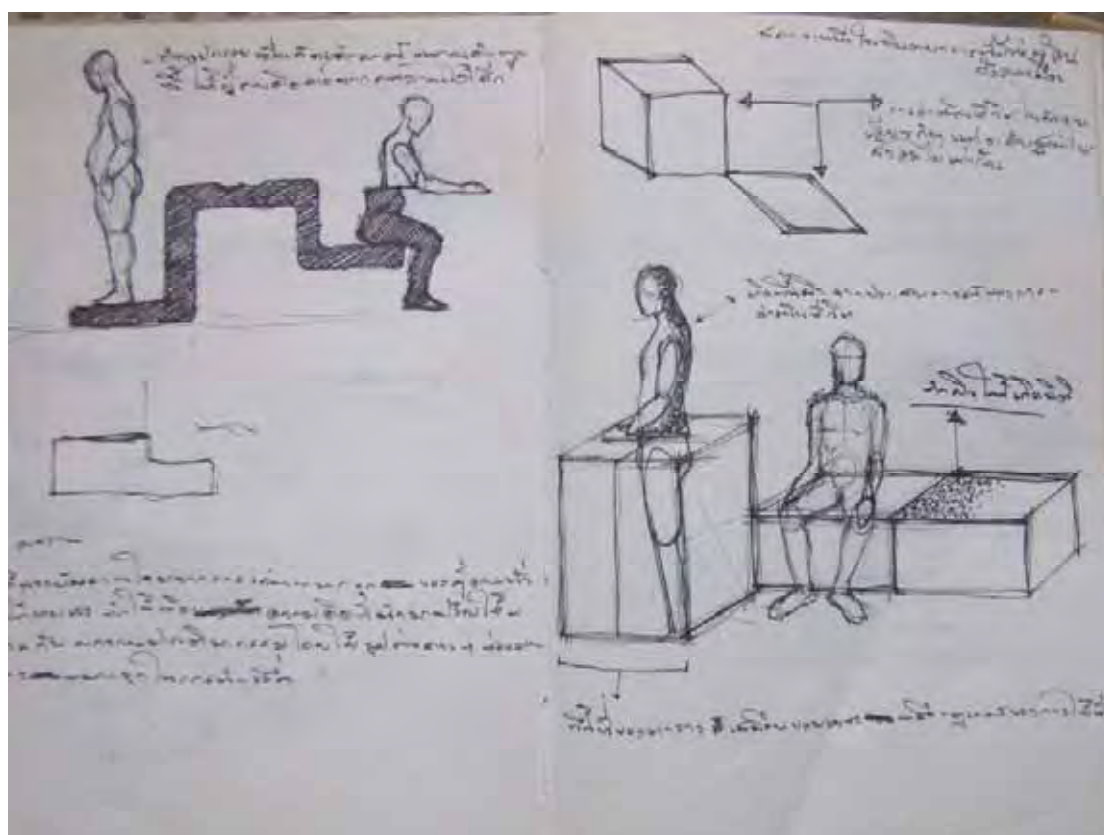
หมากรุก การเล่นของมนุษย์ใช้ผู้เล่น 2 ฝ่าย

1. มีแพ้ชนะ
1. เกมหมากรุกเปลี่ยนแปลงจากเกมให้เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตในสังคมเมืองเปรียบเหมือนตัวเองเป็นหมากรุก สังคมผู้คนรอบด้านเป็นคู่ต่อสู้ที่มีความแตกต่างกันเป็นหลัก

การสร้างสรรค์รูปทรง

1. ใช้ตัวแทนกระดานหมากรุกเป็นกฎระเบียบสังคม
 2. เป็นแบบแผนสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย
 3. ใช้สัญลักษณ์มนุษย์เป็นตัวแทนร่วมในสังคมทั้งหมด โดยทำมาเป็นโครงสร้างหลัก
- การสร้างสรรค์ 3 มิติ
4. ใช้โครงสร้างพื้นกระดานที่มีตารางสี่เหลี่ยม มียกสูงขึ้น เจาะพื้นลง แสดงถึงความแตกต่างกันของสังคมซึ่งมีมากน้อยไม่เท่ากัน เช่น ชนชั้นพ่อค้า นักการเมือง นักสอนศาสนาและอื่น ๆ ฯลฯ
 5. ผลรวมของการสร้างสรรค์ผลงานสะท้อนให้เห็นความสับสนของมนุษย์ มีร่างกายของตัวเองไม่สมบูรณ์และยังจะต้องดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นที่มีความสมบูรณ์กว่า

6. สร้างมุมมองทางปรัชญาว่าด้วยเรื่องการดำเนินชีวิตของมนุษย์ วัตถุ และการอยู่ร่วมกัน สะท้อนภาพสังคมปัจจุบันที่อยู่ร่วมกันโดยอาศัยระเบียบต่าง ๆ ที่มีเงื่อนไขมากมาย เปรียบเสมือนกติกา ข้อตกลงร่วมกันของสังคม หากผู้ใดไม่ทำตามก็มีบทลงโทษที่แตกต่างกันไป ตามภาวะของเหตุการณ์นั้น ๆ

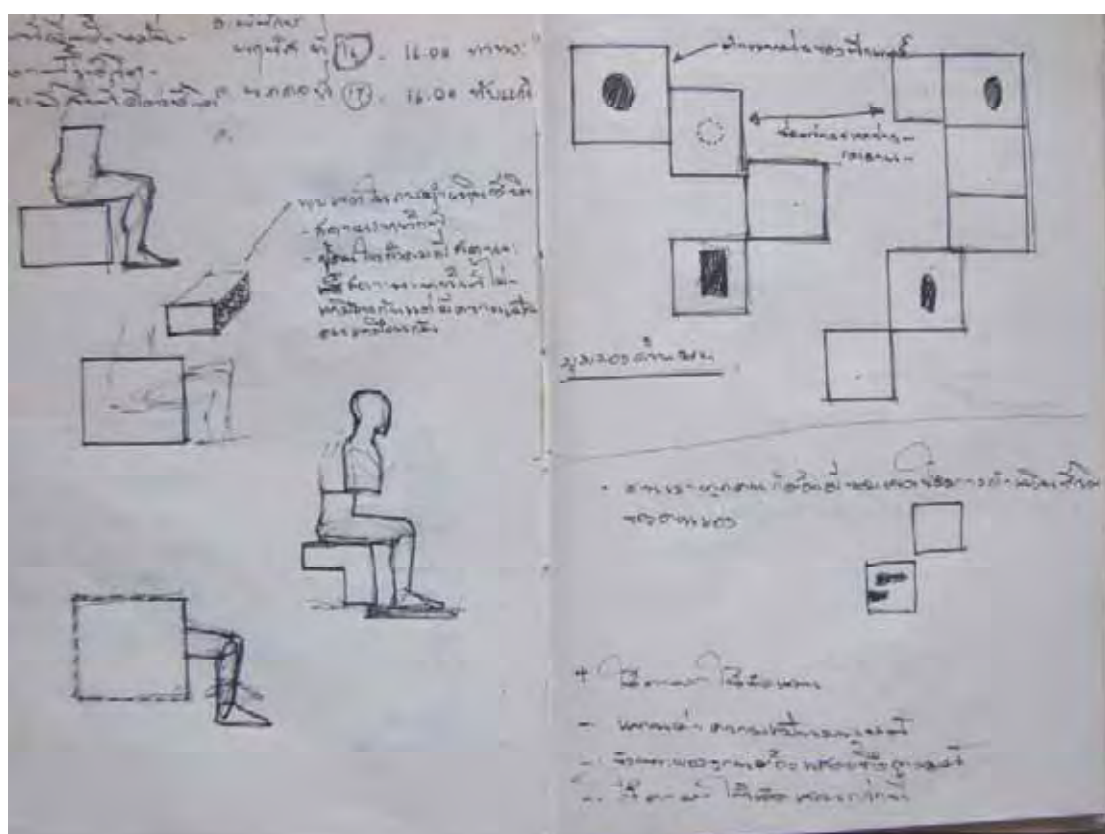
ภาพที่ 2 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 3 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 4 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 5 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 6 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 1

ภาพที่ 7 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 2

ภาพที่ 8 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 3

ภาพที่ 9 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 4

ภาพที่ 10 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 5

ภาพที่ 11 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 6

ภาพที่ 12 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 7

ภาพที่ 13 ผลงานต้นแบบจีนที่ 8

ภาพที่ 14 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 9

ภาพที่ 15 ผลงานต้นแบบจีนที่ 10

ภาพที่ 16 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 11

ภาพที่ 17 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 12

ภาพที่ 18 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 13

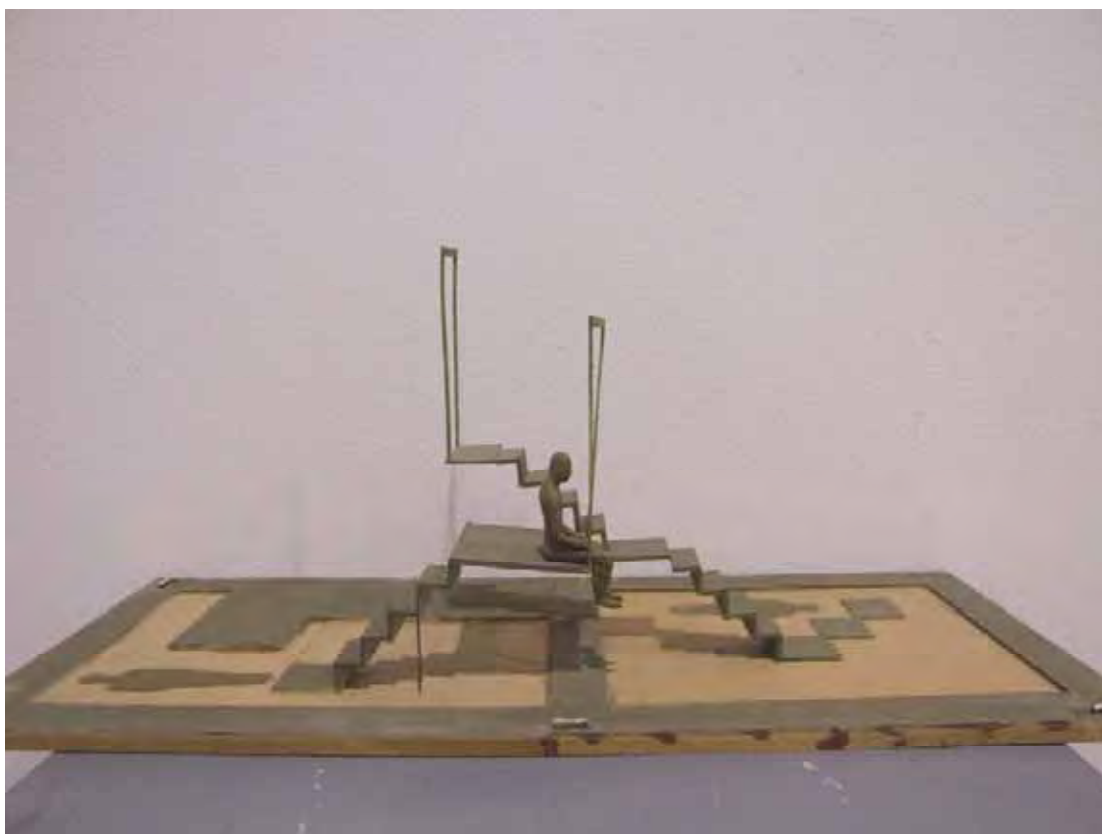
ภาพที่ 19 ผลงานต้นแบบจีนที่ 14

ภาพที่ 20 ผลงานต้นแบบจีนที่ 15

ภาพที่ 21 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 16

ภาพที่ 22 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 17

ภาพที่ 23 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 18

ต้นแบบเป็นการทดลองเพื่อศึกษานำมาวิเคราะห์หาผลที่สามารถตอบสนอง อารมณ์ความรู้สึก เมื่อได้ผลงานที่เหมาะสมแล้ว จึงนำผลงานต้นแบบขยายปรับแต่งในผลงานจริง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์แสดงออกถึงผู้คนในสังคมที่มีการดำรงชีวิตที่ต้องแข่งขันหรือการดำเนินชีวิตที่ต้องใช้ความคิดเนื่องด้วยสังคมเมืองมีความเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาทางด้านวัตถุมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คนต้องปรับสภาพตัวเองตามสภาพแวดล้อมเสียแทบจะสูญเสียความเป็นคนหรือมนุษย์ที่มีความเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แทบจะหาได้ยากนักในสังคมเมืองปัจจุบัน องค์ประกอบที่เป็นโครงหลักของศิลปะ เนื้อหาหรือองค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ก็คือแนวความคิด (concept) เรื่องราวในการนำเสนอเป็นสิ่งที่สำคัญของผลงาน ผลงานประติมากรรมที่ข้าพเจ้าได้แสดงออกมานั้นล้วนแต่เกิดการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง มีการลด เพิ่ม ตัดทอนของผลงานตลอดในการทดลองหาความเหมาะสมสำหรับตัวงานและได้คิดผลงานจากสิ่งที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ และได้แรงบันดาลใจมาจากการพบเจอและประสบการณ์ของชีวิตที่ข้าพเจ้ามีอยู่ นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานแสดงถึงอารมณ์ในผลงานให้ได้มากที่สุด

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยใช้แรงกดดันต่าง ๆ จากสภาพผู้คนที่หลากหลายความคิด หลากหลายครอบครัว หลากหลายบุคลิก หลากหลายตำแหน่งหน้าที่การงาน นำมาสร้างปรับปรุงแต่งให้เกิดเป็นตัวผลงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าตำแหน่งของการวางผลงาน จะมีตัวงานอยู่ตรงกลางโดยล้อมด้วยผลงานอีกหลายชิ้น ซึ่งจะให้ความรู้สึกโดนกดดันซึ่งจุดเดียวในตัวงานผลงานชิ้นนี้นำเอาสัญลักษณ์ของความเป็นมนุษย์นำมาปรับใช้แทนค่าสู่รูปงานประติมากรรม โดยนำแบบมนุษย์มาตัดทอนแทนค่าความไม่สมบูรณ์ของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากการดำเนินชีวิตที่ขาดถึงระเบียบแบบแผน และการวางตัวงาน ทำให้เกิดความรู้สึกกดดัน ผู้ชมดูแล้วรู้สึกถึงความกดดัน การวางตำแหน่งตัวงานจัดวางโดยใช้กลุ่มฟิสิกเกอร์ 4 ชิ้น ล้อมตัวฟิสิกเกอร์ชิ้นเดียว และระยะการวางตำแหน่งฟิสิกเกอร์ให้ความรู้สึกถึงการประจันหน้ากัน และระดับตัวงานสูงต่ำไม่เท่ากัน ตามระดับชั้นของตำแหน่งมนุษย์ในสังคมที่มีความแตกต่างกัน ฟิสิกเกอร์ทั้งหมดตั้งอยู่บนโครงสร้างพื้นกระดานที่มีตารางสี่เหลี่ยมมียกสูงขึ้น แสดงถึงความแตกต่างกันของสังคมซึ่งมีมากน้อยไม่เท่ากัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ซึ่งต่อเนื่องจากผลงานชิ้นที่ 1 เช่นกันแต่เพิ่มตัวผลงานมากกว่าเดิมอีกสองตัวงานเพื่อจะเพิ่มความรู้สึกถึงแรงกดดันให้รู้สึกมีช่องว่างระหว่างตัวผลงานน้อยลงและเกิดการประจันหน้ากันเพื่อเกิดผลของแรงกดดันมากขึ้นของผลงาน ตารางตำแหน่งระดับของตัวงาน มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งไปตามสภาพการดำเนินชีวิตของมนุษย์ซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด แสดงให้เห็นถึงสถานะของตัวฟิสิกเกอร์ที่อยู่จุดกลางของตำแหน่งผลงานที่เป็นจุดที่ต่ำที่สุด เพราะเป็นจุดนำสายตาให้คนดูรู้สึกถึงอารมณ์ในการสื่อแสดงออกอย่างชัดเจน ใช้พื้นที่ผิวของงานช่วยให้เกิดความแตกต่างจากฟิสิกเกอร์ตัวอื่น ๆ ทั้งหมดรู้สึกแปลกแยกออกจากคนอื่น ๆ ในสังคมถ้าแทนค่าของมนุษย์ลงสู่ผลงานประติมากรรม

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

นำเรื่องราวของผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 มาปรับให้มีความรู้สึกผ่อนคลายลงเพราะจะต้องค้นหาผลงานเพื่อนำไปสู่การขยายติดต่อกับสถานที่ จึงต้องสร้างผลงานในสถานะกลาง ๆ ไม่ไปในทางลบจนเกินไปจากตัวชิ้นงานที่ยื่นกลายเป็นนั่ง แต่ตัวผลงานยังใช้ความคิดความรู้สึกเดิมอยู่ ผลงานชิ้นที่ 3 นี้ ปรับจุดเด่นของผลงานขึ้นมา 2 จุด ให้ฟิสิกเกอร์การนั่งบนตำแหน่งตารางหรือช่องที่สูงขึ้น เพื่อปรับระดับของฟิสิกเกอร์กับกล่องตารางให้ได้สัดส่วนของการนั่งพอดี จุดเด่นของผลงานชิ้นนี้จะให้ความสำคัญกับท่าทางของฟิสิกเกอร์เพื่อแสดงออกถึงการสนทนา การใช้ความคิดในการดำรงชีวิตต่อกัน เพื่อการดำรงชีวิต ตัวฟิสิกเกอร์จะบ่งบอกถึงท่าทาง อารมณ์ของตัวผลงานและใช้ช่องตารางปรับเพิ่มเติมมาจากผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 ช่องตารางมีความแตกต่างกัน และมีร่องรอยของพื้นผิวที่หยาดบ้าง ละเอียดบ้าง ซึ่งช่องตารางต่าง ๆ นี้ ช่วยให้มีเรื่องราวของการเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง สำหรับพื้นผิวให้ความรู้สึกถึง การมีประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกัน ดังนั้นผลงานชิ้นที่ 3 นี้จะสะท้อนอารมณ์ของผู้คนในสังคมเมืองได้โดยที่ข้าพเจ้าคิดถึงแง่มุมของผู้คนในการดำรงชีวิตบางมุมของแต่ละบุคคล

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ผลงานที่ผ่านมาพื้นที่ของผลงานได้มีการเจาะผลงานเป็นร่องลึกหรือสร้างนูนขึ้นเพื่อให้มีระนาบของตัวพื้นงานที่ไม่เท่ากันอย่างชัดเจน ซึ่งจะส่งผลถึงความรู้สึก ถึงความน่าสนใจมากขึ้น ทำให้มีเรื่องราวต่าง ๆ ของตัวช่องตารางที่เจาะลงและเพิ่มขึ้น ถึงสิ่งที่คนเคยอยู่หรือที่จะเกิดขึ้นใหม่ได้ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 นี้ มีการปรับตัวงานจากผลงานชิ้นที่ 3 มาโดยใช้ฟิสิกเกอร์ 2 ฟิสิกเกอร์ เท่ากับผลงานชิ้นที่ 3 แต่นำเทคนิควิธีการตัดของตัวฟิสิกเกอร์ให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกมากขึ้นกว่าผลงานชิ้นที่ 3 และปรับจากนั่งมาขึ้น 1 ขึ้น ลักษณะการวางผลงานมีการตอบโต้กันระหว่างตัวงานขึ้นและนั่งมากขึ้น ซึ่งการขึ้นจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของผลงานอีกอารมณ์หนึ่งของการสนทนาและการตัดตัวฟิสิกเกอร์นั้นสะท้อนถึงความไม่สมบูรณ์ของมนุษย์

สะท้อนถึงการใช้ชีวิตที่ไร้ขอบเขตของการดำรงชีวิตที่แทบจะไม่เหลือซึ่งจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ต่อการดำรงชีวิตภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคมที่เป็นอยู่

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

ได้ทดลองเพิ่มฟีกเกอร์ขึ้นมาเพื่อสื่ออารมณ์ของผลงานให้มีความน่าสนใจมากขึ้น จะแสดงถึงความรู้สึกของการตอบโต้กันระหว่างตัวงานที่เพิ่มขึ้นใช้แทนผู้คนที่มากกว่าผลงานชิ้นที่ 3 ชิ้นที่ 4 เพื่อทดลองปรับความเหมาะสมในการที่จะนำมาติดตั้งกับสถานที่ เมื่อทดลองแล้วก็มี ความน่าสนใจของตัวผลงานและหลากหลายในการแสดงถึงท่าทางของฟีกเกอร์ที่สื่ออารมณ์ของ ความคิด ความต้องการและการรุกและรับไปในตัว การตัดฟีกเกอร์ของตัวผลงานต่อกันเกิดจากความไม่สมบูรณ์ สมบูรณ์ของมนุษย์ทางด้านจิตวิญญาณ ซึ่งไม่ได้เกิดจากความไม่สมบูรณ์ ทางด้านร่างกายในการนำเสนอการตัดก็สามารถมองเห็นถึงการเคลื่อนไหวไปข้างหน้า และถอยหลัง ก็ได้ขึ้นอยู่กับการจัดวางและจังหวะของผลงานแสดงถึงอารมณ์ของความคิดที่จะรุกหรือรับในการ ดำเนินชีวิต ผลงานชิ้นนี้ก็สามารถที่จะนำมาขยายติดตั้งเพื่อการทดลองวิเคราะห์เช่นกัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6

เป็นผลงานที่ข้าพเจ้าได้ทดลองสร้างผลงานวิทยานิพนธ์จาก (Model) ด้นแบบ จนถึงกระบวนการสร้างผลงานขึ้นจากผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1-5 ข้าพเจ้าได้ทดลองสร้างผลงานเพิ่มลด ตัดทอนงานเพื่อหาความเหมาะสมสำหรับการขยายผลงาน ทดลองติดตั้งกับสถานที่ ข้าพเจ้าจึงคิดว่าความเหมาะสมสำหรับการขยายงานติดตั้ง สถานที่เป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดสำหรับการทำ วิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 นี้ สร้างขึ้นเพื่อทดลอง ขยายผลงานติดตั้งกับสถานที่ ประเด็นหลักของตัวงานชิ้นนี้คือการแสดงออกทางอารมณ์ มีฟีกเกอร์ 2 ชิ้น ที่แสดงท่าทางของ การคิด และท่าทางการพูดคุยหรือเจรจาและความเจ็บปวดทุกข์ในสภาวะตัวตนภายนอก แต่ ข้าพเจ้าใช้การตัดตัวฟีกเกอร์ต่อกันเคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง ให้แสดงอารมณ์ของ ความ ต้องการและแสดงถึงการรุกและถอย ภายในของจิตใต้สำนึกของคน ข้าพเจ้านำเอาโครงสร้างพื้น กระดานสี่เหลี่ยมที่ยกสูงขึ้น และเจาะพื้นลงไปแสดงถึงความแตกต่างกันของสังคม ซึ่งมีมากน้อย ไม่เท่ากันอย่างชัดเจนมากขึ้น มีการเจาะพื้นกระดานผลงานเป็นฟีกเกอร์คนแสดงถึงร่อยรอยของ คน หรือขอบเขตของบุคคลที่เคยอยู่สามารถสะท้อนถึงได้โดยเจาะลงไปผ่านช่องตารางที่กำหนดไว้ ของตัวผลงาน เพื่อเกิดเป็นมิติของระนาบขึ้น และมีฟีกเกอร์รุ่นขึ้นมาจากระนาบของตารางผลงาน แทนค่าของชีวิตคนที่กำลังจะมีขึ้นใหม่ในสังคม โดยใช้พื้นที่ผิวที่เห็นชัดเจนแยกออกจากพื้นผิว ปกติของผลงานทั้งหมด และแสดงถึงมิติที่ทับซ้อน จากระนาบที่มีช่องตารางในผลงาน ขึ้นมา อย่างเห็นได้ชัด ข้าพเจ้าได้เพิ่มลดตัดทอนผลงานทั้งหมดเพื่อหาความเหมาะสมสำหรับตัวเมือง บางมุมมองที่ข้าพเจ้ามีอยู่ ถ่ายทอดลงสู่ผลงานประติมากรรมตามความคิดและจินตนาการของ ข้าพเจ้าซึ่งอยู่ในขอบเขตของความเป็นไปได้ที่จะถ่ายทอดลงสู่ผลงานประติมากรรม

ภาพที่ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 25 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพที่ 26 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพที่ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ภาพที่ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

ภาพที่ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6

บทที่ 4

โครงการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมติดตั้งบริเวณลานด้านหน้า Central World

สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน Central World

พื้นที่ของศูนย์การค้าเป็นที่ตั้งเดิมของวังเพชรบูรณ์ วังที่ประทับของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย ต่อมาบริษัท วังเพชรบูรณ์ โดยนายอุเทน เตชะไพบูลย์ ได้เช่าที่ดินนี้จาก สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพื่อก่อสร้างห้างสรรพสินค้า เวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ.2525 และเปิดดำเนินการเมื่อ พ.ศ.2532 ประกอบด้วย ห้างสรรพสินค้าเซ็น (ZEN) และ อิเซตัน (Isetan)

เมื่อบริษัท วังเพชรบูรณ์ ประสบปัญหาทางการเงิน ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้าง โรงแรมและอาคารสำนักงานได้แล้วเสร็จ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จึงเปิดโอกาสให้ บริษัทอื่นเข้ามาประมูลเป็นผู้บริหารศูนย์การค้า ซึ่งบริษัทที่เสนอตัวเข้ามาคือกลุ่มเซ็นทรัลและเดอะมอลล์

ปัจจุบันโครงการนี้บริหารงานโดย บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (CPN) โดยในระยะแรก เป็นการปรับปรุงและต่อเติมอาคารสำนักงาน ที่ทางเจ้าของพื้นที่เดิมได้สร้างไว้แต่ยังไม่แล้วเสร็จ จากนั้นจึงเริ่มปรับปรุงในส่วนของศูนย์การค้าโดยเปลี่ยนชื่อเป็น เซ็นทรัลเวิลด์พลาซ่า (Central World Plaza) และสร้างเซ็นทรัลเวิลด์สกายวอล์ก (Central World Skywalk) ทางเชื่อมลอยฟ้าระหว่าง สถานีรถไฟฟ้าบีทีเอส สถานีชิดลม และสถานีสยาม โดยความร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร เพื่อรองรับลูกค้าที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

ต่อมาในปี 2549 บริษัทได้มีการปรับปรุงทั้งบริเวณโดยรอบทั้งหมด และเปลี่ยนชื่อ ศูนย์การค้าเป็นเซ็นทรัลเวิลด์ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราช ดำเนินทรงเปิดศูนย์การค้า เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2550

เซ็นทรัลเวิลด์ ซ็อบปี้งและไลฟ์สไตล์คอมเพล็กซ์ที่ใหญ่ที่สุดในไทย เซ็นทรัลเวิลด์ ซ็อบปี้งและไลฟ์สไตล์คอมเพล็กซ์ที่ใหญ่ที่สุดในไทย พร้อมเปิดตัวให้บริการ 21 กรกฎาคม นี้ ณ ห้าง มุมสี่แยกราชประสงค์ ในกลางกรุงเทพฯ มุ่งนำเสนอประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและซ็อบปี้งที่ แตกต่างไม่ซ้ำใคร ในราคาที่สามารซ็อบได้จริง ตอบรับหนุ่มสาวและครอบครัวรุ่นใหม่ที่มีไลฟ์ สไตล์เป็นของตนเอง

ประกอบด้วยห้างสรรพสินค้าเซ็นและอิชิตัน ซึ่งมีเพียงสาขาเดียวในไทย ร้านค้าชั้นนำทั้งจากไทยและต่างประเทศกว่า 500 ร้านค้า โดยเป็นร้านแฟชันแบรนด์เนมที่เปิดสาขาแรกในไทย 36 ร้าน เช่น ร้าน Next จากอังกฤษ, ร้านรองเท้า Camper จากสเปน, ร้านเสื้อผ้า Country Road จากออสเตรเลีย, ร้านเสื้อผ้าชายหญิง Ted Baker จากอังกฤษ, ร้านแฟชันแบรนด์เนมที่เป็นแฟล็กชิปสตรี 35 ร้าน เช่น แฟชันเสื้อผ้าผู้หญิง Zara จากสเปน, ร้านแฟชัน Episode จากฮ่องกง, ร้านแฟชันวัยรุ่น Miss Sixty จากฝรั่งเศส และแฟล็กชิปสตรีของร้านค้าปลีกเฉพาะประเภท 6 ร้านค้า ได้แก่ ซูเปอร์สปอร์ต, เพาเวอร์บาย, บีทูเอส, เซ็นทรัลเวิลด์ ฟู๊ดฮอลล์, เอสบี เฟอ์นิเจอร์ และทอยส์ อาร์ อัส บนพื้นที่ค้าปลีกกว่า 550,000 ตารางเมตร

นอกจากนี้ เซ็นทรัลเวิลด์ยังนำเสนอร้านอาหารกว่า 50 ร้าน ทั้งประเภท Lifestyle Restaurant, Family Restaurant และ Casual Dining มีโรงภาพยนตร์ทั้งในเครือเอสเอฟ ซีเนม่า ซิตี้ และเมเจอร์ ซีเนเพล็กซ์ รวม 18 โรง, ศูนย์โบว์ลิ่ง, โซนกิจกรรม และอุทยานการเรียนรู้สำหรับเด็ก TK Park, ร้านซูเปอร์สปอร์ตที่มีผนังโชว์รองเท้ายาวที่สุดในประเทศไทย, ร้านหนังสือบีทูเอสที่ใหญ่ที่สุดในไทย, เซ็นทรัลเวิลด์ ฟู๊ดแลนด์ ซูเปอร์มาร์เก็ตที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย และลานกิจกรรม เซ็นทรัลเวิลด์สแควร์ ซึ่งเป็นลานกิจกรรมกลางแจ้งที่ใหญ่ที่สุดในกลางเมือง เซ็นทรัลเวิลด์นำเสนอบรรยากาศช้อปปิ้งที่แตกต่างด้วยรูปแบบการดีไซน์ทั้งภายนอกและภายใน โดยภายนอกได้ติดตั้งกระจกแก้ว (Glass Facade) ความยาว 300 เมตร ซึ่งยาวที่สุดในประเทศ มอบความรู้สึกโปร่งโล่งสบายแก่ผู้เดินช้อปปิ้งอยู่ภายในขณะที่ผู้ที่อยู่ภายนอกอาคารสามารถมองเห็นร้านค้าและกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในอาคาร สร้างความดึงดูดให้ต้องการเข้ามามีส่วนร่วม สำหรับภายในออกแบบให้มีบริเวณพื้นที่เปิดโล่งเพื่อให้แสงธรรมชาติทะลุผ่านเข้ามาได้ด้วยช่องแสงสกายไลต์ส่งผ่านความนุ่มนวลของแสงธรรมชาติลงสู่พื้นที่ส่วนกลางสร้างบรรยากาศสดชื่นและผ่อนคลายเพื่อความเพลิดเพลินในการช้อปปิ้งและการทำกิจกรรมต่าง ๆ เซ็นทรัลเวิลด์มีทางเข้าออก ศูนย์การค้ารวม 18 จุด ทั้งจากด้านถนนพระราม 1 และถนนราชดำริ มีลานจอดรถในร่มที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย สามารถจอดรถได้มากถึง 7,000 คัน

Central World เป็นแหล่งช้อปปิ้งและไลฟ์สไตล์คอมเพล็กซ์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เซ็นทรัลเวิลด์เดิมคือ เวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ตั้งอยู่ห้วมุมสี่แยกราชประสงค์ใจกลางเมืองกรุงเทพฯ มุ่งนำเสนอประสบการณ์การใช้ชีวิตและช้อปปิ้งที่แตกต่างไม่ซ้ำใครในราคาที่สามารถช้อปปิ้งได้จริง ตอบรับหนุ่มสาวและครอบครัวรุ่นใหม่ที่มีไลฟ์สไตล์เป็นของตนเอง เซ็นทรัลเวิลด์ ประกอบด้วยห้างสรรพสินค้าชั้นนำทั้งจากไทยและต่างประเทศ กว่า 500 ร้านค้า ซึ่งนั่นเองที่ดึงดูดผู้คนมาจับจ่ายใช้สอยกันอย่างมากมาย สถานที่แห่งนี้มีผู้คนเข้าออกกันอย่างมากมาย และหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ผู้คนจะมาใช้ชีวิตประจำวันกันที่นี่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ข้าพเจ้าจึงเห็นถึงความสนใจสร้างสรรค์

ประติมากรรมเพื่อสะท้อนถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมปัจจุบันท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจที่ จะต้องต่อสู้ดิ้นรนหาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอดไม่ว่าด้วยสติปัญญาหรือแรงงานก็ตาม

การวิเคราะห์สถานที่โดยรวม

Central World เป็นห้างสรรพสินค้าที่มีผู้คนผ่านไปมาและเป็นแหล่งธุรกิจการค้าที่มีความเจริญเติบโตติดอันดับโลกก็ว่าได้จึงเป็นแหล่งที่ผู้คนซึ่งดำรงชีวิตประจำวันที่นี่กันมากมาย ข้าพเจ้าจึงมีความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมทดลองติดตั้งตรงลานด้านหน้า Central World เป็นลานเอนกประสงค์ที่มีกิจกรรมรองรับให้กับผู้คนที่มาดำรงชีวิตประจำวันที่นี่ พื้นที่ลานด้านหน้า Central World มีความน่าสนใจเป็นลานยาวที่ใช้การตกแต่งด้วยน้ำพุเพื่อสร้างบรรยากาศให้กับสถานที่และผู้ที่ผ่านไปมา ลาน Central World เป็นลานที่มีบรรยากาศการใช้สอยเป็นโทนกลาง ๆ แต่ตัวอาคารจะใช้ตัวสีสันทันทีหลากหลาย เพราะเป็นสีสันทันทีนำมาด้วยการตกแต่งเป็นการโฆษณาของสินค้าภายในห้างและใช้กระจกใสเพื่อมองเห็นทะลุเข้าไปในตัวห้างซึ่งเป็นเงากระจกสะท้อนมองภาพรวม ๆ จากด้านหน้าแล้วก็เป็นโทนสีกลาง ๆ อยู่ส่วนฝั่งตรงข้ามของห้างสรรพสินค้าเป็นร้านอาหาร เป็นห้างสรรพสินค้าเล็ก ๆ ตลอดแนวถนนยาวไปจนถึงตัวลาน Central World ซึ่งผู้คนที่ผ่านไปมาจะได้สังเกตเห็นถึงลาน Central World ข้าพเจ้าเห็นความสำคัญของผลงานประติมากรรมที่จะนำเข้ามามีส่วนร่วมการตกแต่งตัวอาคารและสถานที่ให้มีความน่าสนใจมากขึ้นโดยการสร้างบรรยากาศใหม่ ๆ ซึ่งเดิมมีแต่น้ำพุและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันในการดึงดูดผู้คนเข้ามามีส่วนร่วมตรงลานด้านหน้า ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าเป็นผลงานประติมากรรมติดตั้งก็จะเป็นจุดเด่นและอาจเป็นจุดที่ผู้คนเรียกขานกันใหม่ โดยเรียกกันว่า ลานประติมากรรม

การวิเคราะห์ตำแหน่งติดตั้ง

ลาน Central World เป็นลานที่มีความกว้างประมาณ 38 เมตร ความยาว 360 เมตร เป็นลานที่มีความกว้างความยาวที่เหมาะสมสำหรับการคิดค้นหาบริเวณพื้นที่ติดตั้งผลงานเพื่อความเหมาะสมกับพื้นที่ จากสถานที่ที่มีความกว้างและยาวพอสมควรและเป็นพื้นที่ที่มีทั้งน้ำพุและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับปรับเปลี่ยนหมุนเวียนกันตลอดทั้งปี ซึ่งมีตำแหน่งอยู่จุดหนึ่งที่มีความเหมาะสมของการติดตั้งผลงาน ลาน Central World มีทางขึ้นหลักอยู่ 5 จุด จากทิศเหนือถึงทิศใต้ซึ่งดูจากแผนผังของสถานที่ติดตั้ง ทางขึ้นทางที่ 1 จากทิศเหนือเมื่อขึ้นไปทางขวามือจะมีศาลพระพรหมเป็นที่เคารพบูชาของผู้คนทั้งหลายไม่เหมาะสำหรับการติดตั้งผลงานเพราะตำแหน่งพื้นที่บีบบังคับและไม่สามารถทำให้ผลงานประติมากรรมเป็นที่น่าสนใจ แต่ถ้าจากทางขึ้นที่ 1 ซ้ายมือจะมีตำแหน่งลานกว้างและลานยาวไปจนถึงทางขึ้น จุดที่ 2 เป็นตำแหน่งพื้นที่ว่างและการทำกิจกรรม

ของ Central World น้อยที่สุด จึงมีการหาตำแหน่งติดตั้งผลงานตรงจุดนี้ ส่วนทางขึ้นจุดที่ 2 ซ้ายมือ เป็นแท่งน้ำพุ 4 แท่ง ถัดจากแท่งน้ำพุจะเป็นทางขึ้น จุดที่ 3 เป็นพื้นที่บีบเข้ามา ถ้าทำผลงานติดตั้งตรงจุดถัดจากแท่งน้ำพุจะสามารถทำผลงานให้เด่นชัด เพราะมีตำแหน่งแท่งน้ำพุอยู่ใกล้เคียงไป และถ้ามองจากทางขึ้น จุดที่ 3 ซ้ายมือ ก็เป็นน้ำพุยาวไปถึงตำแหน่งทางขึ้น จุดที่ 4 เป็นตำแหน่งน้ำพุ ซึ่งไม่สามารถติดตั้งผลงานให้มีความลงตัวได้ ด้วยมุมมองของการกลมกลืนทางด้านประติมากรรม ได้อย่างลงตัวและถ้ามองจากจุดทางขึ้น จุดที่ 4 ถึง จุดที่ 5 เป็นลานที่มีน้ำพุและเป็นพื้นที่ของการทำกิจกรรมกันตลอดทั้งปี กิจกรรมต่าง ๆ ตามฤดูกาล หรือเทศกาลตามวาระที่สำคัญ ๆ จึงเป็นจุดตำแหน่งที่ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เหมาะสมสำหรับการทดลองติดตั้งผลงานประติมากรรมแบบถาวรได้

จากการวิเคราะห์ค้นหาจุดตำแหน่งสถานที่จากความกว้างและความยาวของลาน Central World ทั้งหมด จากทางขึ้นจุดที่ 1 – 5 นี้ ซึ่งมีจุดตำแหน่งที่ข้าพเจ้าวิเคราะห์ค้นหา มีตำแหน่งอยู่จุดที่ 1 ที่ข้าพเจ้าคิดเห็นถึงความเหมาะสมและความลงตัวมากที่สุดคือ ตำแหน่งทางขึ้นจุดที่ 2 ทางขวามือดังตำแหน่งที่ข้าพเจ้าทำสัญลักษณ์ไว้ บนแผนผังลานด้านหน้า Central World ตำแหน่งที่สำคัญที่ติดตั้งผลงานประติมากรรม เป็นตำแหน่งทางขึ้นจุดที่ 2 ขวามือ จากทางทิศเหนือเป็นตำแหน่งที่มีความเหมาะสมสำหรับติดตั้งผลงานเพราะเป็นจุดที่ผู้คนสามารถเดินขึ้นมาและปะทะกับผลงานโดยตรงเป็นพื้นที่ที่กว้างและยาวมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ น้อยที่สุดในบรรดาตำแหน่งทางขึ้นทั้งหมดของลาน Central World ถ้ามองจากทางทิศตะวันออกก็จะเห็นได้อย่างชัดเจนสามารถสร้างผลงานประติมากรรมขึ้นมาให้มีความโดดเด่นและสวยงามกลมกลืนกับสถานที่และผู้คนได้อย่างเหมาะสมที่สุด พอได้ตำแหน่งในการวางผลงานประติมากรรมที่ชัดเจนแล้วจึงสร้างโมเดลจำลองสถานที่ Central World ขึ้นมาเพื่อค้นหาขนาดของผลงานประติมากรรมตามความเหมาะสมของสถานที่ และสามารถเปรียบเทียบถึงอาคารและแท่นน้ำพุกับขนาดมุมมองของผู้คนที่ผ่านไปมา เพราะงานประติมากรรมเป็นงานที่สามารถมองได้ทุกด้านและกินพื้นที่ในอากาศจึงมีความจำเป็นต่อการสร้างโมเดลสถานที่กับโมเดลผลงานจำลองขึ้นมาสามารถมองเห็นภาพรวมทั้งหมดของการดำเนินงานขยายติดตั้งที่ลงตัวและเหมาะสมจากผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 เป็นผลงานขยายติดตั้งกับสถานที่ผลงานชิ้นนี้มีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ถึงขนาดของผลงาน การสร้างผลงานประติมากรรมชิ้นนี้สร้างเพื่อตกแต่งตัวสถานที่และเป็นผลงานที่ผู้คนสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งกับผลงานได้ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 นี้ เป็นผลงานขยายขึ้นมาตามสัดส่วนของสถานที่ติดตั้ง ความกว้างของผลงาน 13 เมตร และความยาว 20 เมตร สูง 8 เมตร มีความลงตัวที่สุด สำหรับผลงานประติมากรรมที่ต้องการพื้นที่ในอากาศเพราะลานด้านหน้า Central World มีความกว้างและยาวมากพอสมควร ถ้าผลงานประติมากรรมขยายติดตั้งแล้วจึงมีความจำเป็นกับบรรยากาศและอากาศในสถานที่ ถ้าผลงานเล็กเกินไปจะทำให้ตัวศิลปกรรมรอบด้านบีบทำให้ความงามและความลงตัวของผลงาน

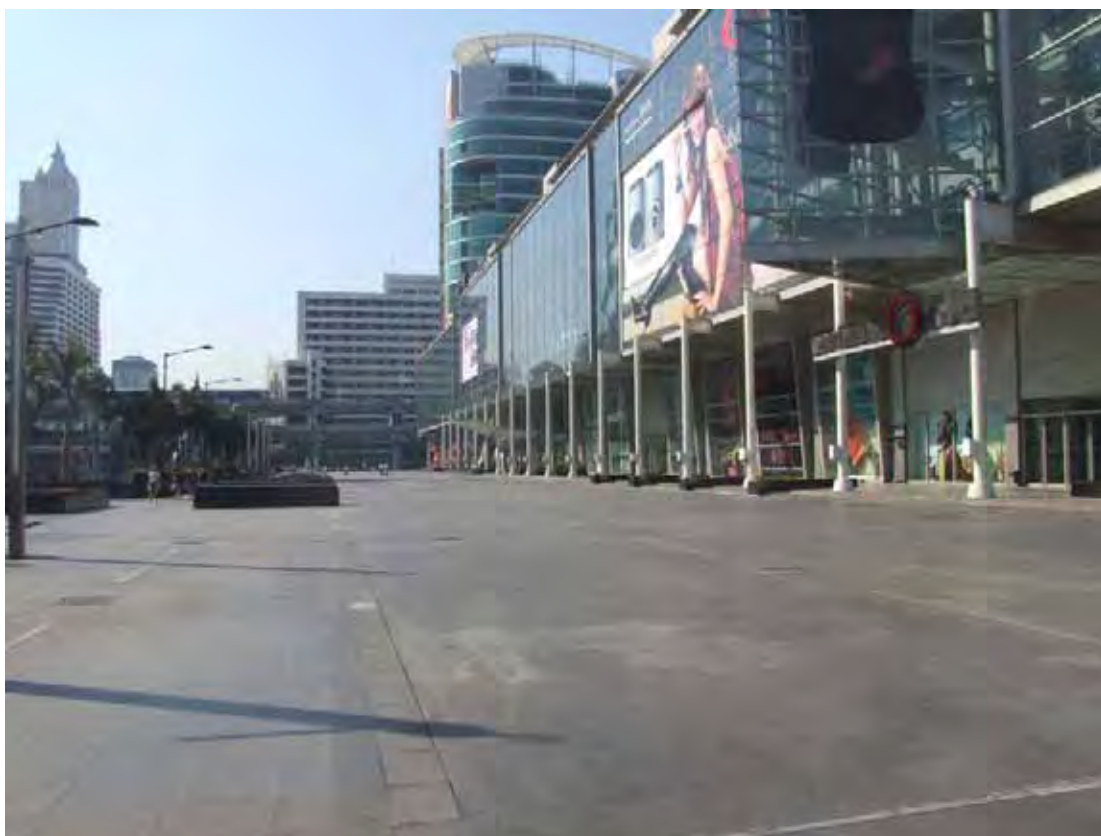
ประติมากรรมกับสถานที่ลดน้อยลงไปทันทีจึงไม่มีผลต่อการสร้างผลงานประติมากรรมเพื่อติดตั้งสถานที่ได้อย่างลงตัว ผลงานประติมากรรมเป็นผลงานที่มีความจำเป็นกับสถานที่ติดตั้งและมีความจำเพาะสำหรับที่ตั้งผลงานที่จะแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ความสูงของผลงาน 8 เมตร เทียบกับบุคคลทั่วไปเฉลี่ยความสูงประมาณ 170 -180 เซนติเมตร ซึ่งมีความต่างจากขนาดของคนทั่วไป แต่มีความเหมาะสมและลงตัวกับขนาดของตัวตึกและสถานที่รอบบริเวณ ผลงานขยายขึ้นนี้ผู้คนสามารถมีส่วนร่วมกับตัวผลงานโดยใช้ฐานแผ่นกระดานตัวงานเป็นสื่อเชื่อมต่อกับผู้คนทั่วไปที่มาพักผ่อนหรือมาทำกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานมีเนื้อหาเรื่องราวที่แสดงออกถึงเรื่องราวชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคนที่ดำเนินอยู่ในแฟงเรื่องราวความคิดทางปรัชญาลงสู่ความงามทางด้านผลงานประติมากรรมรวมถึงสถานที่และผู้คนให้รู้สึกถึงความสมดุลที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เกิดความเป็นเอกภาพให้ความรู้สึกกลมกลืนกับบรรยากาศของสถานที่ได้อย่างดี

ภาพที่ 30 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 31 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 32 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

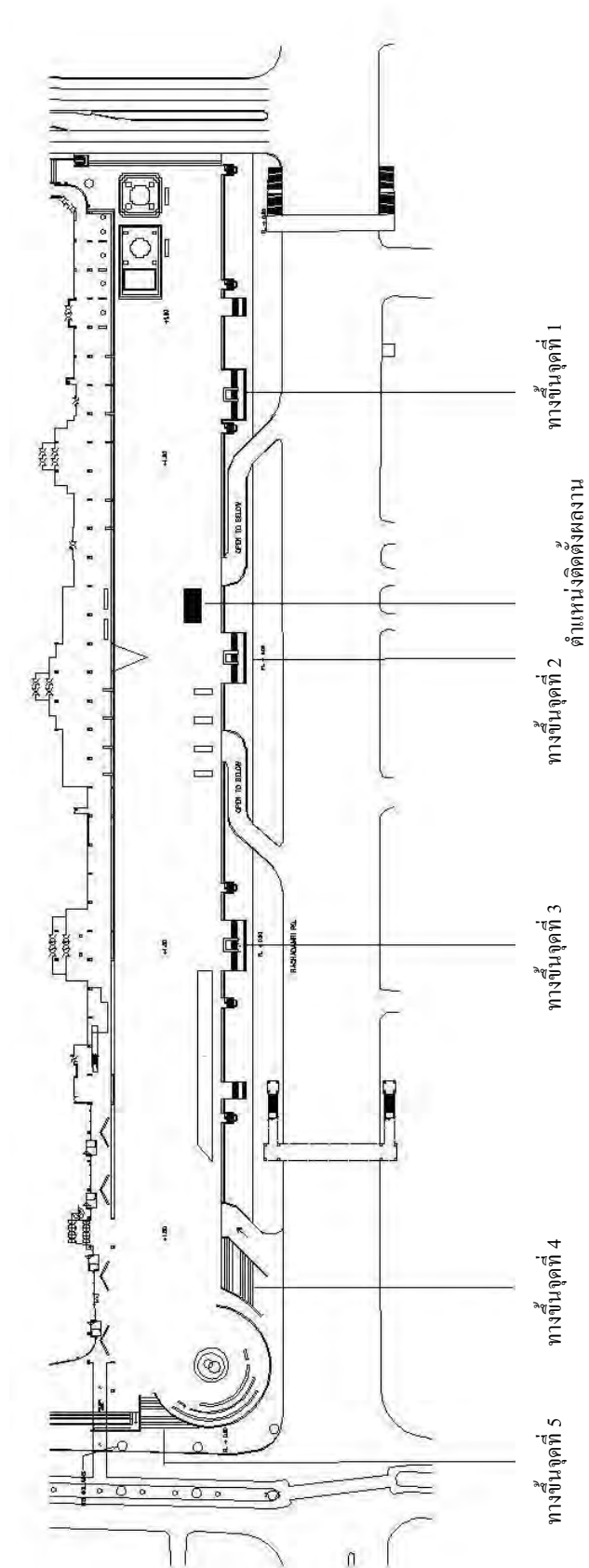
ภาพที่ 33 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 34 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

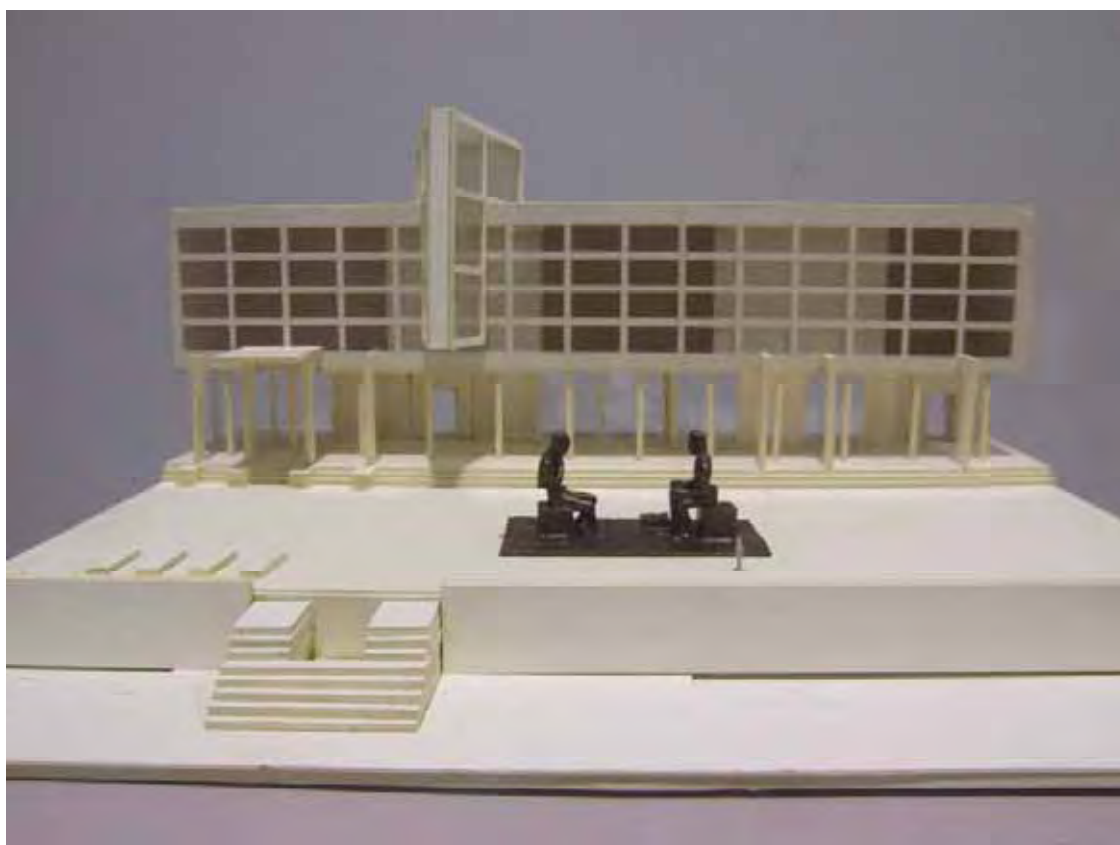
ภาพที่ 35 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 36 แผนผังลานด้านหน้า Central World

ภาพที่ 37 ชุดจำลอง Model ของ Central World

ภาพที่ 38 ชุดจำลอง Model ของ Central World

ภาพที่ 39 ภาพบรรยากาศด้านหน้า Central World และผู้คน

ภาพที่ 40 ภาพบรรยากาศด้านหน้า Central World และผู้คน

ภาพที่ 41 ภาพผลงานประติมากรรมติดตั้งสถานที่ลาน Central World

ภาพที่ 42 ภาพผลงานประติมากรรมติดตั้งสถานที่ลาน Central World

บทที่ 5

สรุป

แนวความคิดที่ได้แรงบันดาลใจจากการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเมืองปัจจุบัน ปฏิเสธไม่ได้ไม่ได้ถึงการดำรงชีวิตที่ต้องแข่งขันกันตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอดเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง และต้องใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้าแสดงออกถึงสถานะหนึ่งในจินตนาการที่มีต่อผู้คนในสังคมเมือง ที่มาจากผลงานเกิดจากการเล่นหมากลุกที่ต้องใช้ความคิดในการวางแผนการเล่น ซึ่งตัวหมากลุกก็มีตำแหน่งการเล่นอย่างชัดเจนเปรียบเสมือนผู้คนในสังคมที่มีตำแหน่งของตนเองในสังคมอย่างชัดเจน เกมสัหมากลุกกับการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งต้องใช้ความคิดในการวางแผนกลยุทธ์ในการเล่นและมีตารางขอบเขตของตัวเองเป็นกฎระเบียบทางสังคมที่มีกฎกติกาในการดำเนินชีวิตร่วมกัน

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นสิ่งที่ยากพอสมควรสำหรับการนำความคิดความรู้สึกส่วนตัวรวมถึงสังคมรอบด้านที่เป็นอยู่ในปัจจุบันซึ่งนำมาสร้างเป็นรูปแบบผลงานประติมากรรมที่สะท้อนถึงความรู้สึกของศิลปินที่ถ่ายทอดผลงานออกมานามธรรมสู่รูปธรรมซึ่งผู้คนต่าง ๆ เป็นผู้ตัดสินใจตัดสินถึงผลสำเร็จของตัวผลงานแต่ทั้งหมดทั้งมวลในกระบวนการความคิดมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน จากการร่างแบบ 2 มิติ ต้นแบบ โมเดล 3 มิติ จำลองขยายผลงานจริงวิเคราะห์ทดลองติดตั้งกับสถานที่กันตามขั้นตอนของกระบวนการความคิดสร้างสรรค์อย่างชัดเจน และใช้สัญลักษณ์แทนค่าในการสร้างจากคนจริงสู่ผลงานประติมากรรมตัดทอน ตำแหน่งการวางงานแทนค่าด้วย ช่องตารางที่สูงต่ำไม่เท่ากัน พื้นงานทั้งหมดในช่องตารางแทนค่าด้วย ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนทั้งหมดในสังคมเมืองที่มีความหลากหลายกันไป ความสามารถและขอบเขตของตัวเองที่เป็นอยู่

พัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์นั้น มีพัฒนาการเพิ่มลดตัดทอน จัดจังหวะการวางตัวงาน การคิดตำแหน่งตารางงานมีการเพิ่มเจาะลงไปกับพื้นงาน พื้นผิวที่แตกต่างทำให้เกิดเป็นมิติบนผิวของตัวงาน สามารถสื่อถึงอารมณ์ของผลงานได้เป็นอย่างดีและพัฒนาการกระบวนการสร้างวิทยานิพนธ์ตามลำดับชิ้นงาน ผลงานชิ้นที่ 1 สร้างขึ้นโดยใช้แรงบันดาลใจต่าง ๆ จากผู้คนที่มีความหลากหลายนำมาปรับให้เกิดให้เกิดเป็นผลงานเห็นได้จากตำแหน่งการวางผลงานมีตัวงานจาก

ตรงกลางโดยล้อมรอบด้วยผลงานอีกหลายชิ้นให้เกิดความรู้สึกโดนกดดันจุดเดียวในตัวงานผลงานชิ้นที่ 2 ต่อเนื่องกันเพิ่มตัวชิ้นงานมากกว่าเดิมเพิ่มความรู้สึกถึงแรงกดดันมากขึ้นมีช่องว่างระหว่างตัวงานน้อยลง ผลงานชิ้นที่ 3 นำเรื่องราวของผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 มาปรับให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายลง ต้องค้นหาผลงานเพื่อนำไปสู่การขยายติดตั้งกับสถานที่ซึ่งสร้างงานในสถานะกลาง ๆ ไม่ไปทางลบเกินไป จากผลงานชิ้นที่ 3 นี้ เป็นผลงานที่นำสู่จุดหมยการติดตั้งผลงานกับสถานที่ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานที่ผ่านมาพื้นที่ของผลงานมีการเจาะเป็นร่องลึกหรือสร้างนูนขึ้นไปให้มีระนาบของพื้นงานซึ่งส่งผลต่อความรู้สึก ถึงความน่าสนใจมากขึ้น ผลงานชิ้นที่ 5 ทดลองเพิ่มฟิกเกอร์ จากชิ้นที่ 3 และ 4 หาความเหมาะสมกับผลงานที่จะนำมาติดตั้งกับสถานที่เมื่อทดลองแล้วเกิดความน่าสนใจการตัดตัวผลงานต่อกัน เกิดจากความไม่สมบูรณ์ของคนทางด้านจิตวิญญาณ ทางด้านร่างกาย ในการนำเสนอผลงานชิ้นที่ 6 เป็นผลงานที่ขยายติดตั้งฟิกเกอร์ 2 ฟิกเกอร์นำมาขยายขึ้นสื่อถึงการสนทนาหรือการตอบโต้กันด้วยตัวผลงานมีการตัดตัวงานขยับไปด้านหน้ากับด้านหลังแสดงให้เห็นถึงการรุกรการรับในความคิดของคนเพื่อการดำเนินชีวิตมีร่องรอยพื้นงานที่เคยอยู่และร่องรอยของงานแสดงถึงการเกิดขึ้นตามมาจึงมีความน่าสนใจ ของตัวผลงาน ประติมากรรมกับสถานที่ติดตั้ง ดังนั้น กระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนาการทางความคิด เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผลงานศิลปะต่าง ๆ มีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและทรงคุณค่าไปทุกยุคทุกสมัย

“ประติมากรรม” คือ ศิลปะแขนงหนึ่งในงานระดับจิตรศิลป์ของทัศนศิลป์ที่ทรงพลังและสามารถใช้เป็นสื่อสำแดงพลังอารมณ์และจินตนาการได้ เท่าที่มนุษย์จะมีศักยภาพในการสร้างสรรค์สิ่งมหัศจรรย์แห่งรูปทรงที่กินเนื้อที่ในอากาศ โดยไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าศิลปะแขนงอื่น ๆ ที่ต่างมีสาระความสำคัญตามลักษณะของสื่ออื่น ๆ ที่จะรองรับกระบวนการสร้างสรรค์ ทางจิตวิญญาณและปัญญา ประติมากรรมนั้นมีความผูกพันกับวิถีชีวิตมนุษย์มาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตทางกายภาพ ความเชื่อ ความศรัทธา ศาสนา ดังจะเห็นได้จากที่ประติมากรรมเป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์กับทางโลกวิญญาณ ความเชื่อ ความศรัทธา ของจิตใจที่มีต่อศาสนานี้รูปแบบของรูปเคารพสำหรับการกราบไหว้บูชา พร้อมทั้ง เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เรื่อยไปจนถึงงานระดับประยุกต์ศิลป์ที่ดัดแปลงรูปทรง ปรับปรุงเสริมแต่งความงาม ให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ประติมากรรมจึงเป็นส่วนสำคัญในโครงสร้างทาง ชาติ ศาสนา กษัตริย์ และเป็นครุฑชัยบัลลังก์ถึงความมีอารยธรรมของชาติและสังคม ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วและเต็มไปด้วยการแข่งขันทางเศรษฐกิจและศิลปวัฒนธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเป็นการประกาศถึงความเป็นผู้มีอารยธรรม เพื่อดำรงความเป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของเราไว้อย่างภาคภูมิใจ

บรรณานุกรม

- ชลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544.
- เทพศิริ สุขโสภา. ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2518.
- นนทิวรรณ จันทนะพะลิน. เงาสะท้อนแห่งความปรารถนา. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ เพ้นท์ติ้ง, 2544.
- ประสพ ลีหมี่อดภัย. ศิลปะนิยม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543.
- วิเชียร อินทรกระทีก. ประติมากรรม. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์, 2539.
- สุชาติ เถาทอง. ศิลปะกับมนุษย์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.
- อัศนีย์ ชูอรุณ. ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ไอ เอส พรินติ้งเฮาส์, 2535.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายจักรกฤษณ์ หมั่นหมาย
 ที่อยู่ 182/6 หมู่ 8 ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
 เกิด 11 มกราคม พ.ศ.2525
 ภูมิลำเนา Texas, USA.

ประวัติการศึกษา

มัธยมศึกษาโรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช
 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง
 คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จังหวัดปทุมธานี
 บัณฑิตวิทยาลัย สาขาประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทที่ 2

ที่มาและแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์อื่นๆ บนโลก มนุษย์มีการคิดค้นและมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และวัตถุ รู้จักการถ่ายทอด มีการเปลี่ยนแปลงและมีการผสมผสานกันระหว่างวัสดุ เทคนิค กระบวนการการออกแบบ รูปทรง พื้นผิว บริเวณที่ว่าง เรื่องราวที่หลากหลายเพราะมนุษย์ชอบคิดและทำให้สิ่งที่ตนเองได้รู้ได้เห็นและอยากจะทำ มีการสร้างวัตถุต่างๆ เพื่อความอยู่รอดเพื่อความสวยงาม และเพื่อพิธีกรรม วัฒนธรรม ศาสนา ต่อมาจึงได้วิวัฒนาการมาเป็นศิลปะและป็นงานที่มีการบันทึกตามฝาผนังถ้ำเรื่อยมาจนถึงเป็นการสร้างงานเพื่อความสวยงาม อาจกล่าวได้ว่ามนุษย์เป็นผู้สร้างงานศิลปะและงานประติมากรรมที่มนุษย์เริ่มมีการพัฒนาโดยตลอด ไม่ว่ายุคใดสมัยใด เช่นงานประติมากรรมรูปคนซึ่งมนุษย์ได้มีการลอกเลียนแบบสร้างงานศิลปะที่อยู่ใกล้ตัว มีลักษณะเรียบง่ายไม่ซับซ้อน รูปแบบงานจะเป็นแบบนามธรรม (Abstract) อย่างเช่น ผลงานรูปคนที่เป็นวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ ซึ่งถือว่าเป็นงานประติมากรรมรูปคนชิ้นแรกที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งสุชาติ เถาทอง ได้กล่าวถึงรูปแบบวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ ว่ามีรูปแบบที่มีลักษณะเรียบง่าย คือ ในส่วนศีรษะไม่แสดงรายละเอียด แต่ทำเป็นปุ่มเล็กๆ หู ตา จมูก และปาก ไม่เน้นรายละเอียด แขนขา ไม่ปรากฏเท้าและนิ้วเท้า เต้านมใหญ่ ท้องยื่นคล้ายกำลังตั้งครรภ์ แสดงส่วนที่เป็นอวัยวะเพศชัดเจน เชื่อกันว่าสร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ (Fertility Rites)¹

อิทธิพลงานศิลปะของศิลปินในประเทศไทยที่ส่งผลต่องานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ได้มีอิทธิพลและแรงบันดาลใจต่อข้าพเจ้า โดยผลงานของศิลปิน คือ อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน ซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในตัวตนที่ถ่ายทอดความอ่อนไหวของเส้นที่เกิดจากรูปทรงอันอ่อนช้อย การจัดจังหวะที่ลงตัวและสวยงาม สิ่งเหล่านี้เกิดจากฝีมือและประสบการณ์ที่ตัวศิลปินได้ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานได้อย่างยอดเยี่ยม

อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน เกิดเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2489 ที่ตำบลวัดท่าพระ อำเภอบางกอกใหญ่ จังหวัดธนบุรี เป็นบุตรของนายจาง และนางทวิศรี จันทนะพะลิน ได้เข้าเรียน

¹ สุชาติ เถาทอง, ศิลปะกับมนุษย์ (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532), 149

ระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดคีตวัด และระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนทวิธาภิเศก จากนั้นในปี พ.ศ. 2505 จึงเข้าเรียนต่อในโรงเรียนช่างศิลป์ กรมศิลปากร ในปี พ.ศ. 2508 เข้าศึกษาศิลปะในคณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาประติมากรรม เมื่อปี พ.ศ. 2513 และศิลปมหาบัณฑิต สาขาเดียวกัน เมื่อปี พ.ศ. 2522 จากมหาวิทยาลัยศิลปากร นอกจากศึกษาในประเทศไทยแล้ว ในปี พ.ศ. 2523 อาจารย์นนทิวรรณยังได้รับทุนไปอบรมเรื่องการสลักหินอ่อน ที่เมือง Carrara ประเทศอิตาลี เป็นระยะเวลา 6 เดือน จากนั้นในปี พ.ศ. 2530 ยังได้มีโอกาสไปดูงานศิลปะในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นระยะเวลา 45 วัน อีกด้วย หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว ในปี พ.ศ. 2514 ศิลปินหนุ่มจึงตัดสินใจเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาประติมากรรม ของคณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากรเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

อาจารย์นนทิวรรณ เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี ของการประกอบอาชีพประติมากร เขาได้รับรางวัลเกียรติยศอันนับ 2 เหรียญเงิน ประเภทประติมากรรม 3 ครั้ง และได้รับรางวัลเกียรติยศอันนับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทประติมากรรม อีก 2 ครั้ง ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 19-22 และ 24 ในปี พ.ศ. 2527 ศิลปินผู้นี้ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แทนประติมากรของประเทศไทยให้สร้างสรรค์งานประติมากรรมร่วมกับศิลปินของชาติอาเซียน เพื่อนำไปติดตั้งสวนสาธารณะคนละ 1 ชิ้น ในโครงการ 3rd ASEAN Sculpture-Symposium ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ผลงานประติกรรม “ภราดรภาพ” ของนนทิวรรณ ยังคงตั้งตระหง่านอยู่ในใจกลางสวนสาธารณะ Taman Suropati ในกรุงจาการ์ตา จนถึงปัจจุบัน

นอกจากผลงานสร้างสรรค์ศิลปะที่สำคัญดังกล่าวมาแล้วข้างต้น อาจารย์นนทิวรรณ ยังเคยดำรงตำแหน่งราชการที่สำคัญอีกมากมายหลายตำแหน่ง อาทิเช่น หัวหน้าภาควิชาประติมากรรม (2523 - 2527) คณะบดีคณะจิตรกรรม (2527 - 2531 และ 2538 - 2542) ผู้อำนวยการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2532 - 2533) และนายกสมาคมประติมากรไทย (ตั้งแต่ปี 2525 จนถึงปัจจุบัน) สำหรับงานด้านบริการสังคม ประติมากรผู้นี้ได้รับเชิญให้เป็นที่ปรึกษา ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการของโครงการสำคัญๆ ต่างๆ อีกมากมาย รวมทั้งเป็นกรรมการคัดเลือกและตัดสินงานศิลปกรรมต่างๆ อีกนับไม่ถ้วน

นนทิวรรณ เป็นประติมากรรมที่คร่ำหวอดในวงการศิลปะเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากเขาจะเคยได้แสดงผลงานประติมากรรมร่วมกับศิลปินคนอื่นๆ ในประเทศไทยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 35 ครั้ง แล้วยังมีโอกาสไปแสดงผลงานร่วมกับศิลปินท่านอื่นๆ ในต่างประเทศ เช่น เดนมาร์ก อิตาลี สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เวียดนาม และอินโดนีเซียอีกด้วย

ภาพที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์

อิทธิพลทางสังคม

สังคมในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกัน เพียงแต่ความรุนแรงจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การมองที่ปัญหา ปัญหาทางสังคมในเขตเมืองมีอยู่มากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาแรงงานเด็ก ปัญหาการว่างงาน การดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมเมืองเป็นส่วนหนึ่ง ที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม เพราะผู้คนในสังคมมีการแข่งขันกัน การดำรงชีวิตของตนเองในสังคมและต้องใช้ความคิด วางแผนชีวิตตนเองต่อการดำรงชีวิต เพื่อความอยู่รอดในสังคมเมือง

เมือง หมายถึง อาณาบริเวณที่มีประชากรอยู่ร่วมกันจำนวนหนึ่งและต้องมีความหนาแน่นมากพอสมควร ต้องเป็นบริเวณที่มีอาคารบ้านเรือนหนาแน่น ต้องเป็นบริเวณที่อยู่ในเขตการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง ประชากรส่วนใหญ่ในบริเวณนั้นต้องมีอาชีพหรือการเศรษฐกิจที่ไม่ใช่การเกษตร มีความเจริญ มีศูนย์กลางต่างๆ และรวมทั้งมีความเชื่อมอยู่ด้วย เช่น ปัญหาการจราจร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฯลฯ

สังคมเมือง หมายถึง สังคมที่แวดล้อมไปด้วยตึกอาคารต่างๆ และถนนหนทางอันคับคั่งไปด้วยประชาชน ชาวเมืองมักจะทำงานอยู่ในอาคารที่ทำงานของตนมากกว่าที่จะทำงานกลางแจ้งแดด และขาดความผูกพันกับธรรมชาติ อาชีพส่วนใหญ่มักเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริการ งานอุตสาหกรรมและธุรกิจต่างๆ มีอาชีพต่างๆ มากมายและเป็นอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร ชาวเมืองแต่ละคนจะมีความรู้เฉพาะในงานอาชีพของตน โดยพอสรุปลักษณะของสังคมเมืองได้ดังนี้

1. ประชาชนอยู่กันอย่างแออัด หนาแน่น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมเมืองมักจะเป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขาย การพาณิชย์กรรม การศึกษา การคมนาคมขนส่ง ทำให้ชาวชนบทมักจะอพยพเข้าสู่เมือง จึงก่อให้เกิดภาวะความแออัด
2. ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรมีลักษณะเป็นแบบตัวใครตัวมัน การติดต่อระหว่างกันมักเป็นแบบพิธีการ ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีน้อย บางครั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กันแต่ก็มักจะไม่ค่อยรู้จักกัน
3. ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมีมากขึ้น เนื่องจากสังคมเมืองเป็นศูนย์รวมของบุคคลหลายระดับ หลากหลายอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่จึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป
4. เน้นวัตถุนิยมมากกว่าด้านจิตใจ สังคมเมืองมักจะเน้นด้านวัตถุนิยม ประชาชนส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนขวบหาหาเลี้ยงชีพ มีการแข่งขันกันตลอดเวลา ทำให้ไม่ค่อยเห็นความสำคัญทางจิตใจ

5. ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก การที่สังคมเมืองมีลักษณะเป็นศูนย์กลางความเจริญในด้านต่างๆ จึงทำให้อารยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในแถบตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลมาก

6. โดยทั่วไปการควบคุมสังคมเป็นแบบรูปนัย (formal) มีเจ้าหน้าที่และตำรวจทำหน้าที่คอยควบคุมดูแล และใช้กฎหมายบังคับลงโทษผู้ปฏิบัติผิดระเบียบวินัยของสังคม

7. ลักษณะของการตั้งที่อยู่อาศัย เนื่องจากที่ดินในเขตเมืองมีราคาแพงมากการปลูกสร้างบ้านเรือนในเขตเมืองจึงแตกต่างจากในเขตชนบทเป็นอย่างมาก ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะเป็นตึกหลายชั้น ขยายขึ้นไปในแนวดิ่ง ส่วนในสังคมชนบทบ้านเรือนจะสร้างในแนวราบ ทั้งนี้เพราะที่ดินในชนบทมีราคาไม่แพงเหมือนในเมือง

8. ลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันตลอดเวลาในทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่การซื้อสิ่งของก็ต้องแย่งกันซื้อ และมักพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่จะทำให้ได้มาจะต้องมีการแลกเปลี่ยนด้วยเงินตราหรือค่าตอบแทนที่เป็นวัตถุอื่นๆ แต่ไม่ใช่ด้วยจิตใจหรือแบ่งปันช่วยเหลือกันและกันเช่นในสังคมชนบท

จากข้างต้น สิ่งที่ทำให้ความสนใจและนำรูปทรงมาสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมสิ่งสำคัญคือผู้คน ซึ่งเห็นตลอดของการใช้ชีวิต จากภาพลักษณ์โดยรวมไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง รูปทรง ของมนุษย์ ซึ่งมีความงามที่ธรรมชาติเป็นตัวสร้างขึ้นมา ทำให้ดึงดูดความสนใจจนเกิดเป็นความประทับใจ อาศัยธรรมชาติของมนุษย์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ และนำเสนอผลงานที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรมได้รับแรงบันดาลใจ เพื่อให้สาธารณะชนเกิดผลทางความรู้สึก เห็นถึงการดำเนินชีวิตของตนให้อีกแง่หนึ่งที่ต้องใช้ความคิดหรือการวางแผนในการดำเนินชีวิตของตนเอง

การค้นหารูปแบบทางศิลปะ เป็นระยะที่จะใช้ภาพวาดลายเส้น (sketch) 2 มิติ เข้ามาใช้สร้างรูปทรงที่เป็นผลงานจริงในตัวประติมากรรมจริง แต่จะไม่ใช่ออกแบบตามอย่างที่ในภาพวาดลายเส้นทั้งหมด ด้วยเหตุผลที่ว่า ภาพร่างลายเส้นของรูปทรงเป็นเพียงภาพที่แทนความคิดที่เกิดจากจินตนาการ ภาพวาดที่เขียนขึ้นมานั้นจึงเป็นเพียงภาพที่เรามีอาจจะรู้ถึงขนาดจริง ๆ ได้ที่เกิดจากภาพวาดที่เป็น 2 มิติจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องสัดส่วน (scale) ของผลงานจริง และจะต้องประกอบกับการค้นพบความงามที่ต้องการนำเสนอในรูปแบบลอยตัว โดยให้มีการจัดวางแต่ละรูปทรงให้สามารถมองได้โดยรอบด้าน ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์ผลงานของประติมากรรม

การพิจารณาความสัมฤทธิ์ผลของการสื่อสารความหมาย ความน่าสนใจ ความเข้าใจ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสังเกตอย่างละเอียดที่จะต้องฝึกมาอย่างจริงจัง เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทัศนธาตุแต่ละชนิดแต่ละอย่าง มีความต่าง ความประสานกันอย่างไร ในเนื้อหาที่ต้องการสื่อ

อนึ่ง การค้นหารูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ เป็นการมุ่งประเด็น กระบวนการต่อเนื่องของปัญหาจากช่วงระยะต่อ เริ่มแรกซึ่งคิดค้นสิ่งต่าง ๆ เข้ามาแทนความคิดที่ต้องการจะสื่อ โดยข้าพเจ้าไม่ได้จำกัดขนาดของ แต่ข้าพเจ้าจะจำกัดการใช้วัสดุ ซึ่งสามารถเป็นสื่อนำความคิดของจินตนาการของผู้พบเห็นได้ กำหนดใช้รูปทรงโดยเฉพาะรูปทรงของมนุษย์และรูปทรงเลขาคณิตเห็นผลที่ใช้ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

1. อิทธิพลทางศิลปะ

รูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างในแต่ละชิ้นแต่ละแบบมีความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ ในการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างกันไป ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมของศิลปินนั้น นอกจากนี้มีอิทธิพลและแรงบันดาลใจจากสังคมเมืองแล้วยังมีแรงบันดาลใจในโลกศิลปะซึ่งก็คืออิทธิพลทางศิลปกรรมในอดีตบ้างไม่มากนักน้อย

จากความรู้สึกของข้าพเจ้าที่ชื่นชอบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมแบบกึ่งนามธรรม เพราะผลงานประเภทนี้ดูแล้วให้ความรู้สึกทางสายตาแก่ผู้พบเห็น และสามารถแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างดีทั้งยังสามารถจินตนาการต่อเติมได้อีกตามแบบกึ่งนามธรรม หรือแบบนามธรรมที่ไม่ตายตัวแล้วงานศิลปกรรมที่เราชื่นชมมักมีอิทธิพลต่อผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นไม่มากนักน้อยตามแต่ตัวของมันเองทั้งหมดทั้งสิ้น หากแต่อิทธิพลเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นจุดไฟในการทำงานก็ไม่น่าจะมีผลเกิดขึ้นมากดังกล่าว สำหรับผู้สร้างสรรค์ผลงานนั้นต้องมีชั้นเชิงและกลยุทธ์ที่จะนำอิทธิพลผลงานศิลปกรรมมาผสมผสาน

ข้าพเจ้ามีความเห็นชอบจนเกิดแรงบันดาลใจ มาจากผลงานศิลปินชื่อ อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะพะลิน เพราะงานที่เขาทำนั้น มีส่วนทางตรงจนเกิดพลังในการทำงานในด้านเทคนิคต่างๆ เช่น การปั้นดินเหนียว จนเกิดเป็นแนวความคิดของข้าพเจ้า

2. โครงสร้างและองค์ประกอบ

2.1 โครงสร้างทางศิลปะ

2.1.1 เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงผ่านรูปทรง ทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหาของงานแบบนามธรรมหรือแบบนอนออบเจกทิฟ เกิดจากการประสานกันอย่างเอกภาพของรูปทรงเนื้อหาเป็นคุณลักษณะฝ่ายนามธรรม ของงานศิลปะ ที่มองจากด้านการขึ้นชนหรือจากผู้ดู³

ทางด้านเนื้อหาที่ผู้เขียนจะนำมากล่าวในที่นี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาทางรูปทรง และเนื้อหาทางเรื่องราว

เนื้อหาทางรูปทรง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง ซึ่งถือเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง อันได้แก่ การประกอบกันของพื้นระนาบ (Plane) มาสร้างเป็นปริมาตร เป็นรูปทรงของพื้นระนาบที่มีความโค้งงอไปมา เกิดทิศทางในรูปทรงระหว่างรูปทรง จะทำให้เกิด พื้นที่ว่าง (Space) เป็นรูปทรงต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างของรูปทรงเรขาคณิตมากำหนดพื้นที่ของระนาบ ตามทิศทางของรูปทรง ส่วนรูปทรงที่ถูกตัดแยกออกจากกันมีการจัดวางพลิกขยับไปตามตำแหน่งทิศทางใหม่ ก่อให้เกิดเป็นเนื้อหาความรู้สึगतสุนทรียภาพด้านศิลปะ

เนื้อหาทางเรื่องราว หรือทางสัญลักษณ์เช่นเนื้อหาที่สืบเนื่องจากเนื้อหา ทางรูปทรงเป็นความหมายของเรื่องและแนวเรื่อง ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอื่นๆ ตามมา

3. รูปทรง

3.1 ความหมายของรูปทรง

- โครงสร้างทางศิลปะที่รวมทั้งรูปภายนอกและรูปภายใน อาจเป็นโครงสร้างที่ก่อรูปขึ้นเพียงหน่วยเดียวหรือหลายหน่วยรวมกันก็ได้เช่น งานประติมากรรมที่ทำเป็นรูปคนเดียวกับงานประติมากรรมรูปกลุ่มคน เป็นต้น

³ ชลุด นิมเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 22

- ส่วนที่เป็นรูปธรรมซึ่งตรงกับรูปแบบ
- สิ่งที่มีความแน่นทึบเป็น 3 มิติ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุจริง เช่น งานประติมากรรม หรือเห็นเหมือนของจริงอย่างในงานจิตรกรรมก็ตาม
- สิ่งที่มีรูปนอกแน่นอนมีความหมาย
- สิ่งที่มีโครงสร้าง มีความหมายในตัว เช่น รูปคน รูปสัตว์ รูปต้นไม้ รูปจุลินทรีย์
- รูปที่เกิดจากโครงสร้างที่มีเอกภาพ และสุนทรีย์ภาพ
- สิ่งตรงข้ามกับที่ว่างในงานศิลปะ (งานศิลปะจะมี 2 ส่วนประกอบกัน คือ รูปทรงกับที่ว่าง)

3.2 ประเภทของรูปทรงที่แบ่งตามลักษณะโครงสร้าง

- รูปทรงที่เป็นโครงสร้าง (SKELETAL FORM) ได้แก่ รูปทรงที่มีโครงสร้างเหมือนโครงกระดูก หรือสัตว์ โครงของต้นไม้ และกิ่งไม้
- รูปทรงที่เป็นมวล (MASS FORM) ได้แก่ รูปทรงที่มีโครงสร้างเป็นปริมาตร⁴

4. เส้น

4.1 ความหมายของเส้น คือ ทศณาตุอันหนึ่งซึ่งโครงสร้างทัศนศิลป์โดยเฉพาะงานประติมากรรมโครงสร้างที่เป็นเส้น หรือเส้นที่ให้โครงสร้าง มี 6 อย่าง คือ

- เส้นแกนของรูปทรง คือ เส้นศูนย์ถ่วง (GRAVITY) หรือเส้นแกนของคน และวัตถุสิ่งของต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น คนยืน จะเห็นเป็นเส้นตั้ง ภูเขา จะเห็นเป็นเส้นนอน คนนั่ง จะเห็นเป็นเส้นโค้ง เป็นต้น
- เส้นรูปนอกของกลุ่มรูปทรง
- เส้นที่ลากด้วยจินตนาการจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง
- เส้นที่แสดงความเคลื่อนไหว

⁴ วิเชียร อินทรกระตึก, ประติมากรรม (กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์, 2539), 12-16

4.2 หน้าที่ของเส้น เส้นมีหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

- กำหนดที่ว่างเป็นส่วนๆ เพื่อเน้นรูปทรงให้เห็นเด่นชัด
- กำหนดขอบเขตของรูปร่าง
- กำหนดขนาดของรูปทรง
- กำหนดน้ำหนักก่อนแก่ของแสงและเงา หรือการแรเงาด้วยเส้น

5. จังหวะ

จังหวะเป็นคำที่ใช้ในดนตรีและกวีนิพนธ์มาก่อน เป็นการวัดความซ้ำเร็วของช่วงเวลาที่เสียงและถ้อยคำปรากฏอยู่ ในการดู การมองเห็นก็ต้องใช้เวลาเช่นกัน ดังนั้นคำว่า จังหวะ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในทัศนศิลป์ การดู การฟัง การสัมผัสสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าหรือเร็วเป็นช่วง จะให้ความพอใจแก่เรา การพ้อนรำ เสียงกลอง สายลมที่พัดมาถูกกายล้วนมีจังหวะ จังหวะ คือ การซ้ำของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์ หรือการซ้ำของเสียงในดนตรีในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน จังหวะของการเห็นเป็นเครื่องมือสำคัญของการแสดงออกที่ให้ความรู้สึก หรือความพอใจทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ

จังหวะในงานศิลปะ คือ การซ้ำอย่างมีเอกภาพและความหมาย จังหวะเป็นกฎอันหนึ่งของเอกภาพที่เกิดจากการซ้ำของรูปทรง

5.1 การเกิดจังหวะ

- การซ้ำของหน่วยหรือการสลับกันของหน่วยหรือช่องไฟ
- การเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันของเส้น รูปทรง น้ำหนัก หรือสี

จังหวะภายนอก และจังหวะภายใน ได้แก่ จังหวะของช่องไฟและของรูปทรงหรือหน่วย จังหวะทั้ง 2 คู่นี้เป็นของกันและกันเหมือนบวกกับลบ⁵

5.2 ที่ว่าง

ความสำคัญของที่ว่างที่มีต่อรูปทรง เมื่อมีสิ่งหนึ่งปรากฏขึ้นบนที่ว่างจะเกิดเป็นรูปกับพื้นหรือทรงกับที่ว่างขึ้น และที่ว่างนั้นจะเริ่มมีรูปร่างขึ้น เป็นอย่างเดียวกับรูปร่างของรูปทรงที่ปรากฏนั้น แต่มีลักษณะเป็นลบตรงข้ามกับรูปร่างของรูปทรงที่มีลักษณะเป็นบวก ความเป็นบวกและลบจะเป็นปฏิกิริยาต่อกันอยู่ ทำให้เกิดพลังผลักดันอย่างตึงเครียดตลอดเวลา

⁵ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 145-157

คนทั่วไปจะมองเห็นความสำคัญของรูปทรงเท่านั้น เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ มีตัวมีตน มีน้อยคนนักที่จะนึกถึงที่ว่างเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ แต่ศิลปินจะมองเห็นและสนใจที่ว่างที่อยู่รอบๆ รูปทรงนั้นด้วย เพราะ ที่ว่างทำงานไม่น้อยกว่ารูปทรง เป็นสิ่งที่ให้ความดำรงอยู่ของรูปทรงและให้ความสมบูรณ์แก่งาน ศิลปินมองดู “รูป” ที่เกิดขึ้นจากการรวมกันของรูปทรงกับที่ว่างมิใช่มองเฉพาะรูปทรง

ที่ว่างที่เป็นบวกและเป็นลบในภาพหนึ่งต่างก็เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งคู่ที่จะขาดฝ่ายใดเสียมิได้ สร้างสิ่งหนึ่งขึ้นมาก็เท่ากับสร้างอีกสิ่งหนึ่งด้วย ช่วงสลักเอาที่ว่างกัดกินเข้าไปในวัตถุ เขาสร้างที่ว่าง เพื่อให้เกิดรูปทรง ช่วงปั้นสร้างรูปทรงขึ้นมาเพื่อกินระหว่างเนื้อที่ในที่ว่าง เมื่อเขาเปลี่ยนรูปทรงที่ว่างก็เปลี่ยนตามทันที งานที่ผู้ทำให้ความสำคัญเฉพาะรูปทรงโดยไม่คำนึงถึงที่ว่างด้วยนั้น ไม่ใช่งานศิลปะเพราะ “รูปทรง” ของงานศิลปะนั้น หมายถึง รูปทรงและที่ว่างที่รวมกันอยู่ ถ้ามีแต่รูปที่ไม่สัมพันธ์กับพื้น คนดูก็จะเห็นเพียงศิลปินทำ “เรื่อง” อะไรแต่ไม่เห็นงานศิลปะ เรารับรู้รูปทรงด้วยสำนึก แต่เรารู้ที่ว่างด้วยไร้สำนึก ซึ่งมีพลังมากกว่า⁶

5.3 สัดส่วน

สัดส่วน (Proportion) เป็นกฎของเอกภาพที่เกี่ยวข้องกับความสมส่วนซึ่งกันและกันของขนาด (Dimensions) ในส่วนต่างๆ ของรูปทรงและระหว่างรูปทรง ที่เราเห็นคนหัวโต คนเตี้ย คนยาวหรือสั้นเกินไป ก็เพราะเขามีสัดส่วนที่ผิดจากคนธรรมดาทั่วไป ในศิลปะก็มีความเป็นธรรมดาของสัดส่วนนี้ อยู่ สัดส่วนเป็นเรื่องของความรู้สึกทางสุนทรียภาพและอุดมคติ การสมส่วนนี้ หมายรวมไปถึงความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมกลมกลืนของ สี เงาม แสง และทัศนธาตุอื่นๆ ด้วย

ศิลปะที่มีอุดมคติจะมีสัดส่วนผิดไปจากความเป็นจริงในธรรมชาติ เพื่อเน้นความงามตามอุดมคตินั้น ศิลปะที่เน้นการแสดงออกของอารมณ์ จะมีสัดส่วนของรูปทรงผิดไปจากธรรมชาติด้วย

⁶ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 65-79

โกเดน เซกชัน (Golden Section) หรือ โกเดน รูล (Golden Rule) เป็นกฎเกณฑ์ที่มีมาแต่สมัยคลาสสิกของกรีก ใช้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนต่างๆ เป็นอัตราส่วน 1 : 1.618 ถือว่าเป็นสัดส่วนที่สมบูรณ์แบบที่สุด

สัดส่วนที่ประสานกันอย่างสมบูรณ์แบบจะอยู่ในกฎของเอกภาพ กล่าวคือ มีความขัดแย้ง มีการซ้ำ มีการเปลี่ยนแปลงในปริมาตรที่เหมาะสม และมีพลังความเคลื่อนไหวที่สมดุล⁷

5.4 พื้นผิว

ลักษณะพื้นผิว หมายถึง ลักษณะบริเวณของพื้นผิวต่างๆ ที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือเห็นแล้วรู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ค้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็นก้ำมะหยี่ ฯลฯ

ลักษณะผิวมี 2 ชนิด คือ

1. ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้ เช่น กระดาษทราย ผิวส้ม แก้ว ฯลฯ
2. ลักษณะผิวที่ทำเทียมขึ้น เมื่อมองจะรู้สึกหยาบหรือละเอียดแต่เมื่อสัมผัสจับต้องเข้าจริงกลับเป็นพื้นผิวเรียบๆ เช่น วัสดุสังเคราะห์ที่ทำผิวเป็นลายไม้ ลายหิน หรือการใช้รอยพุกันในงานจิตรกรรมบางชิ้น

ลักษณะผิวโดยทั่วไปถือว่าเป็นทัศนธาตุที่มีได้เป็นหลักในการสร้างรูปทรง เพราะตัวมันเองมีข้อจำกัด ไม่มีลักษณะทั่วไปสมบูรณ์แบบเหมือนธาตุอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วแต่ก็มีศิลปินร่วมสมัยหลายคนใช้ลักษณะผิวเป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างงาน ด้วยการใช้พื้นผิวของวัสดุต่างๆ มาประกอบเป็นรูปทรงที่สมบูรณ์แบบได้⁸

⁷ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 161-167

⁸ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 62-64

5.5 บทสรุปแห่งทัศนธาตุ

นักประพันธ์ใช้ถ้อยคำแสดงความคิด นักดนตรีใช้เสียงถ่ายทอดอารมณ์ทางดนตรี ทัศนศิลป์ใช้ทัศนธาตุ อันได้แก่ เส้น (Line) น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา (Tone) ที่ว่าง (Space) สี (Colour) และลักษณะผิว (Texture) สร้างรูปทรงเพื่อสื่ออารมณ์หรือความคิด

ศิลปินอาจสร้างรูปด้วยทัศนธาตุอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันได้ แต่โดยความจริงแล้วถึงแม้จะใช้ทัศนธาตุใดธาตุหนึ่งสร้างรูปขึ้น ธาตุอื่นๆ ก็จะมีปรากฏตัวตามมาเอง เช่น เมื่อใช้เส้นสร้างรูปทรงในงานชิ้นหนึ่งจะมีที่ว่างหรือรูปร่างของที่ว่างปรากฏขึ้นพร้อมกับเส้นด้วย หรือเมื่อใช้สีระบายลงในแผ่นภาพ ทัศนธาตุที่ปรากฏจะเห็นเป็นเส้นขอบเขตของรูปร่าง ของสี มีน้ำหนักอ่อนแก่ของสี มีที่ว่างรอบๆ บริเวณสีและจะมีลักษณะของผิวที่หยาบหรือละเอียด มันหรือด้านของสีที่ระบายลง

ทัศนธาตุเหล่านี้จะอยู่รวมกันและเกี่ยวเนื่องกันอยู่ ทั้งในรูปทรงที่ศิลปินสร้างขึ้นหรือในสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ยกตัวอย่างเช่น ส้มผลหนึ่งที่มีรูปทรงค่อนข้างกลมมีขอบนอกเป็นเส้น ทรงตัวอยู่ในที่ว่างที่มีปริมาตรเท่ากับตัวเอง มีที่ว่างล้อมรอบอยู่เมื่อมีแสงสว่างเราจะเห็นความอ่อนแก่ของแสงและเงา ผิวจะเป็นสีส้มและมีลักษณะขรุขระเล็กน้อยรวมความว่า เมื่อมีรูปทรงของสิ่งใด ๆ ปรากฏขึ้นแก่สายตา ทัศนธาตุทั้งหลายจะประสานตัวรวมกันอยู่ในรูปทรงนั้นอย่างครบถ้วนแต่ในการศึกษาวิชาองค์ประกอบศิลป์ เราจำเป็นต้องแยกทัศนธาตุออกเป็นต่างๆ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ให้เห็นชัดเจนถึงคุณลักษณะหรือหน้าที่เฉพาะตัวของแต่ละธาตุ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ซ้อนกันและร่วมกันกับธาตุอื่นๆ ในการสร้างรูปทรง

การสร้างงานศิลปะนั้น ความคิดหรืออารมณ์ที่ศิลปินต้องการแสดงออกนับเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกเปรียบได้กับแบบแปลนในการก่อสร้างงานสถาปัตยกรรม ถ้าไม่มีแปลนหรือจุดหมายงานที่สร้างขึ้นก็จะเป็นไปอย่างตามบุญตามกรรม จะเปรียบว่าเป็นงานศิลปะไม่ได้ แนวความคิดในการทำงานจึงเป็นโครงสร้างทางนามธรรม หรือทางจิตที่จะขาดเสียมิได้

ทัศนธาตุเป็นสื่อสุนทรียภาพที่ศิลปินจะนำมาประกอบกันเข้าให้เป็นรูปทรง เพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่องหรือแนวความคิดที่เป็นจุดหมายนั้น การประกอบกันหรือการจัดระเบียบ หรือการประสานกันเข้ากับทัศนธาตุจึงเป็นปัญหาที่สำคัญในอันดับต่อมา และจำเป็นต้องมีสิ่งหนึ่งที่ยึดเหนี่ยวให้วัสดุเหล่านี้รวมตัวเข้ากันอย่างสมบูรณ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นสิ่งใหม่ในชีวิต มีความหมายในตัวเอง สิ่งยึดเหนี่ยวนี้คือ กฎเกณฑ์ของเอกภาพ⁹

⁹ ชลุด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544), 27

5.6 การสร้างสรรค์ศิลปะ

มนุษย์ไม่ว่าจะยากดีมีเงินเป็นคน เช่นไรล้วนพอใจที่จะเข้าใกล้สิ่งที่เป็นความงาม ความไพเราะ เก๋ยดลิ่งที่น่าขะแซงมาแต่เด็ก มนุษย์จึงได้สร้างสรรค์สิ่งใดๆ ขึ้น เพื่อให้เกิดความพอใจในความรู้สึกของตนที่มีมาแต่กำเนิด ความรู้สึกนี้เป็นสัญชาตญาณที่มีประจำบุคคล หยาบบ้าง ละเอียดบ้าง แล้วแต่การศึกษาอบรม ความแตกต่างนี้อาจขึ้นอยู่กับมาตรฐานความเจริญ ความคลี่คลายแห่งปัญญา ความคิดของแต่ละบุคคล

แม้ศิลปะจะดูเหมือนไม่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีพของมนุษย์เลยก็ตาม แต่จุดมุ่งหมายของศิลปะก็ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นที่นิยมยินดี ส่งเสริมให้ความคิดและจิตใจให้ผ่องใส นับแต่อดีตถึงปัจจุบันไม่ว่าสมัยใดและชนเผ่าใด ต่างไม่เคยล้าห่างงานศิลปะเลยในความเป็นจริงของมนุษย์ยิ่งเจริญขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งปรุงแต่งชีวิตและสิ่งแวดล้อมแก่ตนมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น ขณะเดียวกัน ความประณีต วิจิตรพิสดารจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ตามระดับความเจริญของบุคคลนั้นๆ

เมื่อสังคมทั่วไปต่างยอมรับกันว่า ศิลปะเป็นสิ่งสวยงามอันสามารถล่อลวงอารมณ์และจิตใจให้อ่อนโยน ไม่หยาบกร้านได้ ศิลปะจึงกลายเป็นพื้นฐานของศิลปกรรม เป็นเหตุให้มนุษย์สร้างสรรค์ศิลปะ ก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับบุคคลอื่น ๆ และตนเอง คือ

- ให้เกิดความเพลิดเพลิน ศิลปะทุกแขนงต่างให้ความเพลิดเพลินทั้งแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค
- ให้ความปิติยินดี แม้จะเกิดขึ้นชั่วขณะหนึ่งแล้วสลายไปเมื่อการรับรู้สิ่งใหม่เข้ามาแทนที่ แต่เป็นภาวะที่มีคุณค่าทางจิตใจ เพราะความอิมใจ ปลื้มใจ ซึ่งเกิดจากการรับรู้ความสามารถของคนอื่น เป็นความไม่เห็นแก่ตัว ไม่อิจฉาริษยา หากเกิดบ่อยๆ สุขภาพก็จะดีไปด้วย
- ให้ความภูมิใจ ผู้สร้างสรรค์ผลงานดีย่อมได้รับการยกย่อง สรรเสริญและชมเชยกับสังคม ผู้สร้างสรรค์ย่อมเกิดความภูมิใจ ความภูมิใจนี้เองจะเป็นบรรทัดฐานควบคุมการสร้างสรรคผลงานศิลปขึ้น เพื่อความภูมิใจครั้งต่อไปอีก
- ให้ความสะดวกสบาย คือ การนำประยุกตศิลปมาใช้กับสิ่งแวดล้อมประจำวันให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและจะมีความงาม มีความสะดวกสบายเมื่อใช้สอย
- ให้ผลทางเศรษฐกิจ ศิลปะทุกสาขาใช้การสร้างสรรคประกอบเป็นอาชีพได้ โดยอาศัยการผลิตเป็นสินค้าเพื่อขายและแลกเปลี่ยน หรือค่าตอบแทนในการแสดง ¹⁰

¹⁰ ประสพ ลิ้มหม้อคภัย, ศิลปะนิยม (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543), 10

5.7 รูปแบบศิลปะนิยม

5.7.1 ความหมายของรูปแบบศิลปะนิยม

ความเจริญของรูปแบบของศิลปะก็คือ คุณลักษณะของศิลปะ อันสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทอย่างใดอย่างหนึ่งหรือรูปแบบของศิลปะนิยมนั้นหนึ่งก็คือ ศิลปะใด ๆ ที่ปรากฏให้เห็นแล้วได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม จนถูกกำหนดให้ถือเป็นหลักหรือตัวอย่าง สาระสำคัญของรูปแบบศิลปะนิยมจำแนกได้ ดังนี้

5.7.1.1 รูปแบบทางความงาม หมายถึง งานศิลปะที่มีการจัดการและเลือกใช้อองค์ประกอบอย่างเหมาะสม เกิดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหนึ่งกับปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ภายในตัวของมันเอง และมีความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับผู้ชื่นชม โดยมองเห็นเด่นชัดในสายตาและความรู้สึก ส่งผลให้เกิดความปิติยินดี พึงพอใจต่อผลของความงามในศิลปะนั้น ๆ เมื่อได้เห็น ได้ยิน ได้อ่าน ความงามจึงเป็นคุณลักษณะของรูปแบบแห่งศิลปะ ที่สามารถสัมผัสหรือการเพ่งพินิจในจิต จัดเป็นคุณสมบัติหนึ่งด้านรูปแบบของงานศิลปะที่นิยมกัน

5.7.1.2 รูปแบบทางอารมณ์ หมายถึง งานศิลปะต้องมีคุณสมบัติที่สามารถโน้มน้าว สะเทือนอารมณ์ ความรู้สึกของการชื่นชม ให้คล้อยตามเจตนารมณ์ของศิลปินผู้สร้างสรรค์ได้ เช่น รัก โกรธ เกลียด เสรี สนุกสนาน เป็นต้น

ความสะเทือนอารมณ์จึงเป็นอำนาจของศิลปะนั้น ที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึก แปลกๆ ต่างๆ อย่างไม่มีขอบเขตการสิ้นสุดของผู้ชื่นชม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละลักษณะของศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์คาดหวังจะส่งผลมากระทบความรู้สึกที่จะให้เกิดขึ้น

5.7.1.3 รูปแบบทางเนื้อหาสาระ ศิลปะส่วนใหญ่ในอดีตถึงปัจจุบัน มักสร้างขึ้นเพื่อเสนอเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ หมายรวมถึงประโยชน์ทางการใช้สอย และสาระอันเป็นนามธรรมที่ศิลปินแสดงถึงความก้าวหน้า เป็นต้น รูปแบบของศิลปะที่นิยมสร้างสรรค์กันมาแต่อดีตถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในความรู้สึก ¹¹

5.7.1.4 ลักษณะของศิลปะนิยม

การแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ในด้านลักษณะหรือรูปแบบจะแตกต่างกันออกไปตามแนวทางแห่งความคิดและการสร้างสรรค์ของผู้สร้างที่ผลักดันให้เป็นไปในสิ่งที่ควรจะเป็น

¹¹ ประสพ ธีหมะอดภัย, ศิลปะนิยม (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543), 18

ลักษณะของศิลปะนิยมนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน พอสรุปและจำแนกได้ 3 รูปแบบ คือ ลักษณะเหมือนจริงตามธรรมชาติ ลักษณะนามธรรม และลักษณะกึ่งนามธรรม

- **ลักษณะเหมือนจริงตามธรรมชาติ (REALISTIC)** คือ การแสดงออกทางอารมณ์ในงานศิลปะ โดยผ่านทางรูปแบบที่เหมือนธรรมชาติ หนึ่ง รูปแบบที่เหมือนธรรมชาตินี้ จะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ภาพคน ภาพสัตว์ ภาพหุ่นนิ่ง และทิวทัศน์ ซึ่งรูปเหล่านี้ มนุษย์อาจแสดงออกในงานศิลปะตามที่ตาเห็นหรือแสดงออกตามอารมณ์หรือความรู้สึกทางศิลปะนั้น ๆ และรูปแบบและลักษณะที่นำมาแสดงออกในงานศิลปะ อาจนำมาทั้งหมดหรือลด ตัด ทอน เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งของรูปแบบ ที่แต่เดิมที่ความสมบูรณ์ต่อเนื่องย่อทำได้ เพราะทั้งหมดนี้จะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สร้างสรรค์จะเลือกนำมาแสดงออกอย่างมีจุดหมายและเหมาะสม

- **ลักษณะนามธรรม (ABSTRACT)** การแสดงออกทางศิลปะในรูปแบบที่เป็นนามธรรมนี้ การสร้างสรรค์จะไม่คำนึงถึงรูปแบบหรือ กฎเกณฑ์ที่เป็นจริงตามธรรมชาติเพราะลักษณะนามธรรม หมายถึง มโนศิลป์ เป็นศิลปะในกลุ่มทัศนศิลป์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงออกด้านจิตใจของมนุษย์กับธรรมชาติแวดล้อม โดยไม่มีการพรรณนาเรื่องราวที่แสดงออกตามความเป็นจริงในรูปแบบ 2 มิติ หรือ 3 มิติ

ผลงานที่ปรากฏจะเป็นรูปแบบของอารมณ์ ความรู้สึกที่มนุษย์ถ่ายทอดออกมาโดยตรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการสร้างสรรค์ของศิลปินจะเลือก ดึง สกัด ตัด ทอน สิ่งที่น่าสนใจ ๆ จากวัตถุที่เห็น หรือ จากความรู้สึกมาใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงความรู้สึกผ่านงานศิลปะ

5.8 ความงามของประติมากรรม

ประติมากรรมเป็นผลงานทางทัศนศิลป์ ที่มีลักษณะการแสดงออก และวิธีการของตัวเองโดยเฉพาะ แต่การใช้สื่อในการสร้างสรรค์ นับได้ว่าประติมากรรมมีความคล้ายคลึงกับผลงานทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นอย่างยิ่ง ถ้าจะเปรียบเทียบพื้นฐานของงานทั้งสองประเภท จัดได้ว่าใกล้เคียงกันมาก เพราะเป็นงาน 3 มิติ ใช้วัสดุถาวรประเภทต่างๆ ทั้งประเภทเดี่ยวๆ และประเภทรวมวัสดุเช่นเดียวกัน ทั้งยังให้อิทธิพลไปมาซึ่งกันและกันตลอดเวลา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่สิ่งที่แยกความแตกต่างระหว่างประติมากรรมและสถาปัตยกรรมออกจากกันนั้น กิรติ บุญเจือ ได้ให้ข้อคิดว่า “ประติมากรรม อาจจะใช้สื่อประเภทเดียวกับสถาปัตยกรรม แต่สถาปัตยกรรมมีแต่แบบ (Form) ไม่มีเนื้อหา (Content) ส่วนประติมากรรมมีแบบเนื้อหาด้วย” ที่ถือได้ว่าเป็นคุณค่าทางความงามของประติมากรรม

5.8.1 ความงามทางรูปทรง (Beauty inform)

ประติมากรรมส่วนใหญ่จะมีรูปทรงกินเนื้อที่ในอากาศและเป็น 3 มิติ รูปทรงจะให้ความหมายทางด้านการจับต้อง และความรู้สึกมากกว่าจิตรกรรม อันเนื่องมาจากมิติที่เกิดขึ้นเป็นมิติที่แท้จริง ความสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ปริมาตร และความประสานกลมกลืนของรูปทางอย่างพอดี เป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งคุณภาพของรูปทรงประติมากรรมด้วยผลงานประติมากรรมของ เจียน ยัมศิริ ที่ชื่อ “หวิ” เป็นภาพปั้นหญิงสาวกำลังหวิผม แสดงให้เห็นคำตอบได้ดีว่า เป็นการแสดงซึ่งความรู้สึกของไทย มีความสัมพันธ์กับงานประติมากรรมแบบประเพณี การให้ลักษณะกายวิภาคอย่างง่ายๆ ของรูปทรงและลีลาอันประสานกลมกลืนอย่างอ่อนไหวของปริมาตรแห่งงานประติมากรรม หรือผลงานชิ้นอื่นๆ ก็ตาม เจียน ยัมศิริ นับได้ว่าเป็นประติมากรที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการสร้างสรรค์ผลงานแนวประยุกต์ เพื่อให้เกิดมิติใหม่ในแวดวงประติมากรรมไทยร่วมสมัยขึ้นมา รูปทรงปริมาตรและมวลแห่งความนุ่มนวล ประสานกลมกลืนกันของประติมากรรมของเรา จะได้รับการพิจารณาอย่างพิถีพิถันจนเกิดเป็นรูปทรงใหม่¹²

5.8.2 ธรรมชาติกับความงาม

บางท่านอาจพิศวงถึงความงามที่ปรากฏทั่วไปในธรรมชาติว่า เพราะเหตุใดสัตว์ตัวผู้จึงมีความสวยงามมากกว่าสัตว์ตัวเมีย เช่น ไก่ตัวผู้จะมีหางเป็นพู่พวง ขนที่ปีกและลำตัวมีสีสัน สดดสลบกัน อย่างสวยงาม หรือแม้แต่ นกยูง ปลา นก ม้า วัว ควาย ธรรมชาติก็จะสร้างความสวยงามให้แก่ตัวผู้เป็นพิเศษ บางท่านคงอาจจะทราบบว่าสัตว์เหล่านี้มีตาเปรียบเทียบกับความงามตามที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์มาให้หรือไม่ ธรรมชาติได้สร้างดอกไม้กับแมลงเป็นของคู่กัน เพราะแมลงเป็นพาหนะนำผงเกสรจากดอกไม้มาผสมกัน ดอกไม้จำเป็นต้องมีกลิ่นและสีที่สวยงามเพื่อล่อตาแมลงให้เข้าไปดมรับน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ ถ้าจะกล่าวเปรียบเทียบกับทางศิลปะแล้ว แมลงเป็นนักนิยมในสุนทรียะเกี่ยวกับสี หรือจัดได้ว่า แมลงมีนิสัยเป็นจิตรกร ในทำนองเดียวกันม้าหรือวัว ตัวเมียเห็นความงามในรูปร่างของตัวผู้จัดได้ว่าม้ามีตามเป็นประติมากรอย่างนั้นเป็นต้น สิ่งเหล่านี้คือสุนทรียะในวิสัยของธรรมชาติหรือสุนทรียะแห่งความมีระเบียบและความงาม ธรรมชาติมีกฎแห่งสุนทรียะซึ่งก่อให้เกิดความมีระเบียบ ความเหมาะสมกลมกลืน และความงามอยู่ทั้งสิ้น ในธรรมชาติมีความงดงาม ความสะอาดใจและให้ความสำนึกคิดแก่ผู้พบเห็นเสมอ อังคาร กัลยาณพงษ์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติว่า ธรรมชาติของ

¹² อัครนิย ชูอรุณ, ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ (กรุงเทพฯ : ไอ เอส พรินติ้งเฮาส์), 10-25

ประสบการณ์และสิ่งต่างๆ ที่ผ่านในอดีตให้ผู้พบเห็น อาจกล่าวได้ว่า ธรรมชาติเป็นครูของมนุษย์ด้วยความเคลื่อนไหวในลักษณะกลมกลืนประสานกันของธรรมชาติในป่า สามารถให้บทเรียนที่ไม่รู้จักเบื่อหน่าย เช่น ความรู้ลึกใหม่ ๆ ภาพที่เต็มไปด้วยความลึกซึ้ง บรรดานักปราชญ์จึงมักอาศัยอยู่ในป่าเปลี่ยวภูเขาสูง และได้ธรรมชาติเป็นครูจนเป็นนักเขียนหรือจิตรกรที่มีชื่อเสียงดีก็ธรรมชาติเช่นกัน ที่สอนให้ศิลปินผู้เป็นนักจัดสวนที่มีชื่อเสียงแพร่หลายในปัจจุบัน¹³

จากข้อมูลที่ข้าพเจ้าศึกษาเกี่ยวข้องกับงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้นำเนื้อหาสาระรูปแบบต่างๆ มาพัฒนาแนวความคิด วิธีสร้างงานมาแทนค่า ลงในงานประติมากรรมพร้อมทั้งอิทธิพลจากสื่อต่างๆ ทางศิลปกรรม ที่สำคัญอิทธิพลที่ได้รับจากงาน ศิลปกรรมของอาจารย์นันทวรรณ จันทนะพะลิน และ อาจารย์ชำเรือง วิเชียรเขตต์

อิทธิพลทางสังคม

สังคมในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกัน เพียงแต่ความรุนแรงจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับมุมมองที่ปัญหา ปัญหาทางสังคมในเขตเมืองมีอยู่มากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาแรงงานเด็ก ปัญหาการว่างงาน เป็นต้น

เมือง หมายถึง อาณาบริเวณที่มีประชากรอยู่ร่วมกันจำนวนหนึ่งและต้องมีความหนาแน่นมากพอสมควร ต้องเป็นบริเวณที่มีอาคารบ้านเรือนหนาแน่น ต้องเป็นบริเวณที่อยู่ในเขตการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง ประชากรส่วนใหญ่ในบริเวณนั้นต้องมีอาชีพหรือการเศรษฐกิจที่ไม่ใช่การเกษตร มีความเจริญ มีศูนย์กลางต่างๆ และรวมทั้งมีความเสื่อมอยู่ด้วย เช่น ปัญหาการจราจร สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฯลฯ

สังคมเมือง หมายถึง สังคมที่แวดล้อมไปด้วยตึกอาคารต่างๆ และถนนหนทางอันคับคั่งไปด้วยประชาชน ชาวเมืองมักจะทำงานอยู่ในอาคารที่ทำงานของตนมากกว่าที่จะทำงานกลางแจ้งแดด และขาดความผูกพันกับธรรมชาติ อาชีพส่วนใหญ่มักเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริการ งานอุตสาหกรรมและธุรกิจต่างๆ มีอาชีพต่างๆ มากมายและเป็นอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร ชาวเมืองแต่ละคนจะมีความรู้เฉพาะในงานอาชีพของตน โดยพอสรุปลักษณะของสังคมเมืองได้ดังนี้

¹³ เทพศิริ สุขโสภา, ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2518), 37

1. ประชาชนอยู่กันอย่างแออัด หนาแน่น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมเมืองมักจะเป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขาย การพาณิชย์กรรม การศึกษา การคมนาคมขนส่ง ทำให้ชาวชนบทมักจะอพยพเข้าสู่เมือง จึงก่อให้เกิดภาวะความแออัด
2. ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรมีลักษณะเป็นแบบตัวใครตัวมัน การติดต่อระหว่างกันมักเป็นแบบพิธีการ ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีน้อย บางครั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กันแต่ก็มักจะไม่ค่อยรู้จักกัน
3. ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมีมากขึ้น เนื่องจากสังคมเมืองเป็นศูนย์รวมของบุคคลหลายระดับ หลากหลายอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่จึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป
4. เน้นวัตถุนิยมมากกว่าด้านจิตใจ สังคมเมืองมักจะเน้นด้านวัตถุนิยม ประชาชนส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนขวบหาหาเลี้ยงชีพ มีการแข่งขันกันตลอดเวลา ทำให้ไม่ค่อยเห็นความสำคัญทางด้านจิตใจ
5. ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก การที่สังคมเมืองมีลักษณะเป็นศูนย์กลางความเจริญในด้านต่างๆ จึงทำให้อารยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในแถบตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลมาก
6. โดยทั่วไปการควบคุมสังคมเป็นแบบรูปนัย (formal) มีเจ้าหน้าที่และตำรวจทำหน้าที่คอยควบคุมดูแล และใช้กฎหมายบังคับลงโทษผู้ปฏิบัติผิดระเบียบวินัยของสังคม
7. ลักษณะของการตั้งที่อยู่อาศัย เนื่องจากที่ดินในเขตเมืองมีราคาแพงมากการปลูกสร้างบ้านเรือนในเขตเมืองจึงแตกต่างจากในเขตชนบทเป็นอย่างมาก ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะเป็นตึกหลายชั้น ขยายขึ้นไปในแนวดิ่ง ส่วนในสังคมชนบทบ้านเรือนจะสร้างในแนวราบ ทั้งนี้เพราะที่ดินในชนบทมีราคาไม่แพงเหมือนในเมือง
8. ลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันตลอดเวลาในทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่การซื้อสิ่งของก็ต้องแย่งกันซื้อ และมักพบว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่จะทำให้ได้มาจะต้องมีการแลกเปลี่ยนด้วยเงินตรา หรือค่าตอบแทนที่เป็นวัตถุอื่นๆ แต่ไม่ใช่ด้วยจิตใจหรือแบ่งปันช่วยเหลือกันและกันเช่นในสังคมชนบท

จากข้างต้น สิ่งที่ทำให้ความสนใจและนำรูปทรงมาสร้างสรรค์เป็นงานประติมากรรมสิ่งสำคัญคือ ผู้คน ซึ่งเห็นตลอดของการใช้ชีวิต จากภาพลักษณ์โดยรวมไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง รูปทรง ของมนุษย์ ซึ่งมีความงามที่ธรรมชาติเป็นตัวสร้างขึ้นมา ทำให้ดึงดูดความสนใจจนเกิดเป็นความประทับใจ อาศัยธรรมชาติของมนุษย์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ และนำเสนอผลงานที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรมได้รับแรงบันดาลใจ เพื่อให้สาธารณชนเกิดผลทางความรู้สึก เห็นถึงการดำเนินชีวิตของตนให้อีกแง่หนึ่งที่ต้องใช้ความคิดหรือการวางแผนในการดำเนินชีวิตของตนเอง

บทที่ 3

องค์ประกอบและกระบวนการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่เข้าใจในสังคมชนบท เพราะภูมิลำเนาเดิมเป็นคนต่างจังหวัด แม้ว่าจะเกิดในสังคมต่างจังหวัดของภาคกลาง และไปศึกษา เติบโตในสังคมต่างจังหวัดของภาคใต้ แต่ไม่ว่าจะภาคใด สังคมต่างจังหวัด หรือที่หลายคนเรียกว่าสังคมชนบท ผู้คนและสิ่งแวดล้อมก็ดูไม่วุ่นวาย เรียบง่าย ไม่แก่งแย่งแข่งขันหรือเอาเปรียบกัน ไม่รีบร้อน พอลงพอกินแบบพอเพียง

ตั้งแต่ยังเด็กที่จำความได้บ้านของข้าพเจ้าเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว สร้างอยู่ติดกับแม่น้ำ บ้านเรือนใกล้เคียงกันก็เป็นบ้านไม้ โดยมากจะมีได้ทุนไว้เป็นที่เก็บสิ่งของและทำกิจกรรมช่วงกลางวัน เลี้ยงเด็ก บ้าง ทำอาหารบ้าง หรือไม่บางบ้านก็ทำคอกไว้เลี้ยงสัตว์ ทุกคนในหมู่บ้านรู้จักกันอย่างเป็นมิตร เดินไปทางไหนก็มีแต่คนทักทายปราศรัย หยิบยื่นของให้กันด้วยความมีน้ำใจ บรรยากาศโดยรอบมีแต่ต้นไม้ อากาศเย็นสบายน่าอยู่ อาหารการกินก็จะเป็นอาหารพื้นบ้านที่ทำอย่างสะอาดและเรียบง่ายโดยเน้นผักหรือปลาที่หาได้ทั่วไป ในส่วนของค่าครองชีพของสังคมชนบทแต่ละวันน้อยมาก เพราะทุกอย่างถ้าไม่ปลูกกินเอง เพื่อนบ้านก็แบ่งมาให้ หรือถ้าซื้อราคาก็ถูก ในด้านการเดินทางสัญจรโดยมากจะใช้การพายเรือหรือไม่ก็เป็นเรือติดเครื่องยนต์ ถ้าเป็นระยะทางใกล้ๆ ก็จะเดินเท้า หรือหากต้องไปจับจ่ายใช้สอยของจำเป็นในตลาดที่ห่างออกไป ก็จะมีรถสองแถวของหมู่บ้าน เช่นเดียวกับการค้าขายก็ใช้เส้นทางเรือ ส่วนอาชีพของคนแถวนั้นคือทำน้ำตาลมะพร้าว เป็นอาชีพดั้งเดิมตั้งแต่สมัยปู่ ย่า เพราะมีต้นมะพร้าวมากและเป็นที่ขึ้นชื่อในเรื่องรสชาติของน้ำตาลมะพร้าว เด็กๆ ที่เติบโตขึ้นมาจะช่วยพ่อแม่ทำตาลมะพร้าวตามรอยบรรพบุรุษ

สังคมชนบทเป็นสังคมใหญ่ที่อยู่รวมกันตั้งแต่พ่อ แม่ ลูก หลาน ปู่ ย่า ตา ยาย หรือบางคนแยกเรือนออกไป พ่อแม่ก็จะมอบพื้นที่สำหรับปลูกบ้านให้ แต่ก็อยู่บริเวณใกล้ๆ กัน แต่ละปีที่มีเทศกาลก็จะสนุกสนานเพราะลูกหลานมีจำนวนมาก ผู้สูงอายุก็มีความสุขเพราะมีคนคอยห่วงใย ประเพณีของคนต่างจังหวัดยังคงรักษาไว้ของแต่ละท้องถิ่นก็จะต่างกันไป สำหรับสังคมชนบทเป็นเรื่องปกติที่เห็นภาพครอบครัว หลานงูยายเข้าวัดไปทำบุญตอนวัดพระใหญ่ หรือทำบุญตักบาตรหน้าบ้าน บางวัดพระจะเดินบาตรทางเรือก็มีให้เห็น เป็นสังคมที่ยังรักษาวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี เด็กๆ ถูกสอนให้กราบหมอนก่อนนอนทุกคืน ให้ใช้เวลาเจอผู้ใหญ่ ให้นอบน้อมแก่ผู้อาวุโส ให้พูดจาไพเราะ ให้ซื่อสัตย์และรู้จักบุญคุณต่อผู้ที่มีพระคุณ ครูอาจารย์โดยเฉพาะต่อบุพการี

เมื่อเรียนจบข้าพเจ้าต้องเข้ามาเผชิญโลกกว้างมากขึ้นในสังคมเมือง สังคมใหญ่ที่หลากหลาย คน ใฝ่ฝันหา ในใจลึกๆ แล้วอยากหางานที่อยู่ใกล้บ้าน เมืองหลวงที่สวยงาม ดึกสูงใหญ่ ผู้คนมากมาย แต่งตัวกันหรูหรา มีรถสวยๆ หรือๆ ขับกันขวักไขว่ ทั้งแสงสียามค่ำคืน ทุกอย่างดูวิไลแต่จิตใจของคน ในสังคมเมืองกลับไม่เป็นอย่างที่เห็น สิ่งที่ได้มาซึ่งประโยชน์ของตน สามารถทำได้ทุกอย่าง แข่งแย่ง แข่งขัน เอาชนะ ตนต้องเป็นที่หนึ่งจะข้ามหรือเหยียบย่ำใครไม่สนใจ ขาดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สังคม เมืองเป็นแหล่งของปัญหามากมาย เช่น ปัญหาการจราจรที่ติดขัด มลพิษทางอากาศ มลพิษจากน้ำเสีย ปัญหาอาชญากรรม บ้านเรือนแออัด และสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม จากน้ำมือของมนุษย์สังคมเมือง นั้นเอง

มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์อื่นๆ บนโลก มนุษย์มีการคิดค้นและมีการพัฒนา เจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และวัตถุ รู้จักการถ่ายทอด มีการเปลี่ยนแปลงและมีการผสมผสาน กันระหว่างวัสดุ เทคนิค กระบวนการออกแบบ รูปทรง พื้นผิว บริเวณที่ว่าง มีเรื่องราวที่หลากหลาย เพราะมนุษย์ชอบคิดและทำให้สิ่งที่ตนเองได้รู้ได้เห็นและอยากจะทำมีการสร้างวัสดุต่างๆ เพื่อความอยู่ รอด เพื่อความสวยงาม และเพื่อพิธีกรรม วัฒนธรรม ศาสนา ต่อมาจึงได้มีการวิวัฒนาการมาเป็นศิลปะ และเป็นงานที่มีการบันทึกตามฝาผนังถ้ำเรื่อยมา จนถึงมีการสร้างงานเพื่อความสวยงาม อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เป็นผู้สร้างงานศิลปะและงานประติมากรรมที่มนุษย์เริ่มมีการพัฒนาโดยตลอด ไม่ว่าจะยุคสมัยใด เช่น งานประติมากรรมรูปคนซับซ้อนรูปแบบงานจะเป็นแบบนามธรรม (Abstract) ตัวอย่างเช่น ผลงาน รูปคนที่เป็นวินัสแห่งวิลันดอร์ฟ ซึ่งถือว่าเป็นงานประติมากรรมรูปคนชิ้นแรกที่มนุษย์สร้างขึ้น

อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาทางด้านประติมากรรม ทำให้มนุษย์มีการสร้างงานประติมากรรม (Abstract) และงานประติมากรรมสมัยใหม่ ศิลปินสร้างงานตามความพอใจทั้งรูปทรง เรื่องราวกรรมวิธี ต่างๆ รวมถึงกระบวนการสร้างสรรค์งานที่เป็นกิจกรรมของมนุษย์ให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตใน ประจำวัน ซึ่งสะท้อนสังคมออกมาในแนวของการตัดทอนให้เหลือรูปทรงที่งดงาม

ศิลปินจะสร้างงานตามความถนัดของตนเอง บางคนชอบเหตุการณ์ชีวิตชนบท บางคนชอบ บันทึกเหตุการณ์ของบ้านเมือง บางคนชอบแบบจินตนาการตามความคิด ความฝัน บ้างก็ถ่ายทอดจิตใจได้ ล้ำลึก ลักษณะเหนือความเป็นจริง จากการตัดทอนรายละเอียดเพื่อให้เกิดความลงตัวที่สมบูรณ์ มีความคิดมุ่งมั่นใฝ่ฝันด้วยความคิด อารมณ์ รสนิยม ความรู้สึกแรงกล้า ประกอบด้วย ความนุ่มนวล กลมกลื่น เพื่อเพิ่มคุณค่าทางศิลปะชั้นสูง

การวางแผนการดำเนินงานระยะเริ่มต้น

ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสร้างงานประติมากรรมแต่ละชิ้น โดยเฉพาะมิใช่เพียงแต่สร้างให้รูปแบบออกมาเป็น 3 มิติเท่านั้น หากแต่จำเป็นมากในเรื่องสุนทรียภาพด้านความงามและต้องผสมผสานเรื่องราวให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่องที่ได้นำมาเป็นต้นแบบของแนวความคิด ของจินตนาการทางรูปทรง เพื่อให้ประติมากรรมแสดงความหมายทางเนื้อหา เรื่องราว และยังมีรูปแบบที่มาตรฐานทางด้านสุนทรียภาพที่สูงขึ้นอีกด้วย ดังนั้นขั้นตอนต่างๆ หรือกระบวนการในการสร้างงานประติมากรรมในแต่ละชิ้น มีความสำคัญมากเพื่อให้ผลงานตอบสนองทั้งความหมายและสุนทรียภาพสำหรับผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้แบ่งกระบวนการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทบทวนตนเองในด้านความสนใจ ความถนัดในเรื่องของรูปแบบผลงานประติมากรรมโดยมองย้อนไปยังผลงานชุดก่อนๆ ทั้งหมด ที่ผ่านมาแล้วนำมากำหนดประเด็นย่อย ที่เกี่ยวกับเนื้อหา เรื่องราวที่ต้องการนำเสนอว่า ผลงานนี้มาจากประสบการณ์อย่างไร ต้องการสื่อความหมายให้ชัดเจนในด้านใดมากที่สุดแค่ไหน เพื่อสามารถกำหนดเรื่องราวและเนื้อหาที่ต้องการได้แล้ว การค้นหารูปทรงจากความคิด โดยการสังเคราะห์ประสบการณ์ เพื่อเหตุและผลที่จะให้กลายเป็นรูปทรงประติมากรรมโดยเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์งานต่อไป

การดำเนินงานและขั้นตอนการทำงาน

ในการดำเนินงานสร้างสรรค์งานเริ่มจากงานคลี่คลาย ตัดตอนรูปทรงของมนุษย์ สิ่งที่สำคัญคือ การศึกษาเรื่องของจังหวะ เส้น และรูปทรงในด้านของการประสานสัมพันธ์ให้ความรู้สึกถึงการจินตนาการ ทำทาง สัมพันธ์สอดคล้องอารมณ์และความรู้สึก การจัดจังหวะและองค์ประกอบให้ดูแล้วเกิดความสมดุลของชิ้นงานให้มากที่สุด

การวาดเส้น เป็นวิธีหลักสำหรับค้นหาความเป็นไปได้ของรูปแบบ เพราะวิธีการวาดเส้นเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดในการถ่ายทอด “ภาพจินตนาการ” ออกมาเป็นรูปธรรม เป็นการทำงานร่วมกันของสมองซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่งสามารถเห็นภาพร่างทางความคิดเพียงส่วนหนึ่ง และอาจผสมผสานวัสดุที่พบเห็นเข้ามาร่วมกันในภาพให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแยกจุดมุ่งหมายของการวาดเส้น (sketch) ออกเป็นข้อดังต่อไปนี้

- สร้างภาพของความคิดในจินตนาการออกมาเป็นรูปธรรม
- ถ่ายทอดอารมณ์กับรูปทรงที่ถ่ายทอดออกมาเปรียบเทียบกับความคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน
- แก้ปัญหาในการสร้างสรรค์กับรูปทรงที่จะเป็นผลงานจริงต่อไป
- เป็นการบันทึกจินตนาการที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละเวลา

การวาดเส้นภาพร่างเป็นเพียงภาพของจินตนาการเท่านั้นเพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ที่เป็นผลงานจำลองหรือผลงานจริงต่อไป

การค้นหารูปแบบทางศิลปะ เป็นระยะที่จะใช้ภาพวาดลายเส้น (sketch) 2 มิติ เข้ามาใช้สร้างรูปทรงที่เป็นผลงานจริงในตัวประติมากรรมจริง แต่จะไม่ใช่ออกแบบตามอย่างที่เป็นภาพวาดลายเส้นทั้งหมด ด้วยเหตุผลที่ว่า ภาพร่างลายเส้นของรูปทรงเป็นเพียงภาพที่แทนความคิดที่เกิดจากจินตนาการ ภาพวาดที่เขียนขึ้นมานั้นจึงเป็นเพียงภาพที่เราอาจจะรู้ถึงขนาดจริง ๆ ได้ที่เกิดจากภาพวาดที่เป็น 2 มิติจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องสัดส่วน (scale) ของผลงานจริง และจะต้องประกอบกับการค้นพบความงามที่ต้องการนำเสนอในรูปแบบลอยตัว โดยให้มีการจัดวางแต่ละรูปทรงให้สามารถมองได้โดยรอบด้าน ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์ผลงานของประติมากรรม

การพิจารณาคุณสมบัติผลของการสื่อสารความหมาย ความน่าสนใจ ความเข้าใจ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสังเกตอย่างละเอียดที่จะต้องฝึกมาอย่างจริงจัง เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทัศนธาตุแต่ละชนิดแต่ละอย่าง มีความต่าง ความประสานกันอย่างไร ในเนื้อหาที่ต้องการสื่อ

อนึ่ง การค้นหารูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ เป็นการมุ่งประเด็น กระบวนการต่อเนื่องของปัญหาจากช่วงระยะต่อ เริ่มแรกซึ่งคิดค้นสิ่งต่าง ๆ เข้ามาแทนความคิดที่ต้องการจะสื่อโดยข้าพเจ้าไม่ได้จำกัดขนาดของ แต่ข้าพเจ้าจะจำกัดการใช้วัสดุ ซึ่งสามารถเป็นสื่อ นำความคิดของจินตนาการของผู้พบเห็นได้ กำหนดใช้รูปทรงโดยเฉพาะรูปทรงของมนุษย์และรูปทรงเลขาคณิตเห็นผลที่ใช้ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

อย่างไรก็ตาม การค้นหารูปแบบทางศิลปะยังคงยึดถือการสร้างสรรค์ผลงานเสนอเป็นรูปธรรม ในแง่ของการปฏิบัติซึ่งมีความจำเป็นต่อผู้สร้างสรรค์ศิลปะ

1. วาดเส้นลงบนกระดาษให้ดูเป็นภาพ 3 มิติ ที่มองได้รอบของรูปทรงนั้นๆ เพื่อหาความสำคัญ สอดคล้องลงตัวในทุกมุมทุกด้าน
2. สร้างเป็นงานประติมากรรมขนาดเล็ก (Model) ตามที่ได้กำหนดขึ้น
3. ขยายแบบจาก Model โดยนำมากำหนดขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมลงบนกระดาษเขียนแบบ A1 ให้ได้ขนาดของประติมากรรมจริงที่ต้องการสร้างงาน
4. จัดเตรียมวัสดุต่างๆ ที่จะนำมาสร้างงาน เช่น เหล็ก เครื่องมือปั้น ฐานไม้รองปั้นดินเหนียว
5. ขึ้นโครงเหล็กตามแบบที่เขียนไว้และผูกคอร์ดติดกับโครงเหล็ก รับน้ำหนักของดินเพื่อยึดดินไม่ให้ดินร่วง
6. ขึ้นดินและปั้นตามแบบจาก Model และแบบขยาย ตรวจสอบเส้นให้ได้ตามที่ต้องการแล้วจึงเก็บรายละเอียด
7. แบ่งพิมพ์โดยการขีดแบ่งเส้นเป็นส่วนๆ ด้วยคัตเตอร์ และตัดแผ่นโลหะขนาด 2x4 เซนติเมตรนำมาเทียบขึ้นตามเส้นแบ่งพิมพ์ที่ขีดไว้แล้ว
8. ทำพิมพ์โดยใช้ปูนปลาสเตอร์ เทหรือทาปูนปลาสเตอร์ให้ปิดดินที่ปั้นไว้ดูให้เสมอขอบแผ่นโลหะที่เทียบกันพิมพ์ไว้ และรอให้ปูนปลาสเตอร์แข็งตัวหรือเซตตัว จึงแกะพิมพ์ออกมาแล้วรอให้พิมพ์แห้ง
9. ทาวาสลินที่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์เพื่อป้องกันไม่ให้เรซินติดกับพิมพ์
10. นำเรซินที่เตรียมไว้โดยอัตราส่วนของเรซินและส่วนผสม
 - เรซิน ½ ลิตร
 - ทัมกัม 1 ส่วน 4 ลิตร
 - คิวบ่ง (Coball)
 - ตัวเร่ง (Herald) 15 หยด
11. ทาเรซินลงบนพิมพ์ประมาณ 2 ชั้น ชั้นแรกทาบาง ๆ แล้วเกลี่ยเรซินให้ความหนาของเรซินเท่ากันทั้งหมด พอเรซินชั้นแรกเซตตัว เริ่มทาชั้นที่ 2 แล้วเกลี่ยให้เสมอกันเช่นเดียวกับชั้นแรก
12. หลังจากทาเรซินเสร็จ นำแผ่นใยแก้วที่เตรียมไว้มาตัดแบ่งขนาด 3x5 นิ้ว ปูนใยแก้วลงบนพิมพ์แล้วทาเรซินทับให้แผ่นใยแก้วติดกับผิวของเรซินที่ลงไปก่อนแล้ว
13. พอปูนใยแก้วลงบนพิมพ์แล้วรอให้เรซินเซตตัวพอสมควรจึงตัดแต่งขอบพิมพ์ให้เรียบร้อยในส่วนที่แผ่นใยแก้วเกินขอบพิมพ์มาเพื่อให้พิมพ์แต่ละชิ้นประกบกันสนิท

14. ประกบพิมพ์ในแต่ละชิ้นงานให้สนิทแล้วนำเชือกหรือเส้นลวด มัดพิมพ์ที่ประกบกันให้แน่น แล้วนำน้ำปูนปลาสเตอร์มาปิดตามรอยที่ประกบบางๆ
15. จากนั้นเทเรซินเพื่อเชื่อมข้างในให้ติดกัน พยายามกลิ้งพิมพ์เพื่อให้เรซินเข้าเชื่อมต่อระหว่างพิมพ์ที่ประกบ ทิ้งระยะไว้พอสมควร เพื่อให้เรซินแข็งตัว
16. แกะพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ออกแล้วขัดแต่งตะเข็บให้เรียบร้อย
17. พันสีรองพื้นลงบนตัวงาน (สีเทา)
18. พันสีที่เลือกไว้ (สีโครเมียม) ตามต้องการ

รูปแบบผลงาน

เป็นการสร้างสรรค์งานประติมากรรมแบบตัดทอน แต่งเติมรูปทรงมนุษย์ตามจินตนาการ ความรู้สึกงดงามโดยการถ่ายทอดทัศนธาตุดังนี้

1. เส้น (Line) เป็นส่วนประกอบขององค์ประกอบเบื้องต้นที่สำคัญของผลงาน เส้นส่วนใหญ่เป็นเส้นโค้งทำให้เกิดความรู้สึกอ่อนไหว นุ่มนวล เกิดจังหวะของเส้นที่สัมพันธ์กัน เส้นที่ได้ในผลงานเกิดจากรูปทรงมนุษย์ 1 หรือ 2 คน ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันของเส้นตามจินตนาการ
2. รูปทรง (Form) เกิดจากการตัดทอน แต่งเติมความรู้สึกจากรูปทรงของมนุษย์ ให้มีความสอดคล้องระหว่างรูปทรงต่อรูปทรงเพื่อเกิดความงดงาม
3. บริเวณที่ว่าง (Space) บริเวณที่ว่างในผลงานเกือบทุกผลงานจัดจังหวะของเส้นและรูปทรงทำให้เกิดที่ว่าง ไม่แน่นหรืออึดอัดของรูปทรงจนเกินไป
4. สี (Colour) เป็นสีของโครเมียม
5. พื้นผิว (Texture) เป็นพื้นผิวเรียบ เพื่อให้เข้ากับงานที่เน้นความงามของรูปทรงมนุษย์

ที่มาของความคิด หมายกรุก การเล่นของมนุษย์ใช้ผู้เล่น 2 ฝ่าย

- มีแพ้ชนะ
- เกมหมายกรุกเปลี่ยนแปลงจากเกมให้เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตในสังคมเมือง เปรียบเหมือนตัวเองเป็นหมายกรุก สังคมผู้คนรอบด้านเป็นคู่ต่อสู้ที่มีความแตกต่างกันเป็นหลัก

การสร้างสรรค์รูปทรง

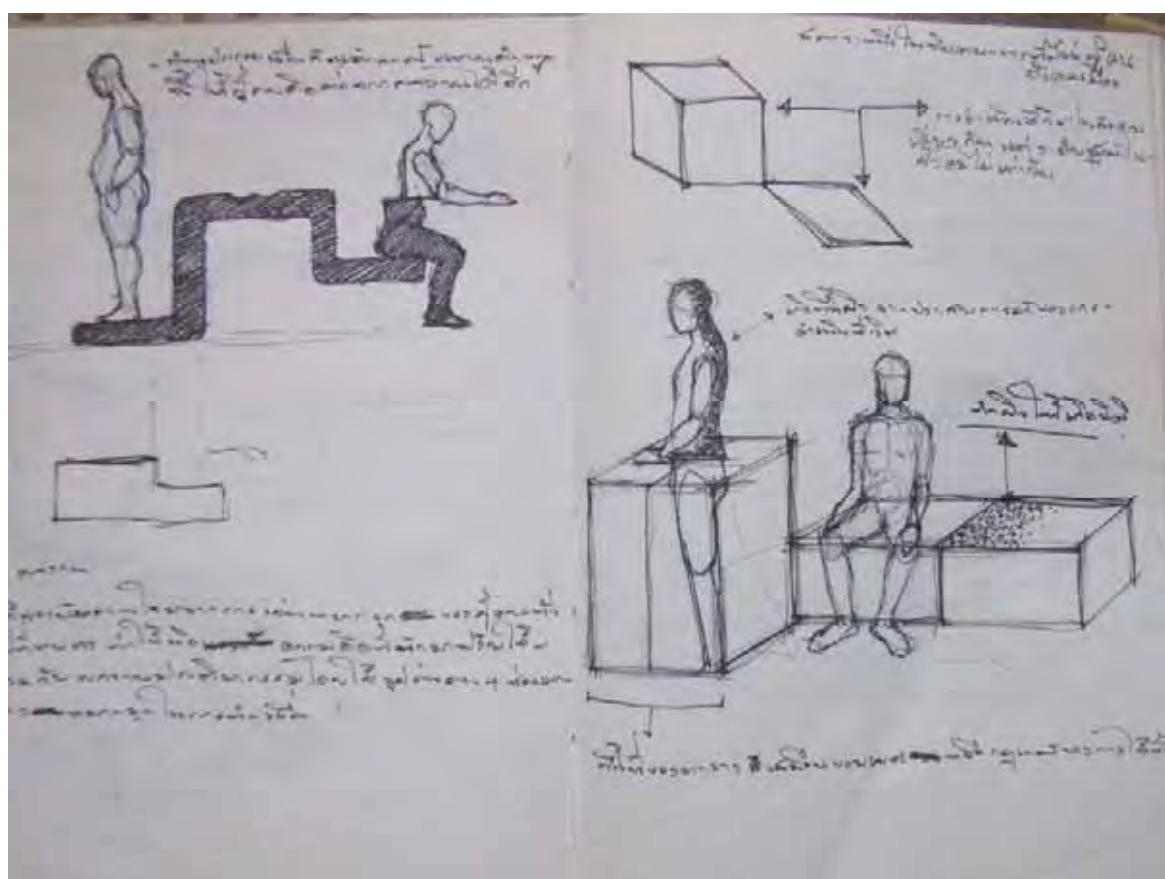
- ใช้ตัวแทนกระดานหมายกรุกเป็นกฎระเบียบสังคม
- เป็นแบบแผนสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

-ใช้สัญลักษณ์มนุษย์เป็นตัวแทนร่วมในสังคมทั้งหมด โดยทำมาเป็นโครงสร้างหลัก การ
สร้างสรรค์ 3 มิติ

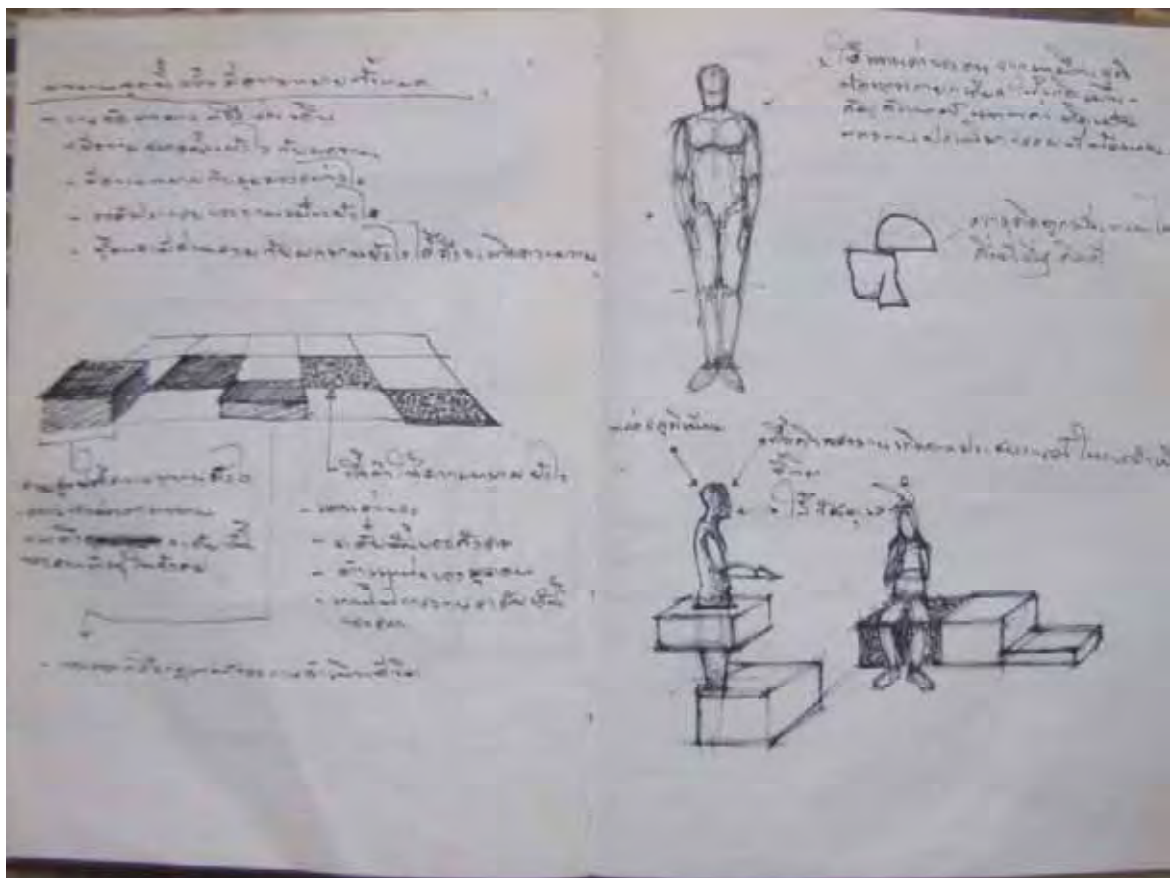
- ใช้โครงสร้างพื้นกระดานที่มีตารางสี่เหลี่ยม มียกสูงขึ้น เจาะพื้นลง แสดงถึงความแตกต่างกัน
ของสังคมซึ่งมีมากน้อยไม่เท่ากัน เช่น ชนชั้นพ่อค้า นักการเมือง นักสอนศาสนาและอื่นๆ ฯลฯ

- ผลรวมของการสร้างสรรค์ผลงานสะท้อนให้เห็นความสับสนของมนุษย์ มีร่างกายของตัวเอง
ไม่สมบูรณ์และยังคงต้องดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นที่มีความสมบูรณ์กว่า

-สร้างมุมคิดทางปรัชญาว่าด้วยเรื่องการดำเนินชีวิตของมนุษย์ วัตถุ และการอยู่ร่วมกัน สะท้อน
ภาพสังคมปัจจุบันที่อยู่ร่วมกันโดยอาศัยระเบียบต่างๆ ที่มีเงื่อนไขมากมาย เปรียบเสมือนกติกา
ข้อตกลงร่วมกันของสังคม หากผู้ใดไม่ทำตามก็มีบทลงโทษที่แตกต่างกันไปตามภาวะของเหตุการณ์
นั้นๆ

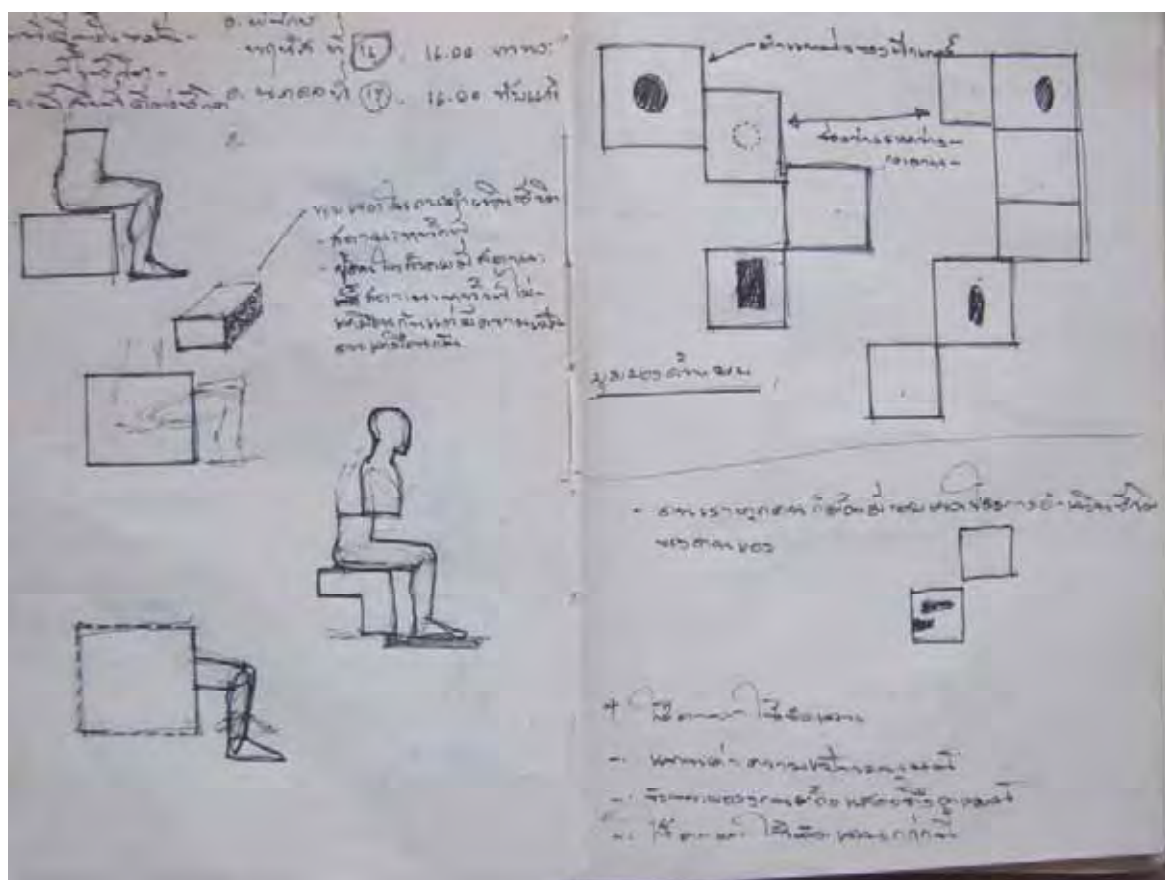
ภาพที่ 2 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 3 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 4 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 5 ภาพร่าง 2 มิติ

ภาพที่ 6 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 1

ภาพที่ 7 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 2

ภาพที่ 8 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 3

ภาพที่ 9 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 4

ภาพที่ 10 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 5

ภาพที่ 11 ผลงานต้นแบบจีนที่ 6

ภาพที่ 12 ผลงานต้นแบบจีนที่ 7

ภาพที่ 13 ผลงานต้นแบบจีนที่ 8

ภาพที่ 14 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 9

ภาพที่ 15 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 10

ภาพที่ 16 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 11

ภาพที่ 17 ผลงานต้นแบบจีนที่ 12

ภาพที่ 18 ผลงานต้นแบบจีนที่ 13

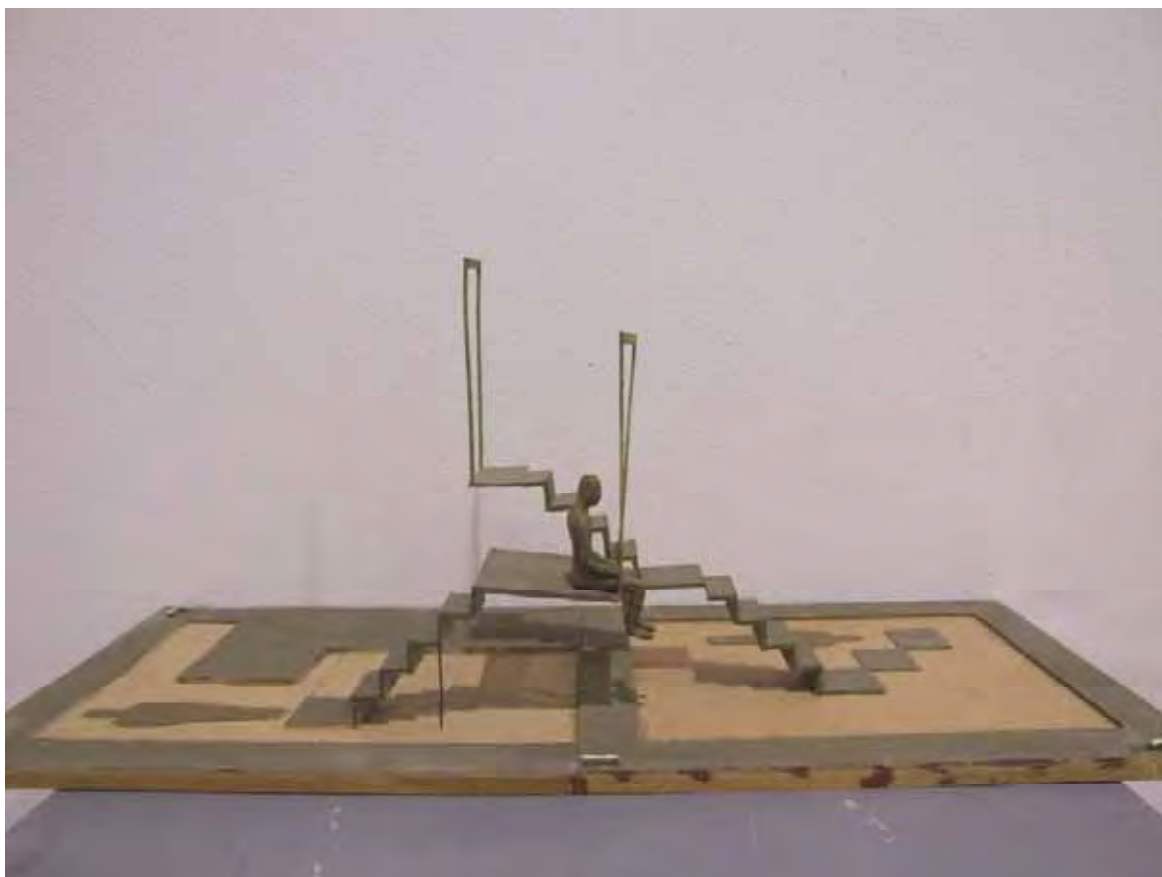
ภาพที่ 19 ผลงานต้นแบบจีนที่ 14

ภาพที่ 20 ผลงานต้นแบบจีนที่ 15

ภาพที่ 21 ผลงานต้นแบบชิ้นที่ 16

ภาพที่ 22 ผลงานต้นแบบจีนที่ 17

ภาพที่ 23 ผลงานต้นแบบจีนที่ 18

ต้นแบบเป็นการทดลองเพื่อศึกษานำมาวิเคราะห์หาผลที่สามารถตอบสนอง อารมณ์ความรู้สึก เมื่อได้ผลงานที่เหมาะสมแล้ว จึงนำผลงานต้นแบบขยายปรับแต่งในผลงานจริง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์แสดงออกถึงผู้คนที่สังคมที่มีการดำรงชีวิตที่ต้องแข่งขันหรือการดำเนินชีวิตที่ต้องใช้ความคิดเนื่องด้วยสังคมเมืองมีความเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาทางด้านวัตถุมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คนต้องปรับสภาพตัวเองตามสภาพแวดล้อมเสียแทบจะสูญเสียความเป็นคนหรือมนุษย์ที่มีความเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แทบจะหาได้ยากนักในสังคมเมืองปัจจุบัน องค์ประกอบที่เป็นโครงหลักของศิลปะเนื้อหาหรือองค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ก็คือแนวความคิด (concept) เรื่องราวในการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งที่สำคัญของผลงาน ผลงานประติมากรรมที่ข้าพเจ้าได้แสดงออกมานั้นล้วนแต่เกิดการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง มีการลด เพิ่ม ตัดทอนของผลงานตลอดในการทดลองหาความเหมาะสมสำหรับตัวงานและได้คิดผลงานจากสิ่งที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ และได้แรงบันดาลใจมาจากการพบเจอและประสบการณ์ของชีวิตที่ข้าพเจ้ามีอยู่ นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานแสดงถึงอารมณ์ในผลงานให้ได้มากที่สุด

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้แรงกดดันต่างๆ จากสภาพผู้คนที่มีความหลากหลายความคิดหลากหลายครอบครัว หลากหลายบุคลิก หลากหลายตำแหน่งหน้าที่การงาน นำมาสร้างปรับปรุงแต่งให้เกิดเป็นผลงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าตำแหน่งของการวางผลงาน จะมีตัวงานอยู่ตรงกลางโดยล้อมด้วยผลงานอีกหลายชิ้น ซึ่งจะให้ความรู้สึกโดนกดดันซึ่งจุดเดียวในตัวงานผลงานชิ้นนี้นำเอาสัญลักษณ์ของความเป็นมนุษย์นำมาปรับใช้แทนค่าสู่รูปงานประติมากรรม โดยนำแบบมนุษย์มาตัดทอนแทนค่าความไม่สมบูรณ์ของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากการดำเนินชีวิตที่ขาดถึงระเบียบแบบแผน และการวางตัวงาน ทำให้เกิดความรู้สึกกดดัน ผู้ชมดูแล้วรู้สึกถึงความกดดัน การวางตำแหน่งตัวงานจัดวางโดยใช้กลุ่มฟิสิกเกอร์ 4 ชิ้น ล้อมตัวฟิสิกเกอร์ชิ้นเดียว และระยะการวางตำแหน่งฟิสิกเกอร์ให้ความรู้สึกถึงการประจันหน้ากัน และระดับตัวงานสูงต่ำไม่เท่ากัน ตามระดับชั้นของตำแหน่งมนุษย์ในสังคมที่มีความแตกต่างกัน ฟิสิกเกอร์ทั้งหมดตั้งอยู่บน โครงสร้างพื้นกระดานที่มีตารางสี่เหลี่ยมมียกสูงขึ้น แสดงถึงความแตกต่างกันของสังคมซึ่งมีมาน้อยไม่เท่ากัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ซึ่งต่อเนื่องจากผลงานชิ้นที่ 1 เช่นกันแต่เพิ่มตัวผลงานมากกว่าเดิมอีกสองตัวงานเพื่อจะเพิ่มความรู้สึกถึงแรงกดดันให้รู้สึกมีช่องว่างระหว่างตัวผลงานน้อยลงและเกิดการประจันหน้ากันเพื่อเกิดผลของแรงกดดันมากขึ้นของผลงาน ตารางตำแหน่งระดับของตัวงาน มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งไปตามสภาพการดำเนินชีวิตของมนุษย์ซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด แสดงให้เห็นถึงสถานะของตัวฟิสิกเกอร์ที่อยู่จุดกลางของตำแหน่งผลงานที่เป็นจุดที่ต่ำที่สุด เพราะเป็นจุดนำสายตาให้คนดูรู้สึกถึงอารมณ์ในการสื่อแสดงออกอย่างชัดเจน ใช้พื้นผิวของงานช่วยให้เกิดความแตกต่างจากฟิสิกเกอร์ตัวอื่น ๆ ทั้งหมดรู้สึกแปลกแยกออกจากคนอื่น ๆ ในสังคมถ้าแทนค่าของมนุษย์ลงสู่ผลงานประติมากรรม

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

นำเรื่องราวของผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 มาปรับให้มีความรู้สึกผ่อนคลายลงเพราะจะต้องค้นหาผลงานเพื่อนำไปสู่การขยายติดตั้งกับสถานที่ จึงต้องสร้างผลงานในสถานะกลางๆ ไม่ไปในทางลบจนเกินไปจากตัวชิ้นงานที่ยืนกลายเป็นนั่ง แต่ตัวผลงานยังใช้ความคิดความรู้สึกเดิมอยู่ ผลงานชิ้นที่ 3 นี้ปรับจุดเด่นของผลงานชิ้นมา 2 จุด ให้ฟิสิกเกอร์การนั่งบนตำแหน่งตารางหรือช่องที่สูงขึ้น เพื่อปรับระดับของฟิสิกเกอร์กับกล่องตารางให้ได้สัดส่วนของการนั่งพอดี จุดเด่นของผลงานชิ้นนี้จะให้ความสำคัญกับท่าทางของฟิสิกเกอร์เพื่อแสดงออกถึงการสนทนา การใช้ความคิดในการดำรงชีวิตต่อการดำรงชีวิต ตัวฟิสิกเกอร์จะบ่งบอกถึงท่าทาง อารมณ์ของตัวผลงาน และใช้ช่องตารางปรับเพิ่มลดมาจากผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 ช่องตารางมีความแตกต่างกัน และมีร่องรอยของพื้นผิวที่หยาดบ้างละเอียดบ้าง ซึ่งช่องตารางต่าง ๆ นี้ ช่วยให้มีเรื่องราวของการเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง สำหรับพื้นผิวให้ความรู้สึกถึง การมีประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกัน ดังนั้นผลงานชิ้นที่ 3 นี้จะสะท้อนอารมณ์ของผู้คนในสังคมเมืองได้โดยที่ข้าพเจ้าคิดถึงแง่มุมของผู้คนในการดำรงชีวิตบางมุมของแต่ละบุคคล

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ผลงานที่ผ่านมาพื้นที่ของผลงานได้มีการเจาะผลงานเป็นร่องลึกหรือสร้างนูนขึ้นเพื่อให้มีระนาบของตัวพื้นงานที่ไม่เท่ากันอย่างชัดเจน ซึ่งจะส่งผลถึงความรู้สึก ถึงความน่าสนใจมากขึ้น ทำให้มีเรื่องราวต่างๆ ของตัวช่องตารางที่เจาะลงและเพิ่มขึ้น ถึงสิ่งที่คนเคยอยู่หรือที่จะเกิดขึ้นใหม่ได้ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 นี้ มีการปรับตัวงานจากผลงานชิ้นที่ 3 มาโดยใช้ฟิสิกเกอร์ 2 ฟิสิกเกอร์

เท่ากับผลงานชิ้นที่ 3 แต่นำเทคนิควิธีการตัดของตัวฟีกเกอร์ให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกมากขึ้นกว่าผลงานชิ้นที่ 3 และปรับจากนั่งมาขึ้น 1 ขึ้น ลักษณะการวางผลงานมีการตอบโต้กันระหว่างตัวงานขึ้นและนั่งมากขึ้น ซึ่งการขึ้นจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของผลงานอีกอารมณ์หนึ่งของการสนทนา และการตัดตัวฟีกเกอร์นั้นสะท้อนถึงความไม่สมบูรณ์ของมนุษย์ สะท้อนถึงการใช้ชีวิตที่ไร้ขอบเขตของการดำรงชีวิตที่แทบจะไม่เหลือซึ่งจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ต่อการดำรงชีวิตภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคมที่เป็นอยู่

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

ได้ทดลองเพิ่มฟีกเกอร์ขึ้นมาเพื่อสื่ออารมณ์ของผลงานให้มีความน่าสนใจมากขึ้น จะแสดงถึงความรู้สึกของการตอบโต้กันระหว่างตัวงานที่เพิ่มขึ้นใช้แทนผู้คนที่มีมากกว่าผลงานชิ้นที่ 3 ชิ้นที่ 4 เพื่อทดลองปรับความเหมาะสมในการที่จะนำมาติดตั้งกับสถานที่ เมื่อทดลองแล้วก็มีความน่าสนใจของตัวผลงานและหลากหลายในการแสดงถึงท่าทางของฟีกเกอร์ที่สื่ออารมณ์ของความคิด ความต้องการและการรุกและรับไปในตัว การตัดฟีกเกอร์ของตัวผลงานต่อกันเกิดจากความไม่สมบูรณ์สมบูรณ์ของมนุษย์ทางด้านจิตวิญญาณ ซึ่งไม่ได้เกิดจากความไม่สมบูรณ์ทางด้านร่างกายในการนำเสนอการตัดก็สามารถมองเห็นถึงการเคลื่อนไหวไปข้างหน้า และถอยหลัง ก็ได้ขึ้นอยู่กับการจัดวางและจังหวะของผลงานแสดงถึงอารมณ์ของความคิดที่จะรุกหรือรับในการดำเนินชีวิต ผลงานชิ้นนี้ก็สามารถที่จะนำมาขยายติดตั้งเพื่อการทดลองวิเคราะห์เช่นกัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6

เป็นผลงานที่ข้าพเจ้าได้ทดลองสร้างผลงานวิทยานิพนธ์จาก (Model) ต้นแบบ จนถึกระบวนการสร้างผลงานขึ้นจากผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1-5 ข้าพเจ้าได้ทดลองสร้างผลงานเพิ่มลดตัดทอนงานเพื่อหาความเหมาะสมสำหรับการขยายผลงาน ทดลองติดตั้งกับสถานที่ ข้าพเจ้าจึงคิดว่าความเหมาะสมสำหรับการขยายงานติดตั้ง สถานที่เป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 นี้ สร้างขึ้นเพื่อทดลอง ขยายผลงานติดตั้งกับสถานที่ ประเด็นหลักของตัวงานชิ้นนี้คือการแสดงออกทางอารมณ์ มีฟีกเกอร์ 2 ชิ้น ที่แสดงท่าทางของการคิด และท่าทางการพูดคุยหรือเจรจาและความเจ็บปวดทรมานในสภาวะตัวตนภายนอก แต่ข้าพเจ้าใช้การตัดตัวฟีกเกอร์ต่อกันเคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง ให้แสดงอารมณ์ของความต้องการและแสดงถึงการรุกและถอย ภายในของจิตใต้สำนึกของคน ข้าพเจ้านำเอาโครงสร้างพื้นกระดานสีเหลี่ยมที่ยกสูงขึ้น และเจาะพื้นลงไป

แสดงถึงความแตกต่างกันของสังคม ซึ่งมีมากน้อยไม่เท่ากันอย่างชัดเจนมากขึ้น มีการเจาะพื้น
 กระดานผลงานเป็นฟิสิกเกอร์คนแสดงถึงร่อยรอยของคน หรือขอบเขตของบุคคลที่เคยอยู่สามารถ
 สะท้อนถึงได้โดยเจาะลงไปผ่านช่องตารางที่กำหนดไว้ของตัวผลงาน เพื่อเกิดเป็นมิติของระนาบขึ้น
 และมีฟิสิกเกอร์นั้นขึ้นมาจากระนาบของตารางผลงาน แทนค่าของชีวิตคนที่กำลังจะมีขึ้นใหม่ในสังคม
 โดยใช้พื้นที่ผิวที่เห็นชัดเจนแยกออกจากพื้นผิวปกติของผลงานทั้งหมด และแสดงถึงมิติที่ทับซ้อน
 จากระนาบที่มีช่องตารางในผลงาน ขึ้นมาอย่างเห็นได้ชัด ข้าพเจ้าได้เพิ่มลดตัดทอนผลงานทั้งหมดเพื่อ
 หาความเหมาะสมสำหรับตัวเมือง บางมุมมองที่ข้าพเจ้ามีอยู่ ถ่ายทอดลงสู่ผลงานประติมากรรมตาม
 ความคิดและจินตนาการของข้าพเจ้าซึ่งอยู่ในขอบเขตของความเป็นไปได้ที่จะถ่ายทอดลงสู่ผลงาน
 ประติมากรรม

ภาพที่ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 25 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพที่ 26 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพที่ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ภาพที่ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

ภาพที่ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6

บทที่ 4

โครงการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมติดตั้งบริเวณลานด้านหน้า Central World

สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน Central World

พื้นที่ของศูนย์การค้าเป็นที่ตั้งเดิมของวังเพชรบูรณ์ วังที่ประทับของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย ต่อมาบริษัท วังเพชรบูรณ์ โดยนายอุเทน เตชะไพบูลย์ ได้เช่าที่ดินนี้จาก สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพื่อก่อสร้างห้างสรรพสินค้าเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ.2525 และเปิดดำเนินการเมื่อ พ.ศ.2532 ประกอบด้วยห้างสรรพสินค้าเซ็น (ZEN) และ อิเซตัน (Isetan)

เมื่อบริษัท วังเพชรบูรณ์ ประสบปัญหาทางการเงิน ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างโรงแรมและอาคารสำนักงานได้แล้วเสร็จ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จึงเปิดโอกาสให้บริษัทอื่นเข้ามาประมูลเป็นผู้บริหารศูนย์การค้า ซึ่งบริษัทที่เสนอตัวเข้ามาก็คือกลุ่มเซ็นทรัลและเดอะมอลล์

ปัจจุบันโครงการนี้บริหารงานโดย บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (CPN) โดยในระยะแรกเป็นการปรับปรุงและต่อเติมอาคารสำนักงาน ที่ทางเจ้าของพื้นที่เดิมได้สร้างไว้แต่ยังไม่แล้วเสร็จ จากนั้นจึงเริ่มปรับปรุงในส่วนของศูนย์การค้าโดยเปลี่ยนชื่อเป็น เซ็นทรัลเวิลด์พลาซ่า (Central World Plaza) และสร้างเซ็นทรัลเวิลด์สกายวอล์ก (Central World Skywalk) ทางเชื่อมลอยฟ้าระหว่างสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอส สถานีชิดลม และสถานีสยาม โดยความร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร เพื่รองรับลูกค้าที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

ต่อมาในปี 2549 บริษัทได้มีการปรับปรุงทั้งบริเวณโดยรอบทั้งหมด และเปลี่ยนชื่อศูนย์การค้าเป็นเซ็นทรัลเวิลด์ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์การค้า เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2550

เซ็นทรัลเวิลด์ ช็อปปิ้งและไลฟ์สไตล์คอมเพล็กซ์ที่ใหญ่ที่สุดในไทย เซ็นทรัลเวิลด์ ช็อปปิ้งและไลฟ์สไตล์คอมเพล็กซ์ที่ใหญ่ที่สุดในไทย พร้อมเปิดตัวให้บริการ 21 กรกฎาคม นี้ ณ หัวมุมสี่แยกราชประสงค์ ในกลางกรุงเทพฯ มุ่งนำเสนอประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและช้อปปิ้งที่แตกต่างไม่ซ้ำใคร ในราคาที่สามารถช้อปปิ้งได้จริง ตอบรับหนุ่มสาวและครอบครัวรุ่นใหม่ที่มีไลฟ์สไตล์เป็นของตนเอง

ประกอบด้วยห้างสรรพสินค้าเซ็นและอิเซตัน ซึ่งมีเพียงสาขาเดียวในไทย ร้านค้าชั้นนำทั้งจากไทยและต่างประเทศกว่า 500 ร้านค้า โดยเป็นร้านแฟชันแบรนด์เนมที่เปิดสาขาแรกในไทย 36 ร้าน เช่น ร้าน Next จากอังกฤษ, ร้านรองเท้า Camper จากสเปน, ร้านเสื้อผ้า Country Road จากออสเตรเลีย, ร้าน

เสื้อผ้าชายหญิง Ted Baker จากอังกฤษ, ร้านแฟชั่นแบรนด์เนมที่เป็นแฟล็กชิปส์ 35 ร้าน เช่น แฟชั่นเสื้อผ้าผู้หญิง Zara จากสเปน, ร้านแฟชั่น Episode จากฮ่องกง, ร้านแฟชั่นวัยรุ่น Miss Sixty จากฝรั่งเศส และแฟล็กชิปส์ของร้านค้าปลีกเฉพาะประเภท 6 ร้านค้า ได้แก่ ซูเปอร์สปอร์ต , เพาเวอร์บาย, บีทูเอส, เซ็นทรัลเวิลด์ ฟู้ดฮอลล์, เอสบี เฟอร์นิเจอร์ และทอยส์ อาร์ อีส บนพื้นที่ค้าปลีกกว่า 550,000 ตารางเมตร

นอกจากนี้ เซ็นทรัลเวิลด์ยังนำเสนอร้านอาหารกว่า 50 ร้าน ทั้งประเภท Lifestyle Restaurant, Family Restaurant และ Casual Dining มีโรงภาพยนตร์ทั้งในเครือเอสเอฟ ซีเนม่า ซิตี้ และเมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ รวม 18 โรง, ศูนย์โบว์ลิง, โซนกิจกรรม และอุทยานการเรียนรู้สำหรับเด็ก TK Park, ร้านซูเปอร์สปอร์ตที่มีผนังโชว์รองเท้ายาวที่สุดในโลกในประเทศไทย , ร้านหนังสือบีทูเอสที่ใหญ่ที่สุดในโลกในไทย, เซ็นทรัลเวิลด์ ฟู้ดแลนด์ ซูเปอร์มาร์เก็ตที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย และลานกิจกรรมเซ็นทรัลเวิลด์สแควร์ ซึ่งเป็นลานกิจกรรมกลางแจ้งที่ใหญ่ที่สุดในกลางเมือง

เซ็นทรัลเวิลด์นำเสนอบรรยากาศช้อปปิ้งที่แตกต่างด้วยรูปแบบการดีไซน์ทั้งภายนอกและภายใน โดยภายนอกได้ติดตั้งกระจกแก้ว (Glass Facade) ความยาว 300 เมตร ซึ่งยาวที่สุดในโลกมอบความรู้สึกโปร่งโล่งสบายแก่ผู้ที่เดินช้อปปิ้งอยู่ภายในขณะที่ผู้ที่อยู่ภายนอกอาคารสามารถมองเห็นร้านค้าและกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในอาคาร สร้างความดึงดูดให้ต้องการเข้ามามีส่วนร่วม สำหรับภายในออกแบบให้มีบริเวณพื้นที่เปิดโล่งเพื่อให้แสงธรรมชาติทะลุผ่านเข้ามาได้ด้วยช่องแสงสกายไลต์ส่งผ่านความนุ่มนวลของแสงธรรมชาติลงสู่พื้นที่ส่วนกลางสร้างบรรยากาศสดชื่นและผ่อนคลายเพื่อความเพลิดเพลินในการช้อปปิ้งและการทำกิจกรรมต่างๆ เซ็นทรัลเวิลด์มีทางเข้าออกศูนย์การค้ารวม 18 จุด ทั้งจากด้านถนนพระราม 1 และถนนราชดำริ มีลานจอดรถในร่มที่ใหญ่ที่สุดในโลกในประเทศไทย สามารถจอดรถได้มากถึง 7,000 คัน

Central World เป็นแหล่งช้อปปิ้งและไลฟ์สไตล์คอมเพล็กซ์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกในประเทศไทย เซ็นทรัลเวิลด์เดิมคือ เวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ตั้งอยู่ห้วมุมสี่แยกราชประสงค์ใจกลางเมืองกรุงเทพฯ มุ่งนำเสนอประสบการณ์การใช้ชีวิตและช้อปปิ้งที่แตกต่างไม่ซ้ำใครในราคาที่สามารถช้อปปิ้งได้จริง ตอบรับหนุ่มสาวและครอบครัวรุ่นใหม่ที่มีไลฟ์สไตล์เป็นของตนเอง เซ็นทรัลเวิลด์ ประกอบด้วยห้างสรรพสินค้าชั้นนำทั้งจากไทยและต่างประเทศ กว่า 500 ร้านค้า ซึ่งนั่นเองที่ดึงดูดผู้คนมาจับจ่ายใช้สอยกันอย่างมากมาย สถานที่แห่งนี้มีผู้คนเข้าออกกันอย่างมากมาย และหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ผู้คนจะมาใช้ชีวิตประจำวันกันที่นี่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ข้าพเจ้าจึงเห็นถึงความสนใจสร้างสรรค์

ประติมากรรมเพื่อสะท้อนถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมปัจจุบันท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนหาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอดไม่ว่าด้วยสติปัญญาหรือแรงงานก็ตาม

การวิเคราะห์สถานที่โดยรวม

Central World เป็นห้างสรรพสินค้าที่มีผู้คนผ่านไปมาและเป็นแหล่งธุรกิจการค้าที่มีความเจริญเติบโตติดอันดับโลกกว่าได้จึงเป็นแหล่งที่ผู้คนซึ่งดำรงชีวิตประจำวันที่นี่กันมากมาย ข้าพเจ้าจึงมีความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมทดลองติดตั้งตรงลานด้านหน้า Central World เป็นลานเอนกประสงค์ที่มีกิจกรรมรองรับให้กับผู้ที่มาดำรงชีวิตประจำวันที่นี่ พื้นที่ลานด้านหน้า Central World มีความน่าสนใจเป็นลานยาวที่ใช้การตกแต่งด้วยน้ำพุเพื่อสร้างบรรยากาศให้กับสถานที่และผู้ที่ผ่านไปมา ลาน Central World เป็นลานที่มีบรรยากาศการใช้สอยเป็นโทนกลางๆ แต่ตัวอาคารจะใช้ตัวสีสันทันทีหลากหลาย เพราะเป็นสีสันทันทีนำมาด้วยการตกแต่งเป็นการโฆษณาของสินค้าภายในห้างและใช้กระจกใสเพื่อมองเห็นทะลุเข้าไปในตัวห้างซึ่งเป็นเงากระจกสะท้อนมองภาพรวมๆ จากด้านหน้าแล้วก็เป็นโทนสีกลางๆ อยู่ส่วนฝั่งตรงข้ามของห้างสรรพสินค้าเป็นร้านอาหาร เป็นห้างสรรพสินค้าเล็กๆ ตลอดแนวถนนยาวไปจนสุดตัวลาน Central World ซึ่งผู้คนผ่านไปมาจะเห็นได้ชัดเจนถึงลาน Central World ข้าพเจ้าเห็นความสำคัญของผลงานประติมากรรมที่จะนำเข้ามามีส่วนร่วมการตกแต่งตัวอาคารและสถานที่ให้มีความน่าสนใจมากขึ้นโดยการสร้างบรรยากาศใหม่ๆ ซึ่งเดิมมีแต่น้ำพุและกิจกรรมต่างๆ ที่สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันในการดึงดูดผู้คนเข้ามามีส่วนร่วมตรงลานด้านหน้า ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าเป็นผลงานประติมากรรมติดตั้งก็จะเป็นจุดเด่นและอาจเป็นจุดที่ผู้คนเรียกขานกันใหม่โดยเรียกกันว่า ลานประติมากรรม

การวิเคราะห์ตำแหน่งติดตั้ง

ลาน Central World เป็นลานที่มีความกว้างประมาณ 38 เมตร ความยาว 360 เมตร เป็นลานที่มีความกว้างความยาวที่เหมาะสมสำหรับการคิดค้นหาบริเวณพื้นที่ติดตั้งผลงานเพื่อความเหมาะสมกับพื้นที่ จากสถานที่ที่มีความกว้างและยาวพอสมควรและเป็นพื้นที่ที่มีทั้งน้ำพุและกิจกรรมต่างๆ สำหรับปรับเปลี่ยนหมุนเวียนกันตลอดทั้งปี ซึ่งมีตำแหน่งอยู่จุดหนึ่งที่มีความเหมาะสมของการติดตั้งผลงาน ลาน Central World มีทางขึ้นหลักอยู่ 5 จุด จากทิศเหนือถึงทิศใต้ซึ่งดูจากแผนผังของสถานที่ติดตั้ง ทางขึ้นทางที่ 1 จากทิศเหนือเมื่อขึ้นไปทางขวามือจะมีศาลพระพรหมเป็นที่เคารพบูชาของผู้คนทั้งหลายไม่เหมาะสำหรับการติดตั้งผลงานเพราะตำแหน่งพื้นที่บีบบังคับและไม่สามารถทำให้ผลงาน

ประติมากรรมเป็นที่น่าสนใจ แต่ถ้าจากทางขึ้นที่ 1 ซ้ายมือจะมีตำแหน่งลานกว้างและลานยาวไปจนถึงทางขึ้น จุดที่ 2 เป็นตำแหน่งพื้นที่ว่างและการทำกิจกรรมของ Central World น้อยที่สุด จึงมีการหาตำแหน่งติดตั้งผลงานตรงจุดนี้ ส่วนทางขึ้นจุดที่ 2 ซ้ายมือเป็นแท่งน้ำพุ 4 แท่ง ถัดจากแท่งน้ำพุจะเป็นทางขึ้น จุดที่ 3 เป็นพื้นที่บีบเข้ามา ถ้าทำผลงานติดตั้งตรงจุดถัดจากแท่งน้ำพุมาจะสามารถทำผลงานให้เด่นชัด เพราะมีตำแหน่งแท่งน้ำพุอยู่ใกล้เคียงไปและถ้ามองจากทางขึ้น จุดที่ 3 ซ้ายมือ ก็เป็นน้ำพุยาวไปถึงตำแหน่งทางขึ้น จุดที่ 4 เป็นตำแหน่งน้ำพุซึ่งไม่สามารถติดตั้งผลงานให้มีความลงตัวได้ ด้วยมุมมองของการกลมกลืนทางด้านประติมากรรมได้อย่างลงตัวและถ้ามองจากจุดทางขึ้น จุดที่ 4 ถึง จุดที่ 5 เป็นลานที่มีน้ำพุและเป็นพื้นที่ของการทำกิจกรรมกันตลอดทั้งปี กิจกรรมต่างๆ ตามฤดูกาล หรือเทศกาลตามวาระที่สำคัญๆ จึงเป็นจุดตำแหน่งที่ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เหมาะสมสำหรับการทดลองติดตั้งผลงานประติมากรรมแบบถาวรได้จากการวิเคราะห์ค้นหาจุดตำแหน่งสถานที่จากความกว้างและความยาวของลาน Central World ทั้งหมด จากทางขึ้นจุดที่ 1 – 5 นี้ ซึ่งมีจุดตำแหน่งที่ข้าพเจ้าวิเคราะห์ค้นหา มีตำแหน่งอยู่จุดที่ 1 ที่ข้าพเจ้าคิดเห็นถึงความเหมาะสมและความลงตัวมากที่สุดคือ ตำแหน่งทางขึ้นจุดที่ 2 ทางขวามือคือตำแหน่งที่ข้าพเจ้าทำสัญลักษณ์ไว้ บนแผนผังลานด้านหน้า Central World ตำแหน่งที่สำคัญที่ติดตั้งผลงานประติมากรรม เป็นตำแหน่งทางขึ้นจุดที่ 2 ขวามือ จากทางทิศเหนือเป็นตำแหน่งที่มีความเหมาะสมสำหรับติดตั้งผลงานเพราะเป็นจุดที่ผู้คนสามารถเดินขึ้นมาและปะทะกับผลงานโดยตรงเป็นพื้นที่ที่กว้างและยาวมีการทำกิจกรรมต่างๆ น้อยที่สุดในบรรดาตำแหน่งทางขึ้นทั้งหมดของลาน Central World ถ้ามองจากทางทิศตะวันออกก็จะเห็นได้อย่างชัดเจนสามารถสร้างผลงานประติมากรรมขึ้นมาให้มีความโดดเด่นและสวยงามกลมกลืนกับสถานที่และผู้คนได้อย่างเหมาะสมที่สุด พอได้ตำแหน่งในการวางผลงานประติมากรรมที่ชัดเจนแล้วจึงสร้างโมเดลจำลองสถานที่ Central World ขึ้นมาเพื่อค้นหาขนาดของผลงานประติมากรรมตามความเหมาะสมของสถานที่ และสามารถเปรียบเทียบถึงอาคารและแท่นน้ำพุกับขนาดมุมมองของผู้คนที่ผ่านไปมา เพราะงานประติมากรรมเป็นงานที่สามารถมองได้ทุกด้านและกินพื้นที่ในอากาศจึงมีความจำเป็นต่อการสร้างโมเดลสถานที่กับโมเดลผลงานจำลองขึ้นมาสามารถมองเห็นภาพรวมทั้งหมดของการดำเนินงานขยายติดตั้งที่ลงตัวและเหมาะสมจากผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 เป็นผลงานขยายติดตั้งกับสถานที่ ผลงานชิ้นนี้มีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ถึงขนาดของผลงาน การสร้างผลงานประติมากรรมชิ้นนี้สร้างเพื่อตกแต่งตัวสถานที่และเป็นผลงานที่ผู้คนสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งกับผลงานได้ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 นี้ เป็นผลงานขยายขึ้นมาตามสัดส่วนของสถานที่ติดตั้ง ความกว้างของผลงาน 13 เมตร และความยาว 20 เมตร สูง 8 เมตร มีความลงตัวที่สุด สำหรับผลงานประติมากรรมที่ต้องการพื้นที่ในอากาศเพราะลานด้านหน้า

Central World มีความกว้างและยาวมากพอสมควร ถ้าผลงานประติมากรรมขยายติดตั้งแล้วจึงมีความจำเป็นกับบรรยากาศและอากาศในสถานที่ ถ้าผลงานเล็กเกินไปจะทำให้ตัวศิลปะบรรยากาศรอบด้านบีบทำให้ความงามและความลงตัวของผลงานประติมากรรมกับสถานที่ลดน้อยลงไปทันทีจึงไม่มีผลต่อการสร้างผลงานประติมากรรมเพื่อติดตั้งสถานที่ได้อย่างลงตัว ผลงานประติมากรรมเป็นผลงานที่มีความจำเป็นกับสถานที่ติดตั้งและมีความจำเพาะสำหรับที่ตั้งผลงานที่จะแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ความสูงของผลงาน 8 เมตร เทียบกับบุคคลทั่วไปเฉลี่ยความสูงประมาณ 170 -180 เซนติเมตร ซึ่งมีความต่างจากขนาดของคนทั่วไป แต่มีความเหมาะสมและลงตัวกับขนาดของตัวศิลปะสถานที่ที่รอบบริเวณ ผลงานขยายขึ้นนี้ผู้คนสามารถมีส่วนร่วมกับตัวผลงานโดยใช้ฐานแผ่นกระดานตัวงานเป็นสื่อเชื่อมต่อกับผู้คนทั่วไปที่มาพักผ่อนหรือมาทำกิจกรรมต่างๆ และผลงานมีเนื้อหาเรื่องราวที่แสดงออกถึงเรื่องราวชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคนที่ดำเนินอยู่ในแง่เรื่องราวความคิดทางปรัชญาลงสู่ความงามทางด้านผลงานประติมากรรมรวมถึงสถานที่และผู้คนให้รู้สึกถึงความสมดุลที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเกิดความเป็นเอกภาพให้ความรู้สึกกลมกลืนกับบรรยากาศของสถานที่ได้อย่างดี

ภาพที่ 30 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 31 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 32 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

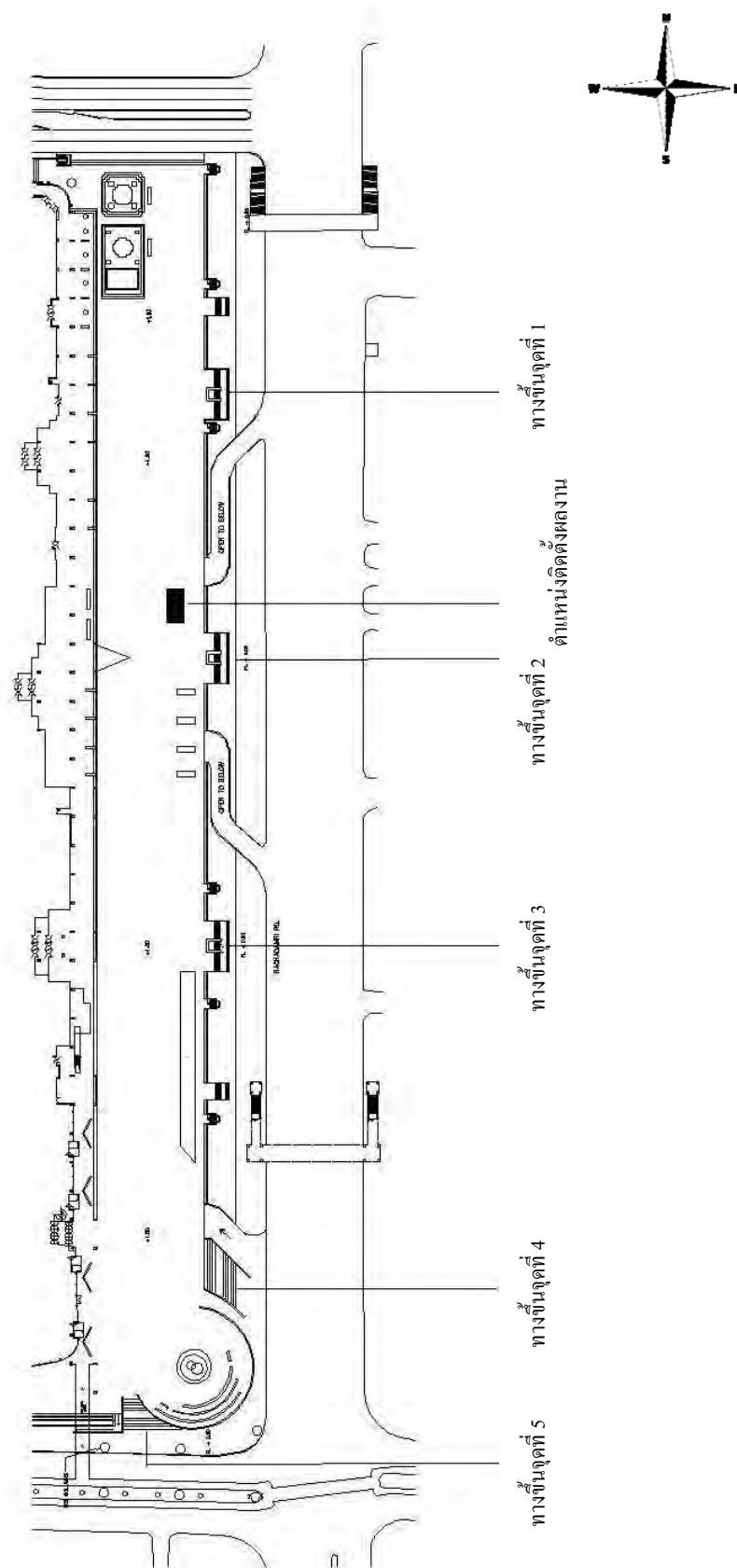
ภาพที่ 33 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

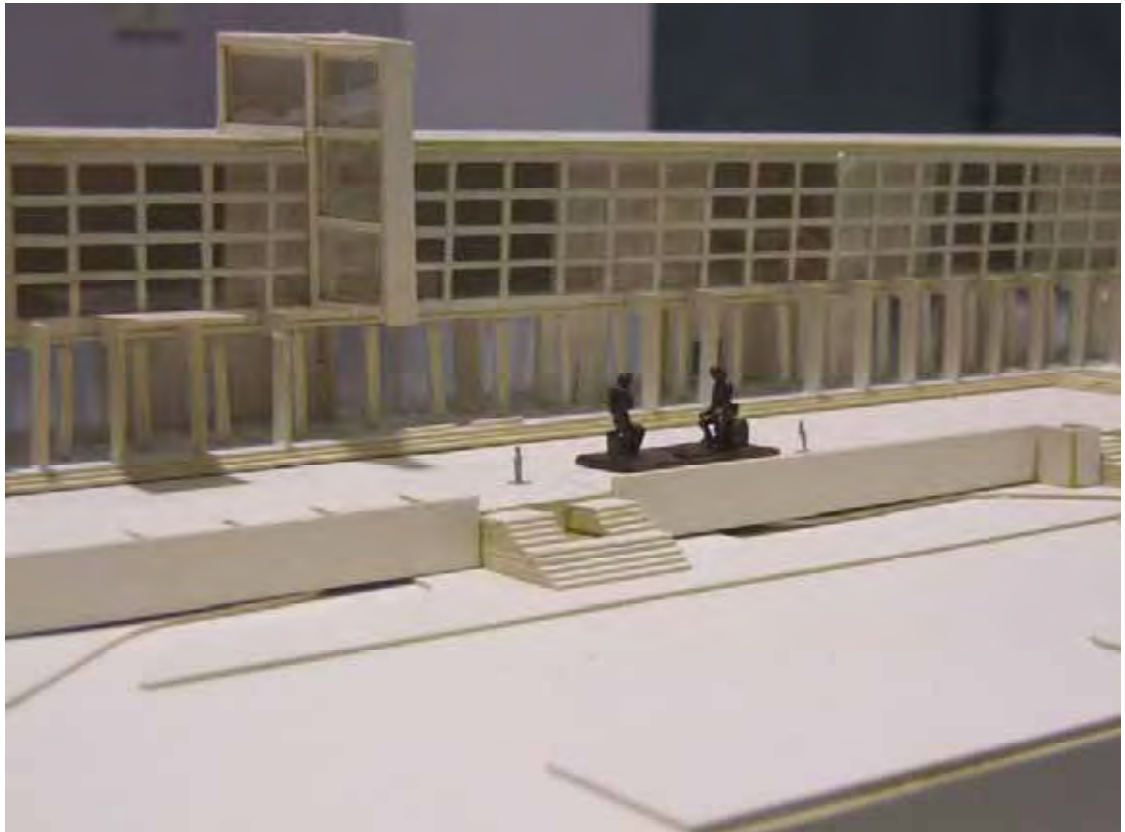
ภาพที่ 34 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

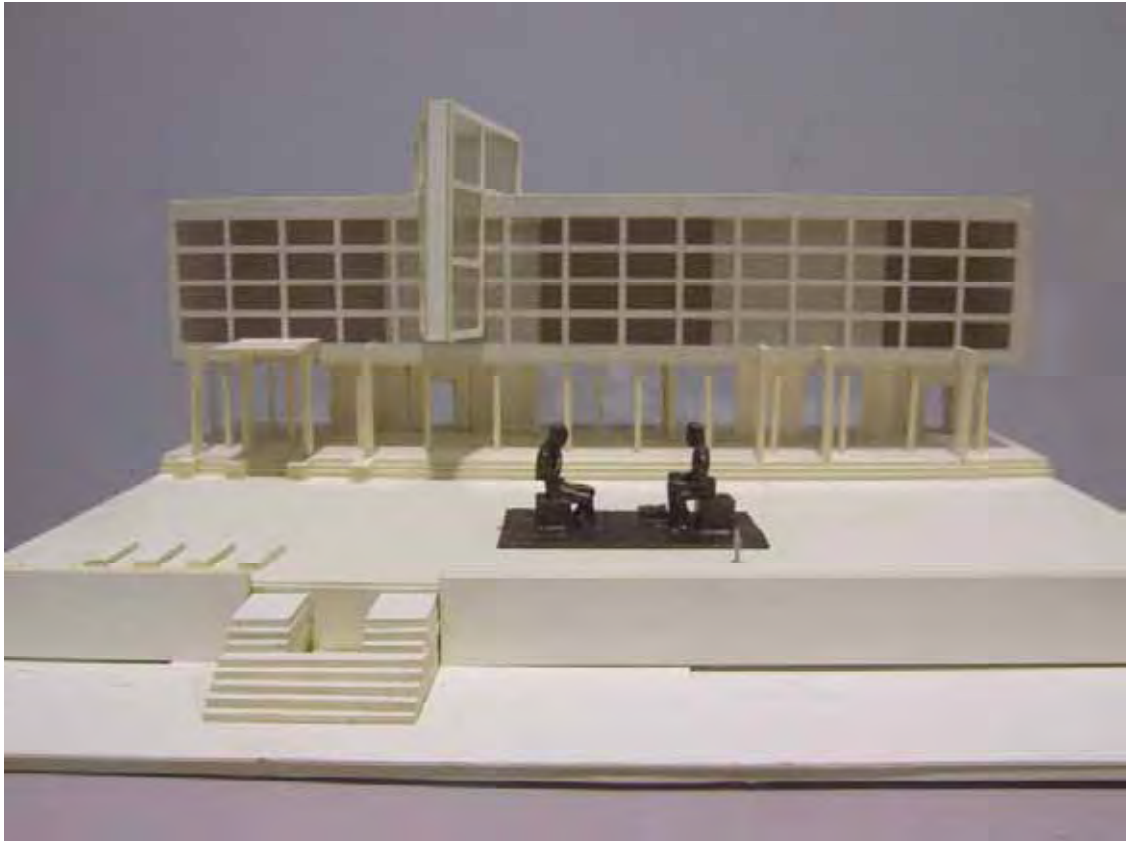
ภาพที่ 35 สถานที่จำลองติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 36 แผนผังด้านหน้า Central World

ภาพที่ 37 ชุดจำลอง Model ของ Central World

ภาพที่ 38 ชุดจำลอง Model ของ Central World

ภาพที่ 39 ภาพบรรยากาศด้านหน้า Central World และผู้คน

ภาพที่ 40 ภาพบรรยากาศด้านหน้า Central World และผู้คน

ภาพที่ 41 ภาพผลงานประติมากรรมติดตั้งสถานที่ลาน Central World

ภาพที่ 42 ภาพผลงานประติมากรรมติดตั้งสถานที่ลาน Central World

บทที่ 5

สรุป

แนวความคิดที่ได้แรงบันดาลใจจากการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมเมืองปัจจุบัน ปฏิเสธไม่ได้ไม่ได้ถึงการดำรงชีวิตที่ต้องแข่งขันกันตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอดเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง และต้องใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้าแสดงออกถึงสถานะหนึ่งในจินตนาการที่มีต่อผู้คนในสังคมเมือง ที่มาจากผลงานเกิดจากการเล่นหมากลุกที่ต้องใช้ความคิดในการวางแผนการเล่น ซึ่งตัวหมากลุกก็มีตำแหน่งการเล่นอย่างชัดเจนเปรียบเสมือนผู้คนในสังคมที่มีตำแหน่งของตนเองในสังคมอย่างชัดเจน เกมส้หมากลุกกับการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมไม่มีความแตกต่างกันซึ่งต้องใช้ความคิดในการวางแผนกลยุทธ์ในการเล่นและมีตารางขอบเขตของตัวเองเป็นกฎระเบียบทางสังคมที่มีกฎกติกาในการดำเนินชีวิตร่วมกัน

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นสิ่งที่ยากพอสมควรสำหรับการนำความคิดความรู้สึกส่วนตัวรวมถึงสังคมนรอบด้านที่เป็นอยู่ในปัจจุบันซึ่งนำมาสร้างเป็นรูปแบบผลงานประติมากรรมที่สะท้อนถึงความรู้สึกของศิลปินที่ถ่ายทอดผลงานออกมามีนามธรรมสู่รูปธรรมซึ่งผู้คนต่างๆเป็นผู้ตัดสินชี้ชัดถึงผลสำเร็จของตัวผลงานแต่ทั้งหมดทั้งมวลในกระบวนการความคิดมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน จากการร่างแบบ 2 มิติ ด้นแบบโมเดล 3 มิติ จำลองขยายผลงานจริง วิเคราะห์ทดลองติดตั้งกับสถานที่กันตามขั้นตอนของกระบวนการความคิดสร้างสรรค์อย่างชัดเจนและใช้สัญลักษณ์แทนค่าในการสร้างจากคนจริงสู่ผลงานประติมากรรมตัดทอน ตำแหน่งการวางงานแทนค่าด้วยช่องตารางที่สูงต่ำไม่เท่ากัน พื้นงานทั้งหมดในช่องตารางแทนค่าด้วย ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนทั้งหมดในสังคมเมืองที่มีความหลากหลายกันไป ความสามารถและขอบเขตของตัวเองที่เป็นอยู่

พัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์นั้น มีพัฒนาการเพิ่มลดตัดทอน จัดจังหวะการวางตัวงาน การคิดตำแหน่งตารางงานมีการเพิ่มเจาะลงไปกับพื้นงาน พื้นผิวที่แตกต่างทำให้เกิดเป็นมิติบนผิวของตัวงาน สามารถสื่อถึงอารมณ์ของผลงานได้เป็นอย่างดีและพัฒนาการกระบวนการสร้างวิทยานิพนธ์ตามลำดับชั้นงาน ผลงานชิ้นที่ 1 สร้างขึ้นโดยใช้แรงบันดาลใจต่างๆจากผู้คนที่หลากหลายนำมาปรับให้เกิดให้เกิดเป็นตัวผลงานเห็นได้จากตำแหน่งการวางผลงานมีตัวงานจากตรงกลางโดยล้อมรอบด้วยผลงานอีกหลายชิ้นให้เกิดความรู้สึกโดนกดดันจุดเดียวในตัวงานผลงานชิ้นที่ 2 ต่อเนื่องกันเพิ่มตัวชิ้นงานมากกว่าเดิมเพิ่มความรู้สึกถึงแรงกดดันมากขึ้นมีช่องว่างระหว่างตัวงานน้อยลง ผลงานชิ้นที่ 3 นำเรื่องราวของผลงานชิ้นที่ 1 และ 2 มาปรับให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายลง ต้องค้นหาผลงานเพื่อ

นำไปสู่การขยายติดตั้งกับสถานที่ซึ่งสร้างงานในสถานะกลางๆ ไม่ไปทางลบเกินไป จากผลงานชิ้นที่ 3 นี้ เป็นผลงานที่นำสู่จุดหมายการติดตั้งผลงานกับสถานที่ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานที่ผ่านมาพื้นที่ของผลงานมีการเจาะเป็นล่องลึกหรือสร้างนูนขึ้นไปให้มีระนาบของพื้นงานซึ่งส่งผลต่อความรู้สึก ถึงความน่าสนใจมากขึ้น ผลงานชิ้นที่ 5 ทดลองเพิ่มฟลักเกอร์ จากชิ้นที่ 3 และ 4 หาความเหมาะสมกับผลงานที่จะนำมาติดตั้งกับสถานที่เมื่อทดลองแล้วเกิดความสนใจการตัดตัวผลงานต่อกัน เกิดจากความไม่สมบูรณ์ของคนทางด้านจิตวิญญาณ ทางด้านร่างกาย ในการนำเสนอผลงานชิ้นที่ 6 เป็นผลงานที่ขยายติดตั้งฟลักเกอร์ 2 ฟลักเกอร์นำมาขยายขึ้นสื่อถึงการสนทนาหรือการตอบโต้กันด้วยตัวผลงานมีการตัดตัวงานขยับไปด้านหน้ากับด้านหลังแสดงให้เห็นถึงการรุกรการรับในความคิดของคนเพื่อการดำเนินชีวิตมีร่องรอยพื้นงานที่เคยอยู่และร่องรอยของงานแสดงถึงการเกิดขึ้นตามมาจึงมีความน่าสนใจ ของตัวผลงานประติมากรรมกับสถานที่ติดตั้ง ดังนั้น กระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนาการทางความคิด เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผลงานศิลปะต่างๆมีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและทรงคุณค่าไปทุกยุคทุกสมัย

“ประติมากรรม” คือศิลปะแขนงหนึ่งในงานระดับจิตรศิลป์ของทัศนศิลป์ที่ทรงพลังและสามารถใช้เป็นสื่อสำแดงพลังอารมณ์และจินตนาการได้ เท่าที่มนุษย์จะมีศักยภาพในการสร้างสรรค์สิ่งมหัศจรรย์แห่งรูปทรงที่กินเนื้อที่ในอากาศ โดยไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าศิลปะแขนงอื่นๆ ที่ต่างมีสาระความสำคัญตามลักษณะของสื่อเหล่านั้น ที่จะรองรับกระบวนการสร้างสรรค์ ทางจิตวิญญาณและปัญญา ประติมากรรมนั้นมีความผูกพันกับวิถีชีวิตมนุษย์มาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตทางกายภาพ ความเชื่อ ความศรัทธา ศาสนา ดังจะเห็นได้จากที่ประติมากรรมเป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์กับทางโลกวิญญาณ ความเชื่อ ความศรัทธา ของจิตใจที่มีต่อศาสนานีรูปแบบของรูปเคารพสำหรับการกราบไหว้บูชา พร้อมทั้ง เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เรื่อยไปจนถึงงานระดับประยุกต์ศิลป์ที่ดัดแปลงรูปทรง ปรับปรุงเสริมแต่งความงาม ให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ประติมากรรมจึงเป็นส่วนสำคัญในโครงสร้างทาง ชาติ ศาสนา กษัตริย์ และเป็นกรณีขบ้งชี้ถึงความมีอารยธรรมของชาติและสังคม ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วและเต็มไปด้วยการแข่งขันทางเศรษฐกิจและศิลปวัฒนธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเป็นการประกาศถึงความเป็นผู้มีอารยธรรม เพื่อดำรงความเป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของเราไว้อย่างภาคภูมิใจ

บรรณานุกรม

- ชลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2544.
- เทพศิริ สุขโสภา. ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2518.
- นนทิวรรณ จันทะพะลิน. เกสสะท้อนแห่งความปรารถนา. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ เพ้นท์ติ้ง, 2544.
- ประสพ ลีหมือดภัย. ศิลปะนิยม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543.
- วิเชียร อินทรกระตึก. ประติมากรรม. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์, 2539.
- สุชาติ เกาทอง. ศิลปะกับมนุษย์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.
- อัศนีย์ ชูอรุณ. ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ไอ เอส พรินติ้งเฮาส์, 2535.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายจักรกฤษณ์ หมั่นหมาย
 ที่อยู่ 182/6 หมู่ 8 ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
 เกิด 11 มกราคม พ.ศ.2525
 ภูมิลำเนา Texas, USA.
 ประวัติการศึกษา
 มัธยมศึกษาโรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช
 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง
 คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จังหวัดปทุมธานี
 บัณฑิตวิทยาลัย สาขาประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร